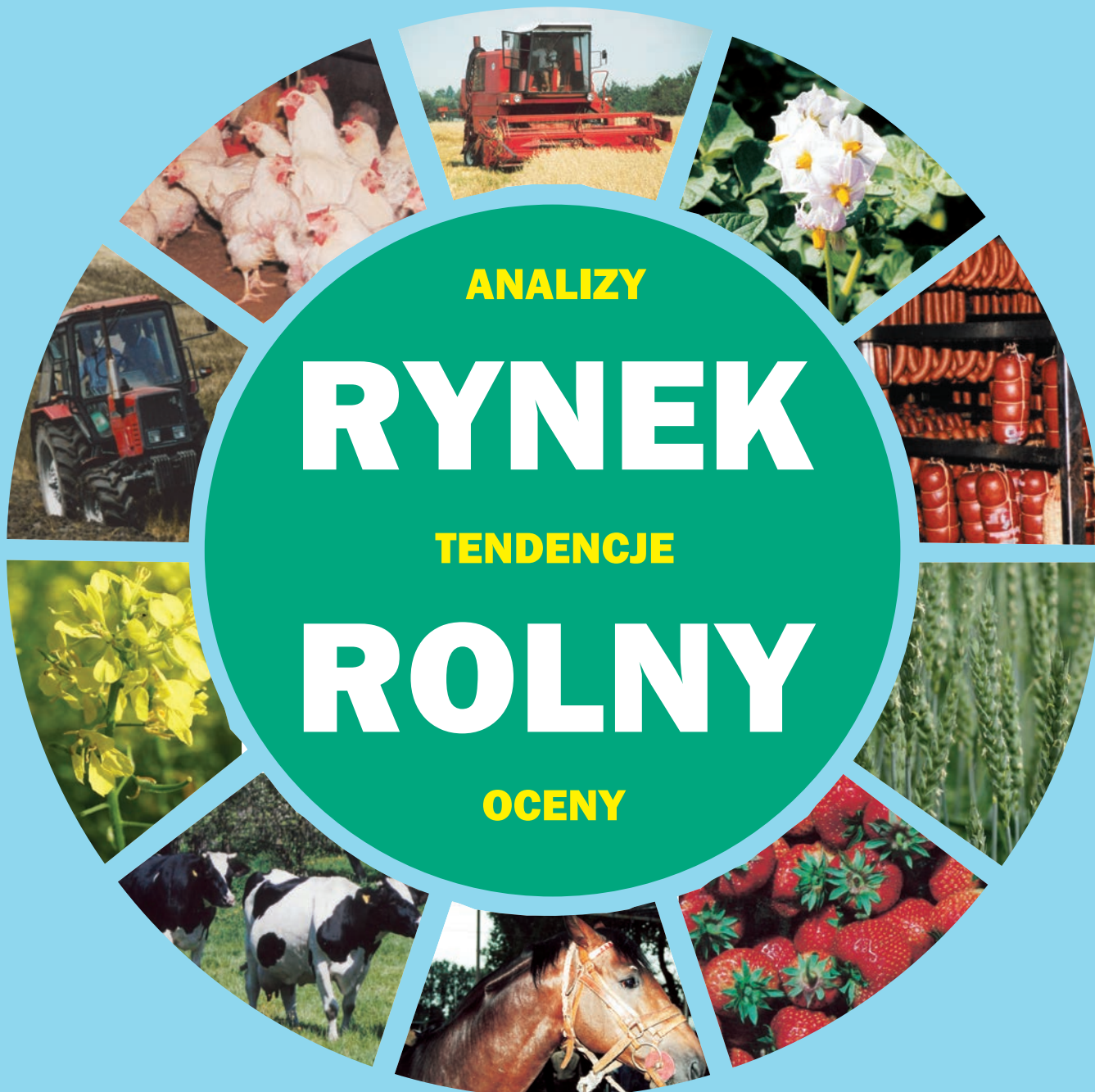

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 12 (334)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

GRUDZIEŃ 2018

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

GRUDZIEŃ 2018

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Arkadiusz Zalewski	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalena Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Krzysztof Hryszko (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Bożena Nosecka
Projekt okładki i skład komputerowy: Leszek Ślipski
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: ZAPOL Sobczyk Sp. Jawna
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

W listopadzie 2018 r. koniunktura w rolnictwie poprawiła się w porównaniu z miesiącem poprzednim. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zwiększył się o 0,8 pkt. proc. do 100,9 pkt. przede wszystkim pod wpływem wzrostu wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 1,6 pkt. proc. do 101,4 pkt. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zwiększył się głównie z powodu większej sprzedaży przemysłu spożywczego oraz poprawy dynamiki obrotów handlowych produktami rolno-spożywczymi. Pewien wpływ wywarł także relatywny wzrost wynagrodzeń w stosunku do cen żywności. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie w listopadzie br. był jednocześnie o 0,1 pkt. proc. wyższy niż rok wcześniej.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen w listopadzie 2018 r. wyniósł 100,5 pkt. i był o 0,1 pkt. proc. wyższy niż miesiąc wcześniej. Jednocześnie był on o 0,6 pkt. proc. wyższy niż w listopadzie 2017 r. Wyrównany wskaźnik nożyc cen poprawił się w porównaniu z poprzednim miesiącem na skutek wzrostu ruchomego wskaźnika cen skupu przy stabilnym wskaźniku cen środków produkcji. Na zwiększenie indeksu cen skupu wpływ wywarły przede wszystkim przeniesione skutki wcześniejszych podwyżek cen (m.in. czerwcu i sierpniu br.). W październiku 2018 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły ceny skupu zbóż podstawowych oraz żywca wołowego, zmalały natomiast cen skupu żywca wieprzowego, mleka krowiego oraz ziemniaków. Kukurydza w skupie podrożała o 5,9%, jęczmień o 3,0%, żyto o 1,4%, pszenica o 1,2%, a żywec wołowy o 0,5%. Niższe ceny odnotowano w przypadku trzody chlewnej (o 6,2%), ziemniaków (o 3,9%) oraz żywca drobiowego (o 3,5%). W sumie bieżący wskaźnik zmian cen skupu wyniósł w październiku br. 100 pkt., a ruchomy indeks cen skupu wzrósł w listopadzie br. do 101 pkt. wobec 100 pkt. w listopadzie 2017 r.

Stabilnemu indeksowi cen skupu podstawowych produktów rolnych w październiku br. towarzyszył wyraźny wzrost cen środków produkcji dla rolnictwa. Środki produkcji drożały już 14 miesiąc z rzędu, a średni wzrost ich cen w październiku 2018 r. w stosunku do poprzedniego miesiąca wyniósł prawie 0,9%. Był to najwyższy

miesięczny wzrost cen w br. O wzroście cen w październiku br. zdecydowały przede wszystkim podwyżki cen bezpośrednich nośników energii oraz maszyn rolniczych. W istotnym stopniu podrożały również nawozy mineralne oraz materiały budowlane. Jedynie ceny środków ochrony roślin były stosunkowo stabilne. Październikowe podwyżki cen nie wpłynęły jednak na istotną zmianę wyrównanego wskaźnika cen środków produkcji, który w listopadzie br. wyniósł, podobnie jak miesiąc wcześniej 100,5 pkt., wobec 100,1 pkt. rok wcześniej, tj. w listopadzie 2017 r.

Zmiany cen, jakie dokonały się w ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy 2018 r. w porównaniu z grudniem 2017 r. były zdecydowanie niekorzystne dla producentów rolnych. Ceny koszyka skupu wzrosły bowiem w tym okresie o 1,1%, podczas gdy środki produkcji dla rolnictwa podrożały przeciętnie już o 4,3%. W konsekwencji skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł w październiku br. 97 pkt., wobec 97,9 miesiąc wcześniej, podczas gdy przed rokiem o tej porze, tj. w październiku 2017 r. wyniósł 101,3 pkt.

W najbliższych miesiącach spodziewać się można niewielkiej poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. Pod wpływem gorszych zbiorów ceny skupu większości podstawowych produktów roślinnych, w tym zbóż, raczej powinny jeszcze wzrosnąć. Podwyżkom cen produktów rolnych sprzedawanych przez producentów rolnych sprzyjać również mogą rosnące wraz z poprawą sytuacji dochodowej konsumentów ceny detaliczne żywności. Koniunkturę będzie jednak prawdopodobnie pogarszał dalszy systematyczny wzrost cen środków produkcji dla rolnictwa pod wpływem drożejących w ostatnich miesiącach nośników energii oraz możliwych w najbliższych miesiącach sezonowych podwyżek cen nawozów mineralnych, w tym głównie azotowych.

**Arkadiusz
Zalewski**

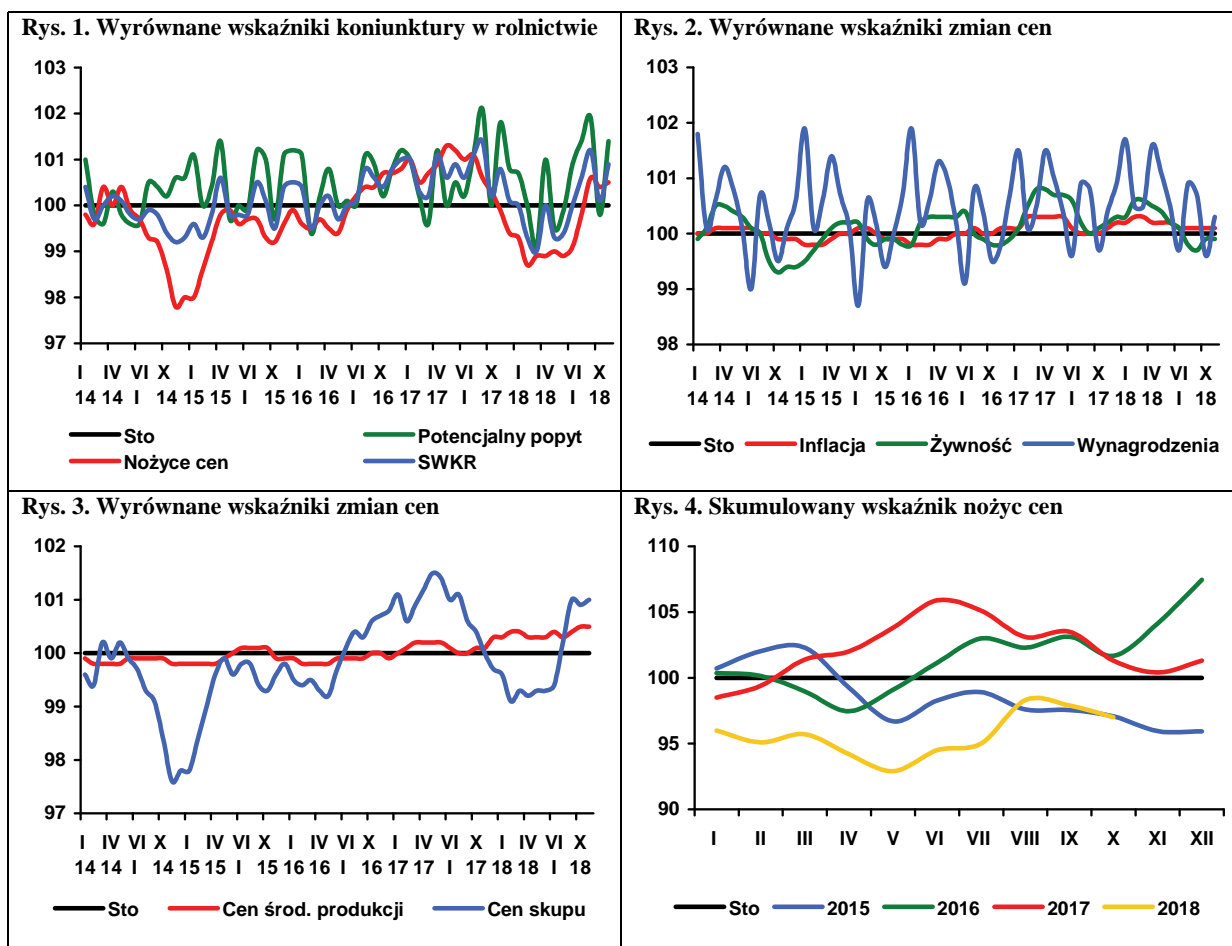
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	XI 18	X 18	IX 18	VIII 18	VII 18	VI 18	XI 17
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,9	100,1	101,2	100,6	100,0	99,4	100,8
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,4	99,8	101,9	101,4	100,9	99,9	101,8
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,5	100,4	100,6	99,8	99,1	98,9	99,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	101,0	100,9	101,0	100,2	99,4	99,3	100,0
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,5	100,5	100,4	100,3	100,4	100,3	100,1
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,3	100,3	100,4	100,3	100,0	99,9	99,8
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,4	99,7	101,0	101,1	99,6	100,2	100,1
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	102,4	98,8	102,8	101,6	101,5	100,1	102,2

^a średnie ruchome 6-miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest, jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica, żyto, jęczmień, kukurydza, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Światowe zbiory zbóż (bez ryżu) w 2018 r. są szacowane na 2,079 mld t¹, tj. o 1,1% mniej od zbiorów z 2017 r. Podaż całkowita (zapasy początkowe plus zbiory) zmalała o 1,0% (o 26 mln t) do 2,697 mld t. Zużycie w sezonie 2018/19 może wzrosnąć o 1,5% do 2,137 mld t, a zapasy końcowe po raz drugi z rzędu zmniejszą (spadek o 9,4% do 560 mln t). U głównych eksporterów zapasy będą mniejsze aż o 20,8% i wyniosą 141 mln t.

W listopadzie 2018 r. na światowych rynkach zarysowała się spadkowa tendencja cen. Indeks GOI², w porównaniu z poprzednim miesiącem, zmalał o 2,7 pkt. proc. Spadek wartości indeksu pszenicy (o 2,2 pkt. proc.) oraz jęczmienia (o 4,3 pkt. proc.) zrównoważył z nadwyżką wzrost indeksu cen kukurydzy o 1,0 pkt. proc. W porównaniu z listopadem 2017 r., zboża były jednak znacznie droższe. Indeks cen pszenicy był wyższy o 11,3 pkt. proc., kukurydzy o 3,6 pkt. proc., a jęczmienia o 23,9 pkt. proc.

W październiku 2018 r., w stosunku do września 2018 r., podrożały wszystkie zboża, ale skala wzrostu była znacznie mniejsza niż przed miesiącem (od 1 do 6%). W stosunku do notowań sprzed roku, kukurydza i żyto były droższe o 28%, pszenica o 24%, a jęczmień o 19%. Na targowiskach obserwowano minimalny wzrost cen (o 1-2%).

W sezonie 2018/19 (lipiec-październik) wg danych meldunkowych GUS do skupu trafiło 3,4 mln t zbóż podstawowych, tj. o 27% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 2,3 mln t pszenicy (3,3 mln t w analogicznym okresie poprzedniego sezonu), 411 tys. t jęczmienia (517 tys. t), 367 tys. t pszenżyta (406 tys. t), 296 tys. t żyta (395 tys. t) oraz 1399 tys. t kukurydzy (571 tys. t).

We wrześniu 2018 r. z Polski wyeksportowano 454 tys. t ziarna zbóż, wobec 464 tys. t w poprzednim miesiącu, w tym 199 tys. t pszenicy, 79 tys. t żyta, 84 tys. t kukurydzy, 12 tys. t jęczmienia i mniejsze ilości pozostałych zbóż. Import wyniósł 100 tys. t, wobec 104 tys. t w poprzednim miesiącu. Wzrósł przywóz kukurydzy i żyta, a pozostałych zbóż zmalał.

We wrześniu 2018 r. zmniejszył się eksport produktów młynarstwa, w tym szczególnie kasz i grysików oraz mąk innych niż pszenna. Zwiększył się tylko wywóz mąk pszennych. Po stronie importu nastąpił znaczny wzrost obrotów w przypadku mąk oraz kasz i grysików, a przywóz pozostałych produktów pierwotnego przerobu zbóż się zmniejszył.

Przemysłowe przemiaty zbóż we wrześniu 2018 r. nieznacznie zmalały. W ślad za tym zmniejszyła się produkcja mąk pszennych i pieczywa. Zmalała też produkcja pasz dla zwierząt. Wzrosła produkcja mąki żytniej i makaronów.

W październiku 2018 r., na poziomie producenta, znacznie wzrosły ceny mąk (o blisko 22%). Podrożały także inne produkty zbożowe, ale w znacznie mniejszym stopniu (o 1-2%). Zmalały ceny detaliczne mąki poznańskiej i kaszy jęczmiennej, a ceny detaliczne pieczywa dynamicznie rosły. W stosunku do października 2017 r. poziom cen większości produktów był znacznie wyższy. Tańsza była jedynie kasza jęczmienna na poziomie producenta (o 9%).

Na rynku pasz dla zwierząt gospodarskich, w październiku 2018 r. odnotowano wzrost cen większości produktów. Potaniały tylko mieszanki dla loch i prosiąt oraz koncentrat białkowy dla tuczników. W stosunku do października 2017 r. wszystkie pasze były droższe, w tym najbardziej mieszanki dla bydła dorosłego (o 9,9%), loch (o 7,7%) i tuczników (o 6,3%).

W listopadzie 2018 r. na europejskich rynkach drożała pszenica w Czechach i kukurydza paszowa na Słowacji. Na pozostałych rynkach obserwowano spadek cen. W porównaniu z listopadem 2017 r., zboża w Europie były znacznie droższe, w tym szczególnie jęczmień paszowy we Czechach Francji i Niemczech (wzrost odpowiednio o 34,6, 32,5 i 30,8%) oraz pszenica w Niemczech (wzrost o 24,3%). Tańsza była jedynie kukurydza paszowa na Słowacji (o 1,2%).

Wiesław
Łopaciuk

1. Dane dotyczące rynku światowego pochodzą z Grain Market Report nr 494, IGC, 22.11.2018 r.
2. Grains and Oilseeds Index - indeks dziennych notowań cen zbóż i olejnych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/t)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		skup				Targowiska				
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	x
2015	I-XII	668,3	514,2	565,8	610,4	755,9	586,7	707,4	599,2	x
2016	I-XII	620,2	517,3	529,4	582,1	751,1	593,3	695,1	609,7	x
2017	I-XII	664,4	546,7	542,3	612,2	788,6	632,3	727,6	646,4	x
2017	X	648,8	550,4	481,7	635,7	788,9	643,9	723,0	641,6	433,6
	XI	657,6	557,1	492,3	661,5	795,9	642,4	740,4	649,4	428,4
	XII	673,1	568,4	545,9	668,6	806,6	651,6	747,1	696,2	429,4
2018	I	670,3	583,4	596,5	675,9	807,0	652,0	747,1	699,2	421,8
	II	662,1	574,2	604,4	673,3	807,9	655,3	748,1	656,7	422,2
	III	668,5	572,5	618,1	670,8	810,2	655,1	754,5	665,5	426,5
	IV	662,4	573,8	623,5	673,5	813,6	653,4	771,7	674,6	424,9
	V	672,3	579,2	647,8	661,9	811,1	652,1	756,5	664,6	433,8
	VI	686,0	580,5	670,9	654,7	801,5	636,7	750,2	649,9	436,1
	VII	693,2	560,6	679,7	625,7	809,7	648,9	757,5	710,4	438,6
	VIII	751,8	626,5	707,5	688,6	829,0	660,1	769,2	674,1	434,3
	IX	800,4	692,0	580,5	734,8	868,7	698,2	799,2	693,5	435,5
	X	810,4	701,8	614,5	756,9	873,1	707,9	808,0	704,7	436,2
Zmiana w %										
	X 2018 IX 2018	1,2	1,4	5,9	3,0	0,5	1,4	1,1	1,6	0,2
	X 2018 X 2017	24,9	27,5	27,6	19,1	10,7	9,9	11,8	9,8	0,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. t)

Okresy	Pszenica	w tym paszowa	Żyto	Jęczmień	w tym paszowy	Pszennyto	Zboża podstawowe	w tym paszowe	Kukurydza	
VII 2014-VI 2015	6025,5	2079,2	683,1	749,3	376,4	1062,0	8611,2	3864,7	1946,1	
VII 2015-VI 2016	5977,4	2086,9	647,9	721,6	346,3	987,1	8410,0	3775,2	1482,4	
VII 2016-VI 2017	6135,6	2076,3	556,2	716,9	382,4	644,1	8123,4	3422,5	2049,5	
2017	IX	853,4	271,4	100,1	58,5	24,6	1129,0	454,6	31,7	
	X	678,3	210,5	60,3	46,1	26,1	853,6	333,1	429,0	
	XI	618,6	202,7	44,1	36,8	17,6	752,6	294,3	690,3	
	XII	395,6	160,0	28,8	24,8	13,9	506,4	245,9	193,8	
2018	I	362,4	156,2	33,0	25,6	11,7	468,7	228,8	86,2	
	II	346,1	156,7	32,2	28,9	16,5	456,5	235,2	69,3	
	III	393,8	169,7	29,0	25,1	16,2	488,8	249,2	110,4	
	IV	337,7	165,1	22,4	28,2	20,8	431,2	238,0	93,8	
	V	441,0	197,0	38,3	30,3	22,5	571,8	301,2	107,7	
	VI	320,3	145,7	34,2	29,8	20,2	448,8	243,9	92,3	
	VII	693,2	300,5	97,3	202,9	93,4	1137,1	569,5	70,6	
	VIII	735,4	295,6	107,4	116,2	53,5	1100,4	522,1	53,8	
	IX	492,0	160,3	49,5	51,6	23,7	672,9	285,9	562,7	
	X	420,0	147,2	41,9	40,3	18,4	522,2	230,9	711,6	
Zmiana w %										
	X 2018 IX 2018	-14,6	-8,2	-15,4	-21,8	-22,6	-38,4	-22,4	-19,2	26,5
	X 2018 X 2017	-38,1	-30,1	-30,5	-12,6	-29,8	-26,7	-38,8	-30,7	65,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. t)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2015 ^b	I-XII	1996,0	1556,7	144,4	994,7	154,8	7555,0
2016 ^b	I-XII	2060,8	1611,4	149,9	1010,4	152,5	8126,1
2017 ^a	I-XII	2239,5	1766,8	163,2	1020,0	155,3	9405,1
2017	X	207,9	163,7	13,7	90,8	13,4	820,3
	XI	200,6	157,8	13,8	86,3	14,5	809,6
	XII	194,2	153,2	14,4	87,2	11,6	773,5
2018	I	198,1	152,4	15,3	85,5	12,7	812,3
	II	186,2	146,3	13,7	76,8	14,2	760,8
	III	171,1	131,5	13,7	89,6	14,2	861,6
	IV	145,1	113,3	12,5	81,1	11,8	817,7
	V	175,5	133,3	13,8	85,4	12,4	854,0
	VI	191,4	150,1	14,8	85,1	13,5	832,3
	VII	191,1	146,6	16,2	85,9	10,1	722,4
	VIII	201,4	158,1	14,5	88,3	10,6	807,1
	IX	196,8	154,6	14,9	85,2	13,8	764,3
Zmiana w %							
IX 2018 VIII 2018		-2,3	-2,2	2,9	-3,5	29,9	-5,3
IX 2018 IX 2017		3,1	-1,0	5,0	-1,8	-7,0	-3,1

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. t)

Okresy		Eksport					Import				
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2015	I-XII	3959,3	531,8	186,1	703,2	6145,1	492,6	4,2	121,8	379,4	1210,3
2016	I-XII	4401,7	435,3	99,7	872,0	6397,6	814,1	9,9	165,2	319,5	1523,7
2017	I-XII	2806,2	375,7	72,3	1177,6	4928,5	890,0	18,3	240,4	397,1	1607,7
2017	IX	301,9	63,0	3,6	28,5	470,1	59,1	2,3	13,9	26,2	104,9
	X	276,7	46,0	7,0	100,0	509,3	47,2	3,2	12,8	14,2	86,8
	XI	256,4	56,7	3,6	219,4	582,2	51,7	1,0	14,2	17,3	91,9
	XII	156,4	27,8	1,0	127,1	346,9	47,7	2,1	15,5	22,9	92,6
	2018	I	87,8	24,3	1,8	89,4	242,0	48,3	2,1	26,0	15,5
2018	II	110,8	25,1	8,0	81,8	254,1	38,6	1,5	29,8	38,9	115,1
	III	102,4	27,9	8,9	90,5	263,3	48,6	2,4	33,5	18,2	108,4
	IV	100,3	28,3	1,5	66,0	227,5	44,7	4,3	23,7	14,8	93,1
	V	225,1	34,8	3,1	65,7	363,5	38,8	3,2	20,4	17,0	84,4
	VI	139,1	37,9	9,6	51,2	277,5	37,4	1,5	22,8	13,6	81,1
	VII	114,1	29,8	40,9	49,6	285,6	54,3	2,0	16,2	25,9	102,6
	VIII	212,7	84,7	22,9	56,9	464,1	72,3	6,5	12,7	9,7	104,4
	IX	198,9	78,8	12,2	83,6	454,2	61,5	15,4	5,3	15,3	100,4
Zmiana w %											
IX 2018 VIII 2018		-6,5	-7,0	-46,7	46,9	-2,1	-14,9	135,8	-58,0	56,8	-3,9
IX 2018 IX 2017		-33,8	22,4	273,5	232,7	-3,3	6,2	568,6	-62,4	-45,4	-15,8

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. t)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód
2015	I-XII	99,7	18,8	42,8	27,9	62,8	56,5	17,4	28,4	42,2	186,8
2016	I-XII	129,9	19,4	47,7	27,6	80,2	54,3	18,5	38,0	34,0	219,0
2017	I-XII	122,9	21,1	44,4	33,9	89,5	61,9	18,5	39,5	40,9	132,9
2017	IX	10,0	1,8	3,6	2,8	8,2	4,4	1,3	3,6	3,1	10,0
	X	10,7	1,8	3,7	4,3	6,6	6,5	1,4	3,7	3,6	8,8
	XI	9,4	1,5	3,5	2,9	8,2	5,0	1,6	3,4	4,5	8,8
	XII	7,1	1,2	3,2	2,7	6,6	7,2	1,4	4,0	3,7	8,7
2018	I	8,3	2,1	7,9	2,8	7,9	5,2	1,3	3,2	3,2	9,9
	II	7,8	2,0	6,5	2,8	12,5	4,7	1,8	3,2	4,0	10,4
	III	9,5	2,4	8,0	2,8	9,9	7,5	1,3	3,3	4,4	11,6
	IV	7,3	2,6	8,0	2,9	7,4	5,4	1,6	3,6	4,6	13,3
	V	7,5	2,1	6,4	2,7	11,3	6,0	1,1	3,4	5,3	15,7
	VI	7,9	2,1	9,0	2,6	7,4	6,0	1,9	3,2	4,7	17,8
	VII	7,6	2,4	6,1	2,7	7,6	5,5	1,2	3,2	5,0	15,8
	VIII	8,1	3,3	7,5	2,7	9,5	6,1	0,8	3,0	4,0	17,1
	IX	8,3	1,8	4,4	2,4	6,6	6,5	1,1	3,7	3,5	13,8
Zmiana w %											
	IX 2018 VIII 2018	2,4	-44,5	-41,3	-13,0	-31,2	5,4	48,0	22,6	-13,4	-19,2
	IX 2018 IX 2017	-25,6	5,3	8,5	-14,9	-20,2	20,3	-11,2	29,7	12,7	38,4

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. t)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2015	I-XII	31,3	109,3	438,8	170,7	267,0	67,5	24,8	141,2	340,7	174,7
2016	I-XII	35,4	119,7	510,9	.	.	74,7	24,7	142,1	.	.
2017	I-XII	40,8	130,6	578,1	.	.	82,0	29,4	165,3	.	.
2017	IX	3,7	11,4	51,7	.	.	7,6	2,4	16,1	.	.
	X	4,1	11,7	55,4	.	.	8,4	2,5	16,2	.	.
	XI	3,5	12,1	54,3	.	.	7,2	2,8	14,5	.	.
	XII	3,3	8,5	42,6	.	.	6,8	2,2	12,6	.	.
2018	I	3,4	12,0	46,0	.	.	7,1	2,2	13,2	.	.
	II	3,6	11,6	44,7	.	.	7,4	2,3	12,7	.	.
	III	3,8	13,4	52,8	.	.	6,9	2,9	15,5	.	.
	VI	3,2	12,4	47,1	.	.	5,7	2,6	13,9	.	.
	V	3,0	11,9	44,6	.	.	5,5	2,6	13,4	.	.
	VI	3,0	12,0	47,9	.	.	7,4	3,1	13,1	.	.
	VII	3,3	11,5	47,8	.	.	6,0	2,9	13,7	.	.
	VIII	3,8	9,4	51,7	.	.	6,0	2,8	14,4	.	.
	IX	4,0	9,4	48,3	.	.	6,8	2,7	13,4	.	.
Zmiana w %											
	IX 2018 VIII 2018	5,0	0,8	-6,7	x	x	13,5	-5,9	-6,9	x	x
	IX 2018 IX 2017	8,5	-17,7	-7,0	x	x	-11,0	9,4	-16,1	x	x

^a uzyskane przez spęcznie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2015	I-XII	1,07	2,42	2,10	4,39	3,98	4,41	4,96	5,80
2016	I-XII	0,97	2,47	2,26	4,42	3,96	4,42	4,92	5,91
2017	I-XII	1,04	2,49	2,08	4,48	4,01	4,52	5,10	6,08
2017	X	1,05	2,46	2,06	4,54	4,02	4,58	5,15	6,17
	XI	1,05	2,49	2,10	4,58	4,02	4,60	5,14	6,18
	XII	1,06	2,43	2,10	4,56	4,03	4,62	5,17	6,20
2018	I	1,06	2,53	1,84	4,54	4,05	4,66	5,17	6,17
	II	1,06	2,49	1,79	4,56	4,07	4,68	5,16	6,20
	III	1,05	2,44	1,79	4,60	4,08	4,70	5,19	6,21
	IV	1,05	2,46	1,80	4,60	4,07	4,70	5,18	6,25
	V	1,05	2,47	1,79	4,62	4,08	4,68	5,20	6,25
	VI	1,05	2,47	1,79	4,60	4,08	4,70	5,20	6,27
	VII	1,07	2,52	1,81	4,60	4,10	4,74	5,22	6,30
	VIII	1,14	2,53	1,84	4,58	4,10	4,76	5,22	6,32
	IX	1,19	2,52	1,85	4,62	4,15	4,82	5,29	6,37
	X	1,45	2,51	1,88	4,60	4,20	4,94	5,37	6,49
Zmiana w %									
	X 2018 IX 2018	21,8	-0,4	1,6	-0,4	1,2	2,5	1,5	1,9
	X 2018 X 2017	38,1	2,0	-8,7	1,3	4,5	7,9	4,3	5,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/t)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2015	I-XII	1655,8	1769,4	2322,4	1362,2	1867,3	1613,4	2630,9
2016	I-XII	1449,1	1791,7	2288,3	1370,7	1811,1	1600,3	2543,7
2017	I-XII	1626,3	1722,2	2317,5	1383,1	1801,2	1608,3	2519,0
2017	IX	1641,9	1739,3	2327,2	1391,4	1812,9	1610,0	2514,5
	X	1620,5	1695,0	2298,0	1370,2	1798,7	1608,5	2510,4
	XI	1613,2	1696,3	2315,3	1383,7	1787,6	1607,2	2508,0
	XII	1624,9	1722,4	2321,4	1388,0	1786,7	1606,6	2502,4
2018	I	1641,1	1730,1	2321,9	1390,2	1788,8	1607,1	2515,3
	II	1655,4	1783,7	2333,9	1394,7	1792,6	1612,4	2514,8
	III	1698,5	1778,1	2337,8	1396,3	1799,5	1618,6	2524,7
	IV	1703,5	1776,9	2334,2	1391,0	1801,6	1620,2	2529,8
	V	1719,4	1785,1	2337,0	1394,1	1804,9	1622,3	2539,3
	VI	1728,4	1801,8	2339,8	1416,4	1811,3	1626,2	2547,0
	VII	1723,1	1808,4	2343,8	1418,1	1820,5	1633,3	2555,4
	VIII	1749,0	1805,3	2338,1	1403,5	1825,9	1633,9	2557,3
	IX	1777,2	1826,3	2358,9	1451,7	1836,0	1658,6	2568,3
	X	1781,0	1824,9	2353,5	1456,8	1841,9	1664,2	2566,4
Zmiana w %								
	X 2018 IX 2018	0,2	-0,1	-0,2	0,4	0,3	0,3	-0,1
	X 2018 X 2017	9,9	7,7	2,4	6,3	2,4	3,5	2,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2017	VI	2,121	2,233	3,903	0,817	2,224	4,082	2,060
	VII	2,085	2,176	3,819	0,820	2,092	3,832	2,130
	VIII	2,134	2,279	3,906	0,844	2,095	3,835	2,138
	IX	2,158	2,284	3,899	0,883	2,100	3,795	2,129
	X	2,128	2,280	3,899	0,913	1,928	3,532	2,129
	XI	2,154	2,246	3,904	0,936	1,854	3,361	2,047
	XII	2,130	2,215	3,840	0,938	1,822	3,285	2,054
2018	I	2,132	2,217	3,858	0,866	1,694	3,064	1,990
	II	2,128	2,219	3,838	0,817	1,762	3,176	2,019
	III	2,131	2,221	3,854	0,790	1,834	3,316	2,006
	IV	2,129	2,214	3,872	0,776	1,783	3,242	1,976
	V	2,138	2,225	3,894	0,000	1,749	3,185	1,983
	VI	2,225	2,260	4,000	0,744	1,822	3,276	2,087
	VII	2,185	2,248	3,938	0,751	1,831	3,300	2,159
	VIII	2,126	2,203	3,874	0,742	1,881	3,427	2,229
	IX	2,079	2,114	3,678	0,747	1,826	3,231	2,206
	X	2,058	2,110	3,625	0,770	1,714	3,020	2,123

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

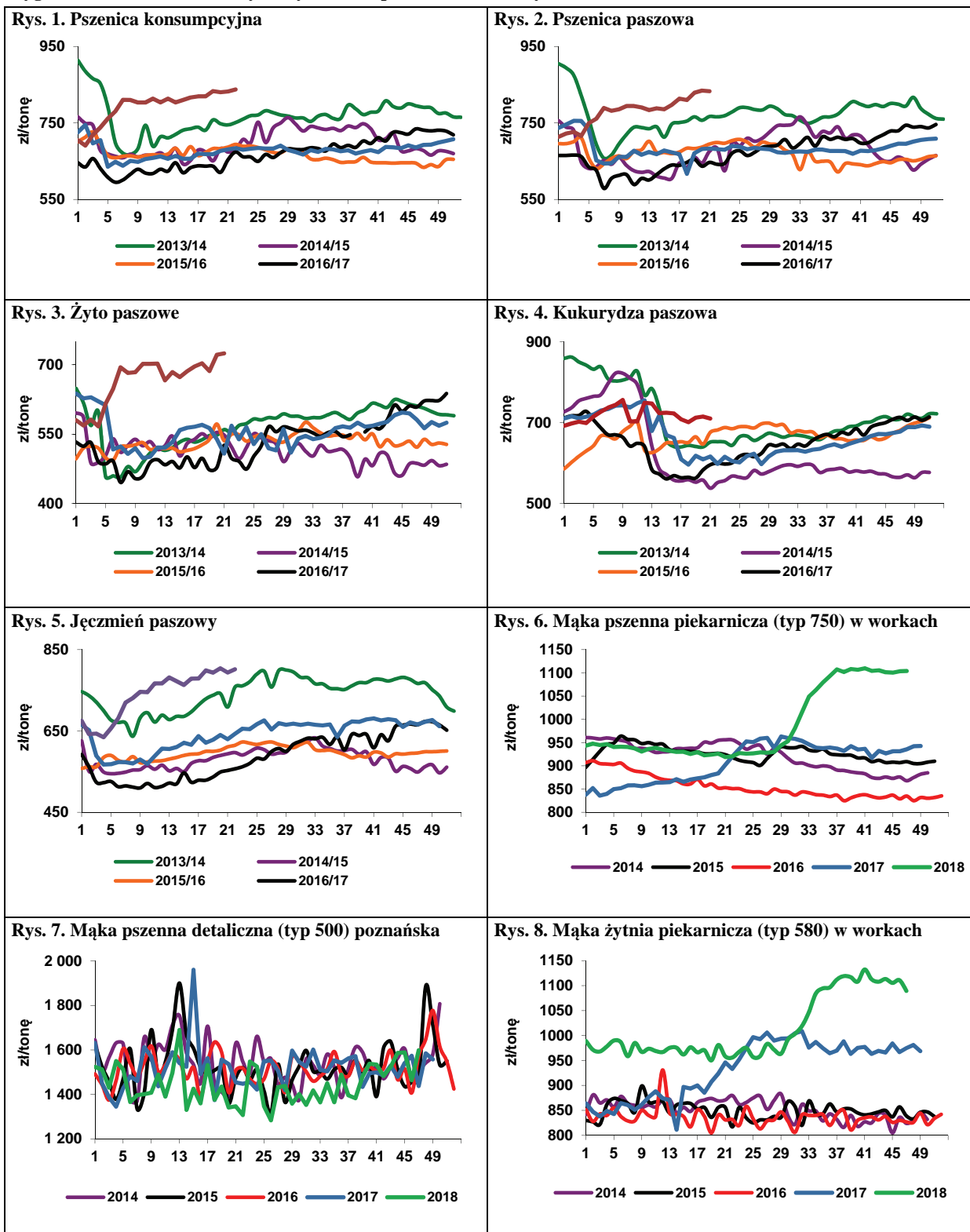
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/t)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Francja	
2017	VIII	163	159	.	139	150	122	147	147	.
	IX	164	163	.	146	155	127	.	146	149
	X	165	164	.	154	156	134	134	146	147
	XI	163	152	.	154	157	136	142	147	150
	XII	163	152	.	154	157	.	142	147	150
2018	I	162	162	.	154	156	.	150	153	150
	II	166	165	.	161	163	.	148	152	153
	III	168	162	.	168	169	.	148	154	156
	IV	170	169	.	172	173	.	145	154	163
	V	173	162	.	168	171	.	151	155	165
	VI	179	161	.	165	170	.	152	152	164
	VII	199	157	.	177	187	136	141	153	167
	VIII	212	169	.	209	209	148	151	154	194
	IX	205	174	205	202	205	168	145	.	179
	X	205	185	205	204	206	.	140	.	173
	XI	203	186	203	204	205	183	140	.	172
Zmiana w %										
	<u>XI 2018</u> X 2018	-1,0	0,5	-1,0	0,0	-0,4	.	0,4	.	-0,1
	<u>XI 2018</u> XI 2017	24,3	14,5	.	32,5	30,8	34,6	-1,2	.	14,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/t)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

Kampania cukrownicza 2018/2019 przebiega w korzystnych warunkach pogodowych. Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wynosi ok. 239 tys. ha. Plony buraków cukrowych są zróżnicowane regionalnie w związku z niekorzystnymi warunkami pogodowymi (susza) w niektórych regionach plantacyjnych. Przewiduje się, że średni plon wyniesie ok. 630 dt/ha, a technologiczny plon cukru 9,5-10,0 t/ha. Ze względu na przewidywaną dużą produkcję cukru zbiory i przerób buraków

cukrowych rozpoczęto już w drugiej połowie sierpnia. W okresie sierpień-październik br. produkcja cukru wyniosła 842 tys. t i była o 9% mniejsza niż w analogicznym okresie 2017 r. W kolejnych miesiącach spodziewany jest wzrost produkcji, która w kampanii 2018/2019 wyniesie 2,1-2,3 mln t. Produkcja będzie większa od zapotrzebowania na rynku wewnętrznym (1,72 mln t) i konieczny będzie duży eksport.

Ceny cukru na krajowym rynku utrzymują się na niskim poziomie, a decydowały o tym relatywnie niskie ceny cukru białego na świecie oraz duża podaż z kampanii 2018/2019. W październiku 2018 r. średnia cena zbytu cukru w workach spadła o 3,1% do 1,55 zł/kg w porównaniu z wrześniem oraz była o 17,6% niższa niż przed rokiem. Ceny zbytu cukru paczkowanego spadły w porównaniu z wrześniem br. o 7,9% do 1,52 zł/kg i były o 15,6% niższe niż przed rokiem. Niskie ceny zbytu negatywnie wpływają na wyniki finansowe przemysłu cukrowniczego. W pierwszym półroczu br. zysk netto branży wyniósł tylko 80,5 mln zł, wobec 472,4 mln zł w pierwszej połowie 2017 r. W październiku średnia cena detaliczna wyniosła 2,09 zł/kg i była o 1,0% wyższa niż przed miesiącem oraz o 28,4% niższa niż w październiku

2017 r. Niskie ceny są korzystne dla konsumentów, w tym dla przedsiębiorstw wtórnego przetwórstwa żywności, gdyż umożliwiają redukcję kosztów.

W okresie trzech kwartałów 2018 r. eksportowano z Polski 635,9 tys. t cukru ze względu na dużą produkcję w kampaniach 2017/2018 i 2018/2019. Na rynku UE sprzedano 241,8 tys. t po średniej cenie 397 EUR/t. Największymi odbiorcami w UE były: Rumunia (85,9 tys. t) i Niemcy (75,6 tys. t). Duża podaż cukru w UE powoduje, że krajowi producenci duże ilości eksportowali do krajów trzecich: Egipt (65,1 tys. t), Izrael (59,7 tys. t), Sri Lanka (58,3 tys. t) oraz Gruzja (43,1 tys. t). Średnia cena eksportowa we wrześniu br. wyniosła 348 EUR/t. Duża podaż i niskie ceny były barierą dla importu, który wyniósł ok. 114,9 tys. t, w tym 109,1 tys. t z UE. Średnia cena importowa wyniosła 401 EUR/t, w tym z UE 380 EUR/t. Największe ilości cukru importowano z Niemiec (52,7 tys. t), Czech (18,3 tys. t) i Rumunii (12,5 tys. t).

W październiku br. wzrosły światowe ceny cukru, a zdecydowały o tym niekorzystne warunki pogodowe w Brazylii i Europie Zachodniej, które spowodowały mniejszą produkcję cukru. Według danych ERS USDA w listopadzie 2018 r. średnia cena cukru białego wyniosła 355 USD/t, ceny cukru surowego 285 USD/t. W grudniu br. wzrost cen został zahamowany. Według danych International Sugar Organisation w grudniu br. ceny cukru białego wynoszą ok. 350 USD/t, a cukru surowego 280 USD/t. Dalszy wzrost światowych cen byłby korzystny dla krajowej branży cukrowniczej, gdyż produkcja w kampanii 2018/2019 będzie duża i konieczny będzie duży eksport.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/t)

Miesiące	Eksport			Import			
	ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2016	IX	478,47	537,78	418,40	623,78	623,28	624,91
	X	528,36	556,28	425,05	599,95	586,00	697,56
	XI	526,47	557,85	464,07	513,44	497,36	831,74
	XII	511,75	550,44	480,29	556,81	551,00	662,87
2017	I	531,35	543,03	494,62	569,51	561,97	591,05
	II	533,65	538,79	518,88	571,84	567,02	590,80
	III	500,87	507,86	466,04	568,10	545,87	850,20
	IV	473,47	489,43	445,79	548,87	524,68	675,36
	V	490,04	524,07	453,23	539,45	646,83	584,49
	VI	474,72	543,12	410,07	666,83	660,24	702,46
	VII	479,03	538,26	395,20	612,03	607,88	641,75
	VIII	468,21	541,54	395,81	656,77	656,83	656,55
	IX	502,98	533,30	408,26	535,09	514,14	739,43
	X	395,74	471,96	358,35	557,48	533,67	762,42
	XI	381,57	426,35	352,35	479,06	463,12	792,07
	XII	367,17	430,49	343,81	480,09	462,89	711,03
2018	I	371,16	415,27	339,70	463,14	431,69	779,84
	II	363,84	415,25	334,37	432,47	416,94	676,22
	III	348,86	402,43	325,86	397,74	382,04	888,41
	IV	339,64	391,53	318,86	460,52	432,79	897,44
	V	336,20	410,38	299,69	470,26	440,45	764,88
	VI	338,30	395,13	305,06	382,69	363,93	891,14
	VII	341,79	376,26	313,35	351,46	339,74	798,66
	VIII	335,48	381,96	305,95	340,24	320,13	778,25
	IX	343,90	388,14	311,79	448,72	414,94	905,38

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

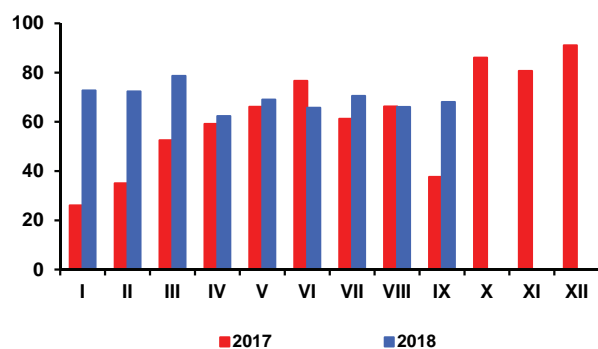
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowy			
2016	IX	2,42	2,86	1,73	3,12
	X	2,54	2,71	1,75	3,17
	XI	2,55	2,74	1,75	3,16
	XII	2,55	2,75	1,76	3,17
2017	I	2,61	2,79	1,77	3,17
	II	2,61	2,74	1,76	3,18
	III	2,61	2,68	1,75	3,19
	IV	2,60	2,64	1,73	3,17
	V	2,61	2,64	1,72	3,17
	VI	2,51	2,61	1,72	3,15
	VII	2,48	2,33	1,73	3,13
	VIII	2,33	2,15	1,73	3,07
	IX	2,20	2,09	1,74	2,98
	X	1,88	1,80	1,73	2,92
	XI	1,80	1,69	1,70	2,76
	XII	1,71	1,68	1,70	2,62
2018	I	1,68	1,62	1,71	2,52
	II	1,66	1,58	1,72	2,28
	III	1,67	1,54	1,71	2,21
	IV	1,67	1,45	1,72	2,15
	V	1,66	1,40	1,73	2,08
	VI	1,65	1,37	1,73	2,03
	VII	1,64	1,48	1,74	1,97
	VIII	1,62	1,69	1,74	2,04
	IX	1,60	1,65	1,75	2,07
	X	1,53	1,52	1,75	2,09

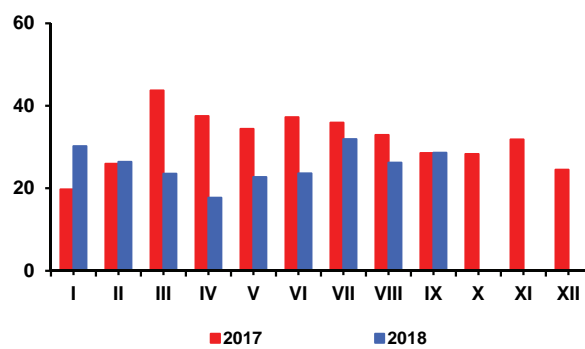
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

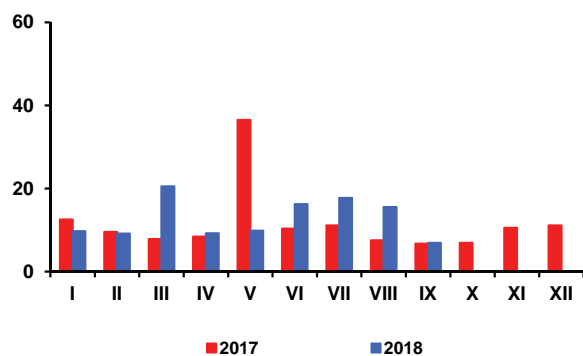
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. t)

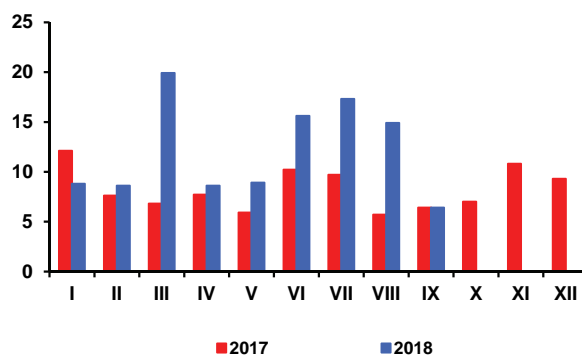
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. t)

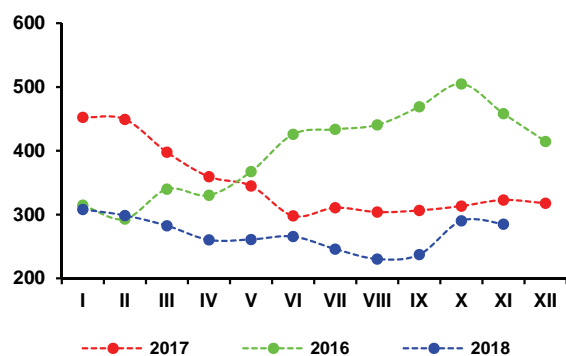
Rys. 3. Import ogółem (tys. t)

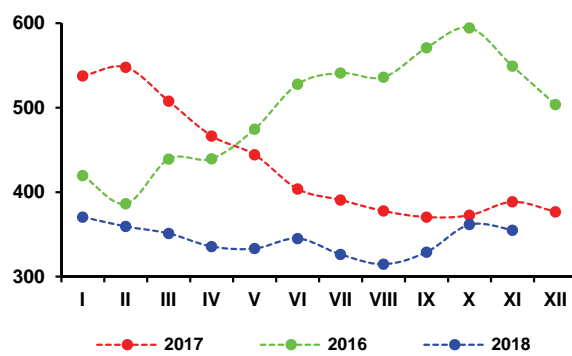
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. t)

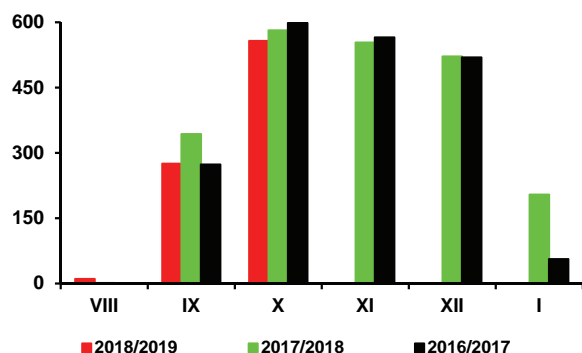
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/t)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/t)

Rys. 7. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. t)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, ERS USDA, GUS.

Oil World 11 listopada br. obniżył szacunki światowych zbiorów nasion 7 najważniejszych roślin oleistych w sezonie 2018/19 do 577,4 mln t (o 1,9 mln t w porównaniu z szacunkami z połowy października), w wyniku zmniejszenia szacunków zbiorów soi (o 2,9 mln t do 365,8 mln t) i orzeszków ziemnych (o 0,1 mln t do 29,4 mln t), przy wzroście szacunków zbiorów rzepaku (o 0,1 mln t do 64,1 mln t), nasion słonecznika (o 0,5 mln t do 52,0 mln t), bawełny (o 0,1 mln t do 43,2 mln t) oraz ziaren palmowych łącznie z koprą (o 0,5 mln t do 22,9 mln t). Według aktualnych ocen globalne zasoby nasion oleistych zwiększą o 22,5 mln t do 686,2 mln t, a ich zużycie wzrośnie o 10,0 mln t do 564,9 mln t. W tej sytuacji zapasy nasion oleistych na koniec sezonu będą rekordowe, zwiększą się o 12,5 mln t do 121,3 mln t, a wskaźnik zapasów do rocznego zużycia nasion oleistych wyniesie 30,5%, wobec 20,8% przed rokiem.

Przy mniejszych światowych zbiorach rzepaku i prognozowanym dalszym wzroście jego zużycia (o 1,4 mln t do 65,7 mln t), światowy bilans rzepaku w sezonie 2018/19 będzie napięty. Zapasy rzepaku na koniec sezonu zmniejszą się o 1,6 mln t do 6,9 mln t, a jego ceny wzrosną. Wzrost cen rzepaku będzie jednak niewielki, m.in. z uwagi na rekordowe zbiory konkurencyjnej soi i spodziewany spadek jej cen.

W portach europejskich w listopadzie 2018 r. za rzepak płacono 427 USD/t (cif Hamburg), tj. 5 USD/t mniej niż przed miesiącem i o 11 USD/t mniej niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 858 USD/t (fob ex-mill Holandia) i był o 17 USD/t tańszy niż przed miesiącem i o 72 USD/t tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 276 USD/t (fob ex-mill Hamburg) i była o 4 USD/t wyższa niż przed miesiącem i o 72 USD/t wyższa niż przed rokiem.

Według danych GUS, od lipca do października 2018 r. na rynku krajowym skupiono 959,7 tys. t rzepaku z tegorocznych zbiorów, tj. o 15,6% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Przeciętna cena skupu w tym okresie wyniosła 1553 zł/t i była o 1,0% wyższa niż przed rokiem.

We wrześniu br. duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób stałej załogi i stanowiące trzon tego przemysłu) wyprodukowały 95,6 tys. t surowego oleju rzepakowego, tj. o 7,8% mniej niż w poprzednim miesiącu i o 9,4% mniej niż w tym samym miesiącu 2017 r. Od stycznia do września br. produkcja surowego oleju rzepakowego wyniosła 829,6 tys. t i była o 5,3% większa niż w analogicznym okresie 2017 r., z tego rafinowano 560,4 tys. t, tj. o 6,5% mniej niż przed rokiem. Wzrosła produkcja oleju rzepakowego rafinowanego na cele jadalne (o 20,2% do 399,2 tys. t), przy spadku na cele techniczne (o 39,7% do 161,2 tys. t). Produkcja margaryn wyniosła 228,9 tys. t i była o 4,8% mniejsza w relacji roku do roku.

We wrześniu br. import wszystkich grup produktów oleistych oraz eksport nasion i śrut oleistych był mniejszy niż w poprzednim miesiącu. Większy był tylko

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

wywóz olejów roślinnych i margaryn. Od stycznia do września br. wywieziono: wywieziono: 239,5 tys. t nasion oleistych (o 36,9% mniej niż w tym samym okresie 2017 r.), w tym 156,3 tys. t rzepaku (o 47,5% mniej), 84,5 tys. t olejów roślinnych (o 37,5% mniej), w tym 53,1 tys. t oleju rzepakowego (o 51,1% mniej), 506,2 tys. t śrut oleistych (o 6,8% więcej), w tym 473,6 tys. t śruty rzepakowej (o 13,9% więcej) i 103,5 tys. t margaryn (o 15,4% więcej). Przywieziono: 2110,0 tys. t śrut oleistych (o 4,0% mniej niż w pierwszych dziewięciu miesiącach 2017 r.), 558,6 tys. t olejów roślinnych (o 1,9% więcej), w tym 127,1 tys. t oleju rzepakowego (o 2,9% mniej), 893,2 tys. t nasion oleistych (o 36,1% więcej), w tym 601,2 tys. t rzepaku (o 62,1% więcej) oraz 72,2 tys. t margaryn (o 0,3% więcej).

W październiku br. ceny detaliczne masła i oliwy z oliwek były wyższe niż przed miesiącem. Niższe były ceny tłuszczów zwierzęcych surowych i topionych (słoniny i smalcu) oraz margaryn i olejów roślinnych. W okresie dziesięciu miesięcy br., przy wzroście cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi o 1,7% w relacji rok do roku, ceny tłuszczów zwierzęcych wzrosły średnio o 15,3%, a tłuszczów roślinnych o 1,1%. W porównywanych okresach masło podrożało o 16,2%, a tłuszcze zwierzęce surowe i topione (słonina i smalec) o 3,5%. Tłuszcze zwierzęce podrożały względem tłuszczów roślinnych, dla których wzrosty cen były dużo mniejsze (z wyjątkiem oliwy z oliwek). Margaryny podrożały w porównywanych okresach o 1,5%, oleje roślinne o 0,3%, a oliwa z oliwek o 3,9%. Wzrosty cen wszystkich rodzajów tłuszczów zwierzęcych były większe, a tłuszczów roślinnych (z wyjątkiem oliwy z oliwek) mniejsze niż stopa inflacji dla ogółu towarów i usług, która w okresie dziewięciu miesięcy 2018 r. wyniosła 1,7%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	1 119 490	635 422	473 364	1 281 548	33,28	42,3	87,4
2017 I-XII	1 148 694	751 669	178 657	1 721 706	44,72	15,6	66,7
2017 IX	105 523	62 772	9 886	158 409	4,11	9,4	66,6
X	111 378	71 278	14 558	168 098	4,36	13,1	66,3
XI	95 273	67 008	19 717	142 564	3,70	20,7	66,8
XII	101 060	65 214	9 252	157 023	4,08	9,2	64,4
2018 I	89 974	65 566	7 835	147 705	3,84	8,7	60,9
II	89 268	55 905	8 408	136 765	3,56	9,4	65,3
III	87 752	65 856	8 828	144 780	3,77	10,1	60,6
IV	88 719	61 532	9 779	140 473	3,65	11,0	63,2
V	86 462	60 087	11 128	135 421	3,52	12,9	63,8
VI	79 679	61 309	12 342	128 647	3,35	15,5	61,9
VII	108 346	50 829	10 714	148 461	3,86	9,9	73,0
VIII	103 742	71 248	6 569	168 421	4,38	6,3	61,6
IX	95 623	66 228	8 939	152 912	3,98	9,3	62,5
Zmiany w %							
<u>IX 2018</u> VIII 2018	-7,8	-7,0	36,1	-9,2	-9,1	x	x
<u>IX 2018</u> IX 2017	-9,4	5,5	-9,6	-3,5	-3,4	x	x
<u>IX 2018</u> XII 2017	-5,4	1,6	-3,4	-2,6	-2,7	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	1 119 490	147 174	449 746	816 918	21,22	40,2	137,0
2017 I-XII	1 148 694	163 213	140 988	1 170 920	30,41	12,3	98,1
2017 IX	105 523	14 104	7 385	112 243	2,91	7,0	94,0
X	111 378	10 895	10 768	111 504	2,89	9,7	99,9
XI	95 273	10 575	15 466	90 382	2,35	16,2	105,4
XII	101 060	10 864	6 096	105 827	2,75	6,0	95,5
2018 I	89 974	12 861	5 379	97 455	2,54	6,0	92,3
II	89 268	10 723	4 891	95 100	2,47	5,5	93,9
III	87 752	12 294	4 912	95 133	2,48	5,6	92,2
IV	88 719	14 438	5 811	97 346	2,53	6,5	91,1
V	86 462	13 233	5 801	93 893	2,44	6,7	92,1
VI	79 679	15 164	7 970	86 873	2,26	10,0	91,7
VII	108 346	7 513	7 893	107 966	2,81	7,3	100,4
VIII	103 742	21 490	3 856	121 376	3,16	3,7	85,5
IX	95 623	19 408	6 593	108 437	2,82	6,9	88,2
Zmiany w %							
<u>IX 2018</u> VIII 2018	-7,8	-9,7	71,0	-10,7	-10,7	x	x
<u>IX 2018</u> IX 2017	-9,4	37,6	-10,7	-3,4	-3,4	x	x
<u>IX 2018</u> XII 2017	-5,4	78,6	8,2	2,5	2,5	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych^a (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^b	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2016 I-XII	1 610 973	2 795 801	714 913	3 691 861	44,4	43,6
2017 I-XII	1 652 999	2 921 930	675 154	3 899 774	40,8	42,4
2017 IX	158 285	229 715	54 716	332 979	34,8	47,5
X	167 067	133 735	80 168	220 924	47,8	75,6
XI	142 910	342 242	58 102	426 841	40,8	33,5
XII	151 590	248 467	63 057	332 225	44,7	45,6
2018 I	134 961	116 627	59 643	191 945	44,2	70,3
II	133 902	263 728	66 664	330 966	49,8	40,5
III	131 628	346 445	55 205	422 869	41,9	31,1
IV	133 079	214 390	47 821	299 647	35,9	44,4
V	129 693	256 010	49 666	336 037	38,3	38,6
VI	119 519	321 262	49 010	391 771	41,0	30,5
VII	162 519	181 631	59 543	284 607	36,6	57,1
VIII	155 613	260 773	72 908	343 478	46,9	45,3
IX	143 435	149 098	45 779	246 753	31,9	58,1
Zmiany w %						
<u>IX 2018</u> VIII 2018	-7,8	-42,8	-37,2	-28,2	x	x
<u>IX 2018</u> IX 2017	-9,4	-35,1	-16,3	-26,0	x	x
<u>IX 2018</u> XII 2017	-5,4	-40,0	-27,4	-26,8	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2016 I-XII	1 610 973	37 786	672 713	976 047	41,8	165,1
2017 I-XII	1 652 999	35 778	605 312	1 083 465	36,6	152,6
2017 IX	158 285	3 811	47 102	114 994	29,8	137,6
X	167 067	3 636	76 703	94 000	45,9	177,7
XI	142 910	1 837	53 933	90 813	37,7	157,4
XII	151 590	1 386	58 906	94 070	38,9	161,1
2018 I	134 961	2 213	54 921	82 254	40,7	164,1
II	133 902	1 459	62 115	73 246	46,4	182,8
III	131 628	2 186	51 022	82 791	38,8	159,0
IV	133 079	1 489	44 674	89 893	33,6	148,0
V	129 693	1 691	47 003	84 381	36,2	153,7
VI	119 519	1 154	46 011	74 662	38,5	160,1
VII	162 519	1 231	56 358	107 392	34,7	151,3
VIII	155 613	5 683	68 350	92 946	43,9	167,4
IX	143 435	9 803	43 180	110 057	30,1	130,3
Zmiany w %						
<u>IX 2018</u> VIII 2018	-7,8	72,5	-36,8	18,4	x	x
<u>IX 2018</u> IX 2017	-9,4	157,2	-8,3	-4,3	x	x
<u>IX 2018</u> XII 2017	-5,4	607,5	-26,7	17,0	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	359 092	84 456	128 545	315 003	8,18	35,8	114,0
2017 I-XII	335 124	100 483	129 468	306 139	7,95	38,6	109,5
2017 IX	33 375	8 337	11 713	29 999	0,78	35,1	111,3
X	34 746	10 324	15 476	29 594	0,77	44,5	117,4
XI	36 842	10 818	14 229	33 430	0,87	38,6	110,2
XII	25 625	7 423	10 059	22 989	0,60	39,3	111,5
2018 I	23 076	9 035	11 099	21 012	0,55	48,1	109,8
II	25 648	8 009	11 287	22 370	0,58	44,0	114,7
III	28 455	9 554	12 999	25 009	0,65	45,7	113,8
VI	24 645	7 378	10 797	21 226	0,55	43,8	116,1
V	22 192	8 141	10 983	19 351	0,50	49,5	114,7
VI	25 477	7 116	10 187	22 407	0,58	40,0	113,7
VII	23 540	6 765	10 673	19 631	0,51	45,3	119,9
VIII	26 662	8 441	11 636	23 467	0,61	43,6	113,6
IX	29 086	7 712	13 817	22 981	0,60	47,5	126,6
Zmiany w %							
<u>IX 2018</u> VIII 2018	9,1	-8,6	18,7	-2,1	-1,6	x	x
<u>IX 2018</u> IX 2017	-12,9	-7,5	18,0	-23,4	-23,1	x	x
<u>IX 2018</u> XII 2017	13,5	3,9	37,4	0,0	0,0	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu^a (zł/t)

Okres	Rzepak przemysłowy	Pszenvica konsumpcyjna i paszowa	Relacja cen rzepak : pszenica
2016 I-XII	1616	620	2,61
2017 I-XII	1576	664	2,37
2017 X	1567	649	2,42
XI	1609	658	2,45
XII	1631	673	2,42
2018 I	1577	670	2,35
II	1554	662	2,35
III	1550	669	2,32
IV	1487	662	2,24
V	1503	672	2,24
VI	1520	686	2,22
VII	1538	693	2,22
VIII	1573	752	2,09
IX	1597	800	2,00
X	1615	810	1,99
Zmiany w %			
<u>X 2018</u> IX 2018	1,1	1,2	x
<u>X 2018</u> X 2017	3,1	24,9	x
<u>X 2018</u> XII 2017	-1,0	20,4	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX, X i XI dane GUS, pozostałe miesiące – dane MRiRW

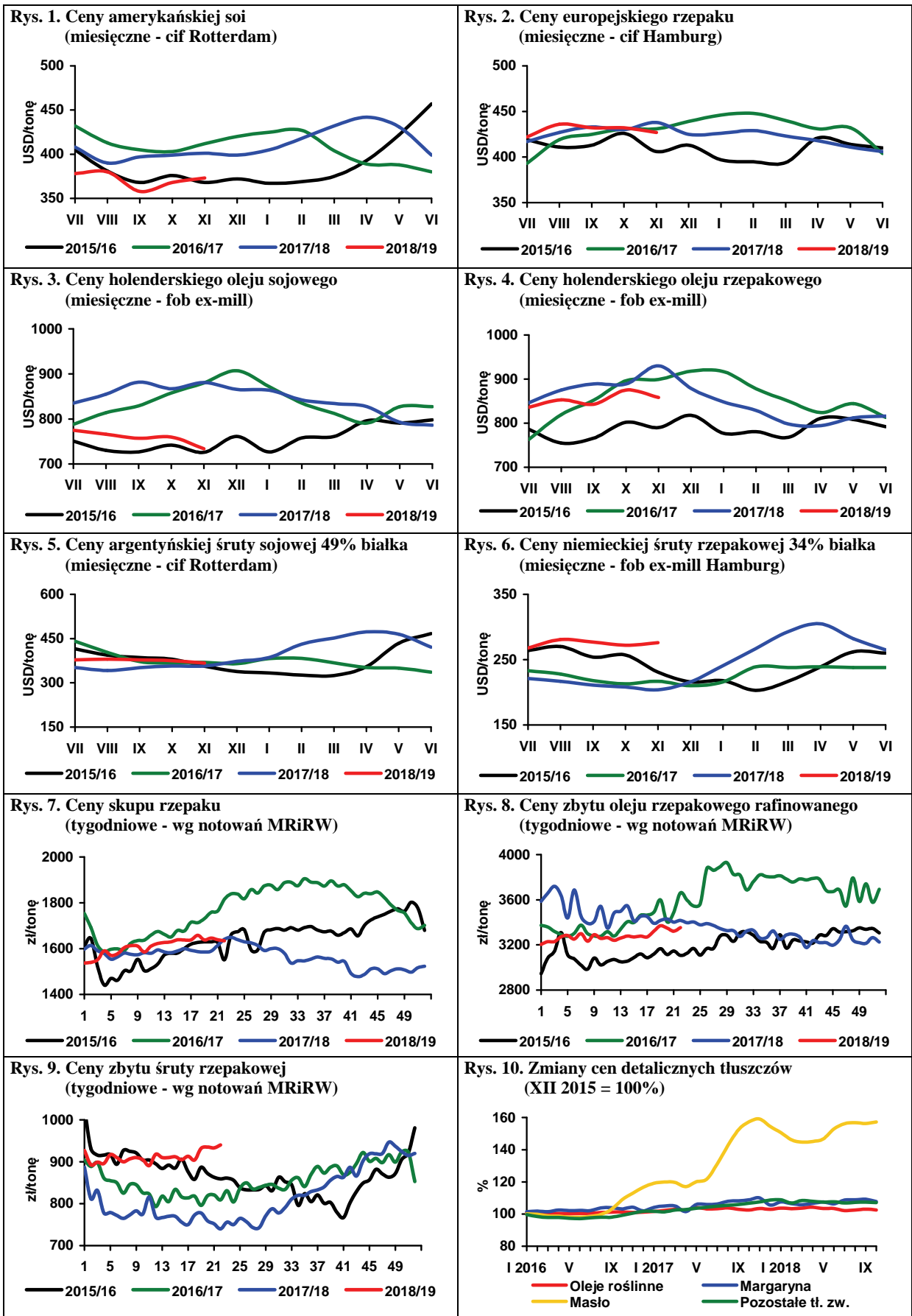
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2015 I-XII	5,46	6,38	15,15	5,72	5,90	9,85	20,65	6,88
2016 I-XII	4,84	6,33	16,19	5,56	5,84	9,75	20,65	6,60
2017 X	4,73	6,92	27,23	6,21	6,10	9,75	35,40	6,76
XI	4,62	6,86	25,87	6,23	6,14	9,85	35,00	6,80
XII	4,65	6,76	24,52	6,23	6,03	9,75	33,75	7,00
2018 I	4,56	6,81	21,32	6,18	6,06	9,50	31,75	7,04
II	4,51	6,82	20,98	6,12	6,06	9,28	29,75	6,80
III	4,60	6,93	22,00	6,08	6,10	9,33	29,55	6,96
IV	4,61	6,99	22,39	6,04	6,13	9,43	29,55	6,92
V	4,52	6,98	24,11	6,05	6,1	9,55	29,95	6,88
VI	4,51	6,96	25,70	6,08	6,11	9,38	32,35	6,88
VII	4,48	6,98	25,78	6,04	6,04	9,65	33,20	6,84
VIII	4,50	6,97	25,72	6,11	6,04	9,55	33,30	6,88
IX	4,53	6,91	26,00	6,13	6,01	9,45	33,15	6,84
X	4,53	6,91	24,8	6,15	6,08	9,40	33,40	6,72
Zmiany w %								
<u>X 2018</u> IX 2018	0,0	0,0	-4,6	0,3	1,2	-0,5	0,8	-1,8
<u>X 2018</u> X 2017	-4,2	-0,1	-8,9	-1,0	-0,7	-3,6	-5,6	-0,6
<u>X 2018</u> XII 2017	-2,6	2,2	1,1	-1,3	0,8	-3,6	-1,0	-4,0

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, ^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Zbiory ziemniaków jadalnych (bez sadzeniaków i skrobiowych) w krajach Europy Zachodniej, mających decydujący wpływ na europejski rynek ziemniaków (Belgia, Francja, Holandia, Niemcy i Wielka Brytania) są oceniane na zaledwie 23,5-24 mln t, tj. o 18-20% mniej niż w roku poprzednim. Konsekwencją drastycznego spadku zbiorów jest rekordowy wzrost cen w Europie Zachodniej. Dotyczy to zwłaszcza bulw do przetwórstwa, ale również ziemniaków z przeznaczeniem do bezpośredniej konsumpcji. Z powodu niskich zbiorów i niskiej jakości zebranych bulw unijny przemysł przetwórczy może mieć bardzo duże problemy z zaopatrzeniem w surowiec, co z kolei nie pozwoli utrzymać wzrostowej tendencji w produkcji i eksporcie przetworów ziemniaczanych, przypuszczalnie także spowoduje obniżenie konsumpcji ziemniaków nieprzetworzonych.

Spadek produkcji ziemniaków jadalnych w Europie Zachodniej przypuszczalnie spowoduje zmniejszenie obrotów wewnętrznych ziemniakami w UE, które będą mieć miejsce przy bardzo wysokim poziomie cen transakcyjnych. Również sprzedaż ziemniaków na rynki krajów trzecich prawdopodobnie będzie mniejsza niż w poprzednich sezonach.

Geny ziemniaków jadalnych na rynku niemieckim na przełomie listopada i grudnia 2018 r. wzrosły do 270 EUR/t, wobec 110 EUR/t w roku poprzednim i 175-185 EUR/t w analogicznym okresie w latach 2015-2016. Ceny ziemniaków z przeznaczeniem na frytki i chipsy, w zależności od regionu, wynosiły 230-280 EUR/t, wobec 30-50 EUR/t w sezonie poprzednim i 180-200 EUR/t w końcu listopada 2016 r.

We Francji ziemniaki jadalne najbardziej popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i wielkości opakowania, na początku listopada kosztowały od 295 do 410 EUR/t i były przynajmniej 2-krotnie droższe niż przed rokiem. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Various) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg kosztowały od 590 do 710 EUR/t, podczas gdy w roku ubiegłym ich ceny kształtowały się w przedziale 330-440 EUR/t. Ceny ziemniaków do przetwórstwa (odmiany Various i Fontane) wahały się w przedziale 260-270 EUR/t, a bulwy odmiany Bintje osiągały cenę 160 EUR/t.

Geny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego w obrocie wolnorynkowym w Belgii w ostatnim okresie, w zależności od miejsca notowań, ustabilizowały się na poziomie 200-240 EUR/t, wobec zaledwie 30 EUR/t przed rokiem. W Holandii poziom tych cen był wyższy o ok. 15-20%.

Geny ziemniaków do przetwórstwa w kontraktach terminowych na kwiecień 2019 r. na początku grudnia wzrosły do 320 EUR/t, podczas gdy w analogicznym okresie 2017 r. nie przekraczały 50 EUR/t. Powyższe

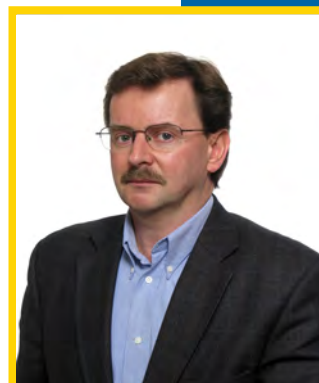
notowania dotyczą cen w transakcjach wolnorynkowych, gdyż przy sprzedaży ziemniaków w ramach wcześniej zawartych kontraktów ceny są wcześniej ustalone na poziomie zapewniającym akceptowalną dla producenta opłacalność produkcji.

Zbiory ziemniaków w Polsce, według szacunków IERiGŻ-PIB i IHAR-PIB, wyniosły ok. 7,65 mln t i były o ok. 1,5 mln t mniejsze niż przed rokiem. Niskie krajowe zbiory nie powinny zakłócić funkcjonowania krajowego rynku ziemniaków jadalnych. Najtrudniejsza sytuacja może powstać tylko w przemyśle skrobiowym. Wysokie ceny na rynku ziemniaków jadalnych mogły utrudnić planowany skup surowca w ramach zawartych kontraktów przez krochmalnie. Także w surowcu przeznaczonym dla przetwórstwa spożywczego do produkcji frytek może zaistnieć niewielki deficyt towaru z powodu silnego zdrobnienia bulw pod wpływem suszy i zmniejszenia zbiorów towaru handlowego.

W listopadzie, a zwłaszcza w drugiej jego połowie mieliśmy do czynienia ze znaczącym wzrostem cen ziemniaków na polskim rynku. Średnie ceny ziemniaków w tzw. dużym hurcie w ciągu ostatniego miesiąca wzrosły o kilkadziesiąt procent do ok. 0,80 zł/kg. Głównym czynnikiem generującym ich wzrost jest ograniczona podaż. Ponadto wielu producentów zwleka ze sprzedażą ziemniaków, licząc na wyższe ceny w okresie zimy i wczesną wiosną. Jednocześnie utrzymuje się aktywny popyt odbiorców, którzy chcą nabyć ziemniaki po jeszcze relatywnie niskich cenach. Jest też oczekiwanie rynku, że w dalszej części sezonu wzrośnie również zapotrzebowanie importowe ze strony krajów Europy Zachodniej, mimo barier (głównie fitosanitarnych), jakie mają polskie ziemniaki w dostępie do rynku UE.

Średnie ceny na rynkach hurtowych ziemniaków w ostatnim tygodniu listopada wynosiły 0,94 zł/kg, wobec 0,56 zł/kg w analogicznym okresie 2017 r. Krajowe ziemniaki w Broniszach osiągały cenę 1,00-1,50 zł/kg, w Łodzi 0,80-1,07 zł/kg, w Poznaniu 0,73-0,87 zł/kg, w Lublinie 1,00 zł/kg, w Rzeszowie 0,80-1,00 zł/kg i we Wrocławiu 0,80-0,90 zł/kg, a w Kaliszu oferowane je w cenie 0,87 zł/kg.

Początek grudnia przyniósł pewne zmniejszenie presji na wzrost cen ziemniaków w Polsce, przypuszczalnie również pod wpływem wyższej temperatury, jaką notowaną w tym okresie na przeważającym obszarze kraju.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
I	64 000	62 500	63 700	75 700	184	221	1 230	2 630
II	59 400	69 800	60 600	59 300	182	274	185	101
III	75 600	69 500	76 600	69 300	270	248	267	110
IV	74 800	71 800	62 100	69 000	257	143	198	136
V	62 600	45 500	28 000	52 400	160	168	117	127
VI	58 300	58 800	54 100	52 600	187	233	154	127
VII	54 900	48 700	44 000	50 500	100	52	182	183
VIII	86 100	138 800	130 100	139 200	2 673	10 030	13 946	10 514
IX	289 000	349 800	332 800	346 400	36 562	48 727	48 502	50 926
X	328 100	356 000	350 700	411 300	52 406	55 531	52 185	
XI	238 400	321 200	326 600		38 997	51 152	50 369	
XII	83 800	178 900	185 200		3 636	23 291	26 495	
RAZEM	1 475 000	1 771 300	1 714 500	1 325 700	135 614	190 070	193 830	64 854

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2014 I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2015 I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2016 I-XII	2 804	1 065	22 815	104 854	18 857	53 935	10 449	168 016	38 838	20 093
2017 I-XII	4 100	3 179	28 605	140 173	37 446	74 377	12 101	191 585	52 071	18 346
2017 I	221	1	2 954	14 363	1 615	7 143	661	12 856	2 818	2 078
II	228	67	2 810	13 330	2 428	6 340	889	13 865	3 371	1 802
III	556	1 024	3 456	13 018	3 083	5 756	1 075	16 706	3 984	1 949
IV	814	677	4 204	9 934	2 249	5 262	846	14 129	4 019	1 704
V	341	297	4 278	11 130	2 333	6 535	1 009	18 136	4 782	2 020
VI	359	21	1 518	8 098	2 995	4 314	945	18 795	5 019	1 792
VII	61	-	1 284	7 104	3 054	4 676	1 199	18 726	4 684	1 162
VIII	50	2	514	7 319	3 814	5 951	1 254	19 633	5 229	944
IX	62	220	1 500	11 881	3 345	7 432	1 254	15 004	4 583	1 109
X	127	-	1 907	15 960	3 708	8 004	1 280	14 535	5 445	1 448
XI	37	624	2 344	14 744	3 040	7 623	903	14 438	5 107	1 205
XII	30	247	1 847	13 130	5 781	5 422	898	14 755	2 885	1 095
2018 I	297	682	1 166	12 801	3 744	7 788	1 025	15 424	4 692	1 204
II	283	466	1 645	11 352	3 529	5 652	1 092	13 812	5 086	829
III	306	461	3 808	10 014	3 736	5 773	1 103	14 431	5 612	977
IV	277	844	2 743	8 918	3 633	6 257	1 019	15 082	5 223	840
V	243	152	2 791	8 303	4 144	5 961	787	17 450	4 017	1004
VI	152	1 156	555	8 984	3 510	6 115	960	19 792	5 430	995
VII	99	181	424	9 846	4 492	5 697	841	19 521	4 361	808
VIII	571	0	1 361	9 057	4 046	6 197	1 121	22 043	3 547	977
IX	28	1	1 528	10 261	1 619	5 545	1 061	17 975	2 926	1 423

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2014 I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2015 I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2016 I-XII	39 746	21 440	90 084	13 714	151 354	201 447	79 793	74 705	8 390	16 237
2017 I-XII	44 197	14 813	58 019	15 861	140 317	197 696	87 721	91 014	14 151	20 491
2017 I	125	742	5 041	1 277	12 137	15 097	7 234	7 023	467	1 981
II	658	391	3 026	1 148	13 583	14 811	6 806	6 240	368	1 019
III	3 739	3 960	3 106	1 178	12 798	19 164	8 818	7 824	710	1 838
IV	6 321	7 348	6 459	1 078	11 092	17 473	6 481	9 122	1 301	1 241
V	21 178	1 252	12 284	1 125	10 989	18 803	7 481	10 125	1 309	1 961
VI	6 206	41	7 561	1 431	11 802	18 604	7 714	7 767	1 409	2 013
VII	332	0	5 392	1 639	11 947	18 500	7 242	6 061	1 246	2 304
VIII	11	0	682	1 597	12 364	17 482	7 198	9 501	1 070	1 980
IX	19	0	1 590	1 473	10 876	16 083	7 067	9 585	1 383	1 849
X	69	0	2 082	1 307	11 822	14 630	7 914	5 023	1 506	2 106
XI	45	346	6 589	951	11 487	14 124	7 044	6 039	1 616	1 906
XII	77	733	4 156	1 106	9 389	12 833	6 721	6 703	1 686	295
2018 I	500	548	8 099	1 513	9 592	12 618	7 895	7 301	1 941	1 585
II	793	662	4 067	1 427	9 527	14 120	7 730	7 579	1 630	1 778
III	2 938	2 727	11 077	1 579	9 793	14 642	8 647	8 280	1 483	1 607
IV	9 862	11 916	13 550	1 330	7 423	12 975	7 287	8 318	1 742	1 232
V	19 082	2 280	19 772	1 092	12 151	13 747	7 995	8 342	1 169	264
VI	1 237	0	8 787	1 381	10 517	16 489	8 075	12 163	1 416	141
VII	270	4	6 341	1 571	10 822	17 070	9 907	8 317	1 420	287
VIII	13	0	300	1 232	9 335	15 426	7 410	10 150	1 237	426
IX	29	0	1 878	1 439	9 155	12 632	8 183	9 259	1 219	500

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj	X	VIII	IX	X	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2017	2018	2018	2018	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	26,9	39,2	33,1	31,8	118,2	96,1
	targowiskowa	85,7	106,2	107,1	105,1	122,6	98,1
	detaliczna (zł/kg)	1,10	1,38	1,37	1,38	125,5	100,7
	importowa	90,6	205,0	101,4	.	111,9	49,5
	eksportowa	147,3	100,0	106,5	.	72,3	106,5
Relacje cen	skup / targowisko	0,31	0,37	0,31	0,30	96,4	97,9
	targowisko / detal	0,78	0,77	0,78	0,76	97,8	97,4
	skup / detal	0,24	0,28	0,24	0,23	94,2	95,4
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,59	2,61	2,76	3,06	118,1	110,9
	detaliczna (zł/kg)	5,05	4,97	4,96	4,97	98,4	100,2
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,30	8,46	8,32	8,36	100,7	100,5
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,60	35,10	34,60	34,90	100,9	100,9
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,04	10,50	10,50	10,48	104,4	99,8

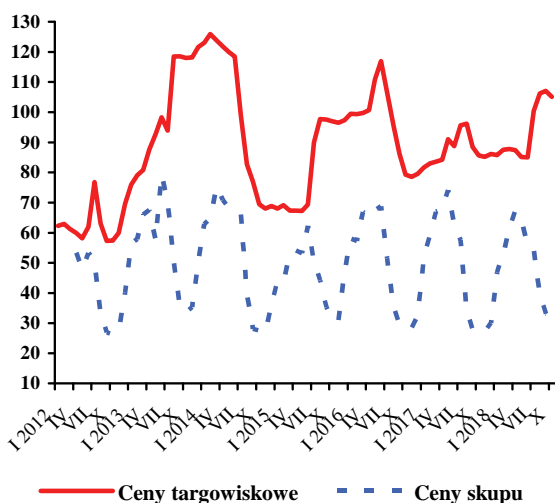
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

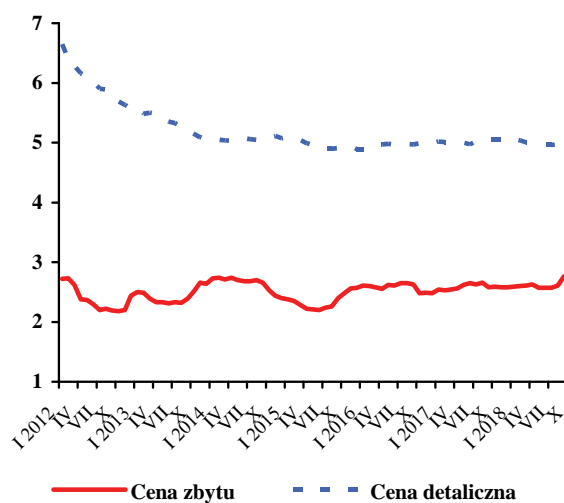
Wyszczególnienie		2017		2018		wsk. zmian cen	
		październik	sierpień	wrzesień	październik	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	101,8	113,3	122,7	129,5	127,3	105,5
2	Kujawsko-pomorskie	86,4	80,0	111,7	107,8	124,7	96,5
3	Lubelskie	84,6	104,2	114,1	101,2	119,7	88,7
4	Lubuskie	110,0	137,5	132,1	135,4	123,1	102,5
5	Łódzkie	78,0	107,6	89,1	89,0	114,1	100,0
6	Małopolskie	77,9	75,3	101,4	98,8	126,8	97,4
7	Mazowieckie	79,6	102,3	104,9	106,1	133,3	101,2
8	Opolskie	100,3	90,0	.	122,1	121,8	.
9	Podkarpackie	88,6	109,7	105,6	100,9	113,9	95,6
10	Podlaskie	88,3	61,3	132,9	109,1	123,5	82,0
11	Pomorskie	96,7	116,4	118,3	115,7	119,7	97,8
12	Śląskie	90,4	105,0	104,4	102,1	112,9	97,8
13	Świętokrzyskie	71,8	81,6	82,0	82,4	114,7	100,4
14	Warmińsko-mazurskie	99,8	131,7	.	120,5	120,8	.
15	Wielkopolskie	95,7	102,0	98,6	113,7	118,7	115,3
16	Zachodniopomorskie	106,6	111,1	.	125,9	118,1	.
maksimum		110,0	137,5	132,9	135,4	X	
minimum		71,8	61,3	82,0	82,4		
różnica w %		53,2	124,5	62,0	64,4		

Źródło: Dane GUS.

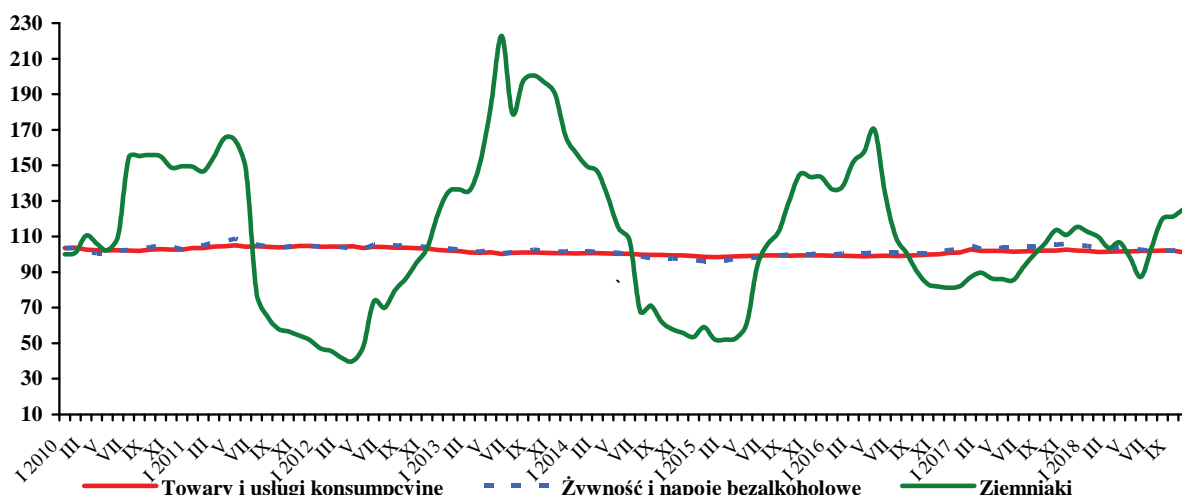
Rys. 1. Ceny ziemniaków (w zł/dt)

Rys. 2. Ceny mączki ziemniaczanej (w zł/kg)

Rys. 3. Dynamika cen detalicznych (analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100)

Źródło: Dane GUS.

W listopadzie br., w porównaniu z październikiem br., w skupie z przeznaczeniem do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny skupu cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 25%), kapusty białej (o 23%), pietruszki (o 15%), cebuli na targiwskach (o 8%), marchwi i pieczarek (po 5%) i buraków ćwikłowych (o 4%). Obniżyły się ceny skupu kalafiorów gruntowych (o 14%) i pomidorów szklarniowych (o 3%). W porównaniu z październikiem br. w zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu cebuli obieranej (o 21%), kalafiorów różyczkowanych (o 11%), brokułów różyczkowanych i kapusty białej (po 8%), buraków ćwikłowych (o 7%) i marchwi na kostkę (o 4%). W firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny kapusty białej (o 35%), cebuli (o 14%), pomidorów spod oston (o 7%), marchwi (o 1%), a obniżyły się jedynie ceny skupu kapusty pekińskiej (o 33%). Nie zmieniły się ceny selerów, kapusty czerwonej i buraków ćwikłowych. W porównaniu z październikiem br. w handlu hurtowym wzrosły ceny ogórków spod oston (o 51%), kapusty białej (o 18%) i cebuli (o 17%). Obniżyły się ceny kalafiorów gruntowych (o 26%), buraków ćwikłowych (o 11%) i pomidorów spod oston (o 5%). W listopadzie 2018 r., w porównaniu z listopadem 2017 r., w skupie do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny pietruszki (o 182%), kapusty białej (o 155%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 141%), marchwi (o 100%), cebuli na targowiskach (o 36%), kalafiorów gruntowych (o 25%), buraków ćwikłowych (o 18%), pieczarek (o 14%) i pomidorów szklarniowych (o 1%). W zakładach przetwórczych w listopadzie br., w porównaniu z analogicznym miesiącem ub.r., wzrosły ceny cebuli obieranej (o 164%), kapusty białej (o 72%), buraków ćwikłowych (o 28%) i marchwi na kostkę (o 12%), a obniżyły się ceny brokułów różyczkowanych (o 9%) i kalafiorów różyczkowanych (o 3%).

W październiku br., w porównaniu z wrześniem br., obniżyły się ceny detaliczne buraków ćwikłowych (o 5%), selerów (o 3%), kapusty białej (o 2%) i marchwi (o 1%). Wzrosły ceny detaliczne pomidorów (o 39%), papryki (o 17%), kalafiorów (o 5%), cebuli i porów (po 2%), a stabilne były ceny pieczarek. W relacji do cen detalicznych z października ub.r. wzrosły ceny marchwi (o 39%), kapusty białej (o 33%), cebuli (o 28%), pomidorów (o 20%), kalafiorów i porów (po 17%), selerów (o 8%), buraków ćwikłowych (o 6%) i pieczarek (o 3%), a obniżyły się jedynie ceny papryki (o 2%).

We wrześniu br., w porównaniu z wrześniem ub.r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych obniżyła się produkcja marynat (o 32%), warzyw mrożonych (o 19%), konserw warzywnych (o 12%), a wzrosła produkcja soku pomidorowego (o 23%).

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

Eksport warzyw świeżych we wrześniu 2018 r. wyniósł 45,2 tys. t, a jego wartość 34,0 mln EUR. W porównaniu z wrześniem 2017 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych obniżył się o 7%, a jego wartość wzrosła o 12%. Do spadku wolumenu eksportu przyczyniło się obniżenie sprzedaży pomidorów (o 25%), kalafiorów (o 24%), kapusty (o 19%), marchwi (o 18%) i ogórków (o 8%). W tym samym czasie wyeksportowano 54,7 tys. t przetworów warzywnych o wartości 43,5 mln EUR. W porównaniu z wrześniem 2017 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 9%, a jego wartość obniżyła się o 3%. Zmniejszył się wolumen eksportu suszy (o 26%), marynat (o 28%), konserw (o 11%), w tym kapusty kwaszonej (o 14%) i mrożonek (o 3%).

We wrześniu 2018 r. zaimportowano 12,1 tys. t warzyw świeżych, tj. o 15% mniej niż we wrześniu ub.r. Wartość ich importu wyniosła 12,7 mln EUR, tj. o 6% więcej niż we wrześniu ub.r. Spadek wolumenu importu spowodowany był zmniejszeniem przywozu czosnku (o 25%), cebuli (o 22%), pomidorów (o 7%) i ogórków (o 1%). Wolumen importu przetworów warzywnych wyniósł 22,5 tys. t, tj. o 4% więcej niż we wrześniu ub.r. Wartość importu przetworów warzywnych wyniosła 21,8 mln EUR i wzrosła w porównaniu z wrześniem ub.r. o 3%. Wzrósł import mrożonek (o 35%), konserw warzywnych (o 19%), w tym kukurydzy konserwowej (o 17%).

We wrześniu 2018 r. dodatnie saldo w handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 43,0 mln EUR wobec dodatniego (40,9 mln EUR) we wrześniu 2017r. W okresie styczeń-wrzesień br. saldo handlu warzywami i ich przetworami było ujemne i wyniosło 42,4 mln EUR. W porównaniu z analogicznym okresem ub.r. (-67,6 mln EUR) deficyt w handlu zagranicznym zmniejszył się o 25,2 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pietruszka	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szkl.)	Pieczarki
2017 XI	0,68	1,61	0,38	0,65	0,61	-	-	2,02	3,92	1,87	4,88
XII	0,67	1,66	0,36	0,64	0,59	-	-	1,99	4,98	-	5,03
2017 I-XII	0,67	1,60	0,48	0,68	0,65	1,74	1,19	2,23	3,87	2,06	5,05
2018 I	0,68	1,61	0,30	0,72	0,65	-	-	2,16	-	-	5,08
II	0,66	1,61	0,31	0,77	0,67	-	-	2,37	-	-	4,93
III	0,68	1,61	0,32	0,98	0,71	-	-	3,29	-	-	4,73
IV	0,71	1,62	0,31	1,37	0,78	-	-	4,92	6,72	-	4,85
V	0,83	1,65	0,54	2,07	0,91	-	-	5,95	4,01	-	4,81
VI	1,04	2,03	1,11	2,65	1,18	-	-	6,68	2,56	-	4,89
VII	1,18	2,41	1,46	2,30	0,89	2,13	1,33	9,43	2,36	1,93	4,94
VIII	1,22	2,28	1,94	1,32	0,73	2,15	1,42	7,52	1,75	2,07	4,99
IX	1,13	2,07	0,88	1,25	0,72	2,04	-	5,00	2,98	2,69	5,21
X	1,31	2,03	0,79	1,24	0,69	-	-	4,97	4,08	2,72	5,29
XI	1,64	2,19	0,97	1,30	0,72	-	-	5,70	3,95	2,34	5,56
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2018</u> X 2018	125	108	123	105	104	x	x	115	97	86	105
<u>XI 2018</u> XI 2017	241	136	255	200	118	x	x	282	101	125	114

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg, loco zakład)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparagowa	Brokuly różyczk.	Kalafioły różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2017 XI	0,75	0,25	0,25	0,25	-	-	2,34	1,46	-	-	-
XII	0,79	0,29	0,25	0,27	-	-	-	-	-	-	-
2017 I-XII	0,68	0,25	0,26	0,26	1,20	0,77	1,89	1,32	1,84	0,59	0,39
2018 I	0,89	0,34	0,27	0,27	-	-	-	-	-	-	-
II	0,93	0,35	0,27	0,27	-	-	-	-	-	-	-
III	0,95	0,37	0,26	0,26	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,90	0,39	0,25	0,26	-	-	-	-	-	-	-
V	0,85	0,30	0,26	0,26	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,82	-	-	-	1,12	-	1,99	1,60	2,00	-	-
VII	-	-	-	-	1,10	0,80	1,97	-	2,25	-	-
VIII	1,22	-	-	-	-	0,79	1,99	1,20	2,43	0,60	0,35
IX	1,42	0,38	0,30	0,29	-	0,80	1,96	1,22	-	0,59	0,38
X	1,64	0,40	0,27	0,30	-	-	1,98	1,27	-	0,64	-
XI	1,98	0,43	0,28	0,32	-	-	2,13	1,41	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2018</u> X 2018	121	108	104	107	x	x	108	111	x	x	x
<u>XI 2018</u> XI 2017	264	172	112	128	x	x	91	97	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki ćwikłowe	Ziemiaki
2017 X	3,47	-	1,04	0,38	0,60	3,16	0,50	1,20	1,12	0,52	1,00	0,40	-
XI	3,85	-	0,97	0,32	0,60	-	0,53	1,20	1,00	0,52	-	0,45	0,40
XII	-	-	0,96	0,32	0,60	-	0,53	1,20	1,00	0,52	-	0,45	0,40
2017 I-XII	2,78	1,14	1,43	0,54	0,76	4,13	0,56	1,12	1,13	0,49	1,70	0,41	0,41
2018 I	-	-	0,99	0,34	0,60	-	0,53	1,20	1,00	0,52	-	0,45	0,40
II	-	-	1,01	0,33	0,60	-	0,55	1,30	1,10	0,52	-	0,46	0,40
III	-	-	1,03	0,30	0,60	-	0,59	-	1,15	0,54	-	0,50	0,40
IV	4,83	-	1,18	0,31	0,60	-	1,20	-	1,29	0,57	-	0,63	0,40
V	3,49	-	1,85	0,32	0,57	-	1,35	-	1,33	0,56	-	0,65	-
VI	2,00	1,25	1,89	1,00	0,53	-	1,65	-	1,33	0,57	-	0,71	-
VII	1,99	1,31	2,04	0,78	-	4,00	1,55	-	-	0,62	-	0,70	-
VIII	1,25	1,27	1,68	0,70	-	3,00	1,30	-	1,35	0,82	-	0,68	-
IX	3,10	1,47	1,83	0,81	0,90	2,37	1,00	-	1,50	0,92	-	0,56	-
X	3,68	-	1,12	0,69	0,90	-	1,12	-	1,50	1,01	-	0,53	-
XI	3,93	-	0,75	0,93	0,90	-	1,13	-	1,50	1,15	-	0,53	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>XI 2018</u> X 2018	107	x	67	135	100	x	101	x	100	114	x	100	x
<u>XI 2018</u> XI 2017	102	x	77	291	150	x	213	x	150	221	x	118	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne ^a	Marynaty
2017 VIII	3 664	79 445	21 562	12 031
IX	3 839	86 322	44 975	5 753
X	3 287	90 834	33 505	4 354
XI	3 232	71 042	32 336	3 605
XII	3 224	58 565	25 940	2 883
2017 I-XII	42 024	704 765	307 923	51 925
2018 I	2 495	46 480	25 279	2 584
II	3 733	45 005	21 157	2 657
III	4 308	42 923	24 432	2 111
IV	3 384	33 247	22 134	2 604
V	3 646	33 416	22 837	1 756
VI	2 973	35 129	29 462	2 080
VII	3 658	47 775	30 906	7 309
VIII	4 852	63 809	36 944	7 017
IX	4 708	69 522	39 536	3 936
Wskaźnik zmian w %				
<u>IX 2018</u> IX 2017	123	81	88	68

^a w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017												2018												IX 2018 IX 2017 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX										
Warzywa ogółem	54383	48475	42133	29181	27425	491610	31296	34385	42269	25842	37391	47621	44310	51068	45200	93									
Cebula	7471	9117	9108	10389	9539	132593	12396	16158	16937	11090	13162	11922	8686	9876	11582	127									
Kapusta	2065	3109	4445	3443	3368	52053	3329	3379	4816	3037	2799	1849	1494	2582	2527	81									
Marchew	1319	1761	1881	2711	2823	33050	3335	1902	2566	1451	1473	949	2047	2057	1442	82									
Ogórki	4128	1484	590	375	779	15556	503	445	733	540	1312	2407	4070	3130	1360	92									
Pomidory	18907	12904	10656	2702	424	92278	848	717	808	1584	10191	17012	13759	15967	9667	75									
Kalafiory	5052	3412	2824	1849	234	24281	418	386	415	372	286	4553	3377	2408	2609	76									
Przetwory ogółem	54581	60423	66703	66564	53921	712445	65623	64744	67887	60423	55947	56379	53514	55228	54738	91									
Susze	2645	2978	3176	3449	2676	36093	2634	2161	2576	1836	2038	2155	2226	1967	2196	74									
Marynaty	3828	4879	5650	5346	4591	51629	3871	3635	5211	4168	4162	3996	3993	4622	3510	72									
Konserwy	4673	5719	5967	5618	5239	63532	5517	5285	6812	5146	4446	4639	3691	4685	5064	89									
-kapusta kwasz.	501	632	788	1091	1138	12491	1118	763	1148	810	753	773	586	604	542	86									
Mrożonki	34718	38834	43563	43966	33352	454435	45570	43977	43773	40906	35583	35658	34721	36463	37821	97									
Pieczarki i ich przetwory	21824	24772	25996	29228	27875	316271	27808	27706	30846	28040	27495	24814	24957	23991	23655	95									
Warzywa ogółem	31183	30426	24674	13977	14341	259109	13792	14370	17453	13184	24473	27689	27095	30298	34023	112									
Cebula	2848	3253	3528	4030	4688	45767	4633	5903	5467	3773	5011	4432	3887	4556	5229	161									
Kapusta	554	702	934	695	683	12565	685	660	874	634	1126	711	483	903	841	120									
Marchew	389	427	430	694	797	8165	921	552	914	603	780	542	817	737	521	122									
Ogórki	2277	949	635	434	1000	12567	640	725	900	660	1370	1480	2396	1828	1199	126									
Pomidory	11166	10878	10160	2519	458	70970	579	564	769	1665	8243	10262	8940	8891	10489	96									
Kalafiory	2863	2442	1946	1188	277	15781	320	265	331	288	242	2867	2364	1720	2301	94									
Przetwory ogółem	42389	44976	49161	48407	41789	521200	48749	49834	54396	46560	46446	46510	42527	44640	43454	97									
Susze	5266	5139	5140	6050	4440	64129	5845	5072	5856	4402	4846	4966	4915	4713	4907	95									
Marynaty	3342	4494	5444	5048	4334	46550	3849	3607	5028	3774	3750	3608	3640	4178	3375	75									
Konserwy	4944	6195	6651	6044	5580	65136	5905	6477	7176	5767	5167	5261	4480	5233	5465	88									
-kapusta kwasz.	378	473	581	844	868	7159	733	558	785	528	506	554	410	404	403	85									
Mrożonki	20169	20950	23702	23291	19422	240140	25297	24642	25646	23549	21742	21712	19977	22424	22783	109									
Pieczarki i ich przetwory	32084	35888	36508	40983	39037	450234	39611	38686	43549	39980	40431	35207	35978	34775	35227	98									

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017												2018									IX 2018 IX 2017 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX							
Warzywa ogółem	15 456	14163	25008	44218	57604	556854	70770	66527	84315	82004	54041	39753	23909	11 228	12071	85						
Cebula	1 272	4352	2798	974	2982	50761	2880	2433	4463	3117	4630	7518	6114	877	3393	78						
Kapusta	8	9	29	57	16	14261	149	506	1530	8588	1913	240	111	4	163	1 727						
Marchew	239	137	204	709	1415	37207	1968	4915	6511	7647	7516	9840	2941	141	260	190						
Ogórki	1 996	1889	4304	8586	9128	58866	10713	7179	7799	4655	1167	743	1878	1 908	1876	99						
Pomidory	5 587	2826	5313	10298	18881	144689	24011	20068	23900	17306	14032	8071	5330	4 163	2623	93						
Papryka	2 282	446	2101	6336	6516	62125	7379	6800	10063	10214	7795	5388	3322	904	577	129						
Czosnek	1 040	920	424	600	514	9983	363	603	1046	1936	566	589	853	559	692	75						
Przetwory ogółem	22 541	21650	24306	22749	21938	276471	22970	27269	25683	26263	25557	22960	19320	22 525	22476	104						
Mrożonki	4 632	4017	4383	4433	3646	50742	4894	4851	4456	6356	4393	4630	3981	4 689	5436	135						
Susze	1 326	1271	1413	1480	1320	20148	1293	1242	1105	1382	1206	1086	790	1 314	961	76						
Marynaty	1 329	1532	1859	1750	1751	18385	1760	1683	2087	1965	1884	1498	1130	1 387	1332	87						
Konserwy	4 064	3555	4898	5013	4146	46600	3078	5021	5501	4027	4092	3767	3469	4 191	4243	119						
-kukurydza konserw.	1 234	1624	2274	1953	1394	16364	773	1928	1635	957	1051	1239	911	1 253	1898	117						
Koncentrat pomid.	6 730	6362	6529	5381	6639	82809	7224	9537	7183	7053	9122	6610	6331	7 087	5697	90						
Warzywa ogółem	15 883	11970	26753	47927	68053	599250	81335	70507	90562	78728	58160	34304	17379	11 650	12662	106						
Cebula	359	710	825	503	623	11782	662	861	1779	1008	959	1355	1087	473	1250	176						
Kapusta	6	5	7	10	13	6152	66	209	654	3746	779	70	28	3	42	891						
Marchew	216	227	259	416	605	11268	788	1627	2697	3284	4230	5273	1383	205	267	118						
Ogórki	1 051	973	3033	7538	9735	59521	11597	9483	8672	4435	1279	560	1082	1 004	981	101						
Pomidory	5 557	3635	8025	13973	26642	195549	32661	24815	32415	24442	18865	8265	3986	4 002	4324	119						
Papryka	3 556	517	2613	7412	9363	101544	11233	10265	14604	12503	12894	9893	5086	1 196	863	167						
Czosnek	1 349	1385	709	1130	609	16824	659	988	1500	1928	827	710	955	870	911	66						
Przetwory ogółem	21 993	21170	22956	22658	20601	276644	21612	26109	25904	25473	26186	22641	20858	21 979	21827	103						
Mrożonki	3 042	3011	3142	3304	2722	38438	3508	3599	3534	4531	3515	3418	3004	2 884	4087	136						
Susze	3 256	3007	3336	3478	2425	46617	3020	3467	3107	3519	3051	2488	2194	3 077	2235	74						
Marynaty	1 573	1767	1754	1864	1900	20920	1913	1889	2314	2124	2300	2043	1709	1 354	1337	76						
Konserwy	4 866	4449	5979	6020	5192	58538	3990	6229	7470	5512	5262	5196	5827	5 938	5485	123						
-kukurydza konserw.	1 244	1588	2157	1981	1319	16166	833	1979	1677	997	964	1185	905	1 201	1831	115						
Koncentrat pomid.	5 460	4920	4777	3925	4759	63810	5458	7023	5004	5027	6451	4837	4689	4 960	4172	85						

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2017 VIII	0,38	0,27	0,29	0,55	0,59	0,57	1,47	0,80	0,75	0,51
IX	0,36	0,23	0,24	0,64	0,84	0,72	1,45	0,81	0,75	0,49
X	0,39	0,21	0,23	1,08	0,95	0,69	1,40	0,86	0,74	0,47
XI	0,39	0,20	0,26	1,16	0,93	0,64	1,40	0,81	0,77	0,48
XII	0,49	0,20	0,28	1,28	1,08	1,18	1,40	0,85	0,76	0,47
2017 I-XII	0,36	0,25	0,25	1,09	0,86	0,73	1,43	0,81	0,65	0,45
2018 I	0,37	0,21	0,28	1,27	0,68	0,77	1,42	0,90	0,66	0,51
II	0,37	0,20	0,29	1,63	0,79	0,69	1,40	0,87	0,73	0,53
III	0,32	0,18	0,36	1,23	0,95	0,80	1,41	0,83	0,68	0,56
IV	0,34	0,21	0,42	1,22	1,05	0,77	1,43	0,81	0,65	0,55
V	0,38	0,40	0,53	1,04	0,81	0,85	1,47	0,83	0,67	0,57
VI	0,37	0,38	0,57	0,61	0,60	0,63	1,42	0,85	0,72	0,54
VII	0,45	0,32	0,40	0,59	0,65	0,70	1,44	0,84	0,70	0,55
VIII	0,46	0,35	0,36	0,58	0,56	0,71	1,45	0,85	0,67	0,53
IX	0,45	0,33	0,36	0,88	1,09	0,88	1,49	0,89	0,74	0,53
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2018</u> <u>VIII 2018</u>	98	94	100	152	195	124	103	105	110	100
<u>IX 2018</u> <u>IX 2017</u>	125	143	150	138	130	122	103	110	99	108

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2017 V	0,83	0,94	0,93	0,85	-	-	4,35	4,14	-
VI	0,91	1,18	1,00	1,13	3,14	-	2,73	3,07	2,93
VII	1,23	1,05	1,12	1,14	2,14	-	2,14	2,78	3,00
VIII	1,24	0,89	0,92	0,93	1,96	1,39	1,60	1,69	2,46
IX	0,96	0,69	0,85	0,85	-	1,35	2,63	2,73	3,06
X	0,94	0,54	0,86	0,85	-	1,92	4,60	3,46	2,97
XI	0,97	0,49	0,87	0,87	-	-	7,25	4,72	2,86
XII	0,96	0,47	0,92	0,90	-	-	7,38	6,62	-
2017 I-XII	0,92	0,68	0,91	0,88	2,41	1,55	5,01	4,26	2,88
2018 I	0,90	0,45	1,09	0,94	-	-	-	-	-
II	0,90	0,49	1,08	0,95	-	-	-	-	-
III	0,97	0,49	1,40	1,02	-	-	6,02	-	-
IV	0,97	0,52	1,72	1,03	-	-	4,70	7,85	-
V	1,06	0,69	2,26	1,05	-	-	-	4,11	-
VI	1,16	1,04	2,88	1,17	2,47	-	2,31	2,68	-
VII	1,35	1,24	2,07	1,11	2,51	2,43	2,21	2,71	3,31
VIII	1,29	1,02	2,08	1,11	2,54	1,40	3,04	1,95	2,98
IX	1,26	0,98	1,60	1,04	3,00	1,44	3,61	3,87	4,18
X	1,48	1,05	1,58	1,09	-	2,37	5,38	4,27	3,77
XI	1,73	1,24	1,60	0,97	-	-	8,14	4,06	2,78
Wskaźnik zmian w %									
<u>XI 2018</u> <u>X 2018</u>	117	118	101	89	x	x	151	95	74
<u>XI 2018</u> <u>XI 2017</u>	178	253	184	111	x	x	112	86	97

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2017 IX	3,43	9,24	3,35	3,30	3,31	4,76	1,86
X	3,39	9,05	3,21	3,09	3,37	4,94	1,81
XI	3,36	9,08	3,07	3,04	3,38	4,92	1,81
XII	3,39	9,03	3,06	3,12	3,37	4,89	1,91
2017 I-XII	3,41	9,27	3,25	3,16	3,40	4,78	1,91
2018 I	3,40	9,07	3,05	3,17	3,40	4,92	2,11
II	3,29	9,09	3,11	3,18	3,56	5,02	2,11
III	3,32	9,23	3,10	3,19	3,61	5,04	2,08
IV	3,32	9,26	3,11	3,20	3,64	5,07	2,05
V	3,37	9,15	3,07	3,09	3,55	5,05	2,03
VI	3,39	9,18	3,00	3,05	3,57	5,08	2,08
VII	3,34	9,21	3,01	3,08	3,62	5,06	2,12
VIII	3,43	9,22	3,01	3,13	3,69	5,09	2,09
IX	3,43	9,44	3,08	3,09	3,74	5,04	2,09
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2018</u> <u>VIII 2018</u>	100	102	102	99	101	99	100
<u>IX 2018</u> <u>IX 2017</u>	100	102	92	94	113	106	112

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory ^a	Pieczarki
2017 VI	2,08	1,72	2,07	2,20	4,83	6,73	10,71	4,78	4,96	4,30	7,61
VII	2,62	2,23	2,40	2,62	5,33	6,55	11,41	4,24	3,73	4,24	7,58
VIII	2,36	1,92	2,10	2,05	4,77	6,46	6,68	3,62	3,07	3,52	7,62
IX	2,11	1,66	1,99	1,87	4,35	6,15	5,71	4,09	3,84	3,92	7,56
X	1,99	1,53	1,94	1,77	4,11	5,67	6,41	5,65	-	4,36	7,54
XI	2,04	1,43	1,96	1,79	4,05	5,55	7,92	6,40	-	4,22	7,61
XII	2,01	1,47	1,94	1,75	4,00	5,51	9,01	8,14	-	5,80	7,75
2017 I-XII	2,02	1,53	1,90	1,87	4,25	6,49	10,21	6,86	4,94	5,47	7,62
2018 I	2,02	1,42	2,07	1,78	3,98	5,97	10,26	9,05	-	6,71	7,75
II	2,00	1,44	2,14	1,79	4,02	5,70	10,14	8,15	-	6,48	7,54
III	1,99	1,40	2,24	1,83	3,97	6,19	10,16	8,16	-	7,31	7,54
IV	2,04	1,41	2,61	1,86	4,18	6,55	9,23	8,88	-	7,63	7,59
V	2,06	1,48	3,10	1,93	4,39	6,39	11,76	6,87	7,71	6,68	7,49
VI	2,51	1,68	4,04	2,47	4,61	7,09	14,15	4,78	4,52	4,68	7,60
VII	2,95	3,57 ^a	3,66	2,35	5,15	7,58	9,88	4,37	3,81	4,10	7,60
VIII	2,75	3,67 ^a	2,88	2,08	4,99	6,68	5,58	3,62	3,72	4,15	7,62
IX	2,50	2,08	2,72	1,97	4,59	6,56	5,35	4,89	4,21	4,86	7,79
X	2,55	2,04	2,70	1,87	4,43	6,66	6,26	6,79	-	5,11	7,78
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2018</u> <u>IX 2018</u>	102	98	99	95	97	102	117	139	x	105	100
<u>X 2018</u> <u>X 2017</u>	128	133	139	106	108	117	98	120	x	117	103

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

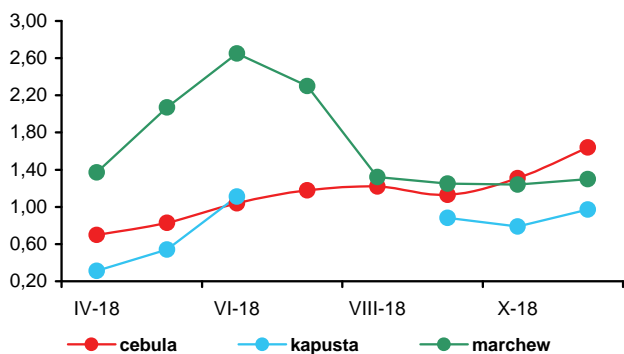
Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2017 VI	6,09	15,50	8,42	9,64	8,50	10,55	3,73	6,23	8,86	4,08
VII	6,18	15,60	8,46	9,64	8,50	10,60	3,75	6,28	8,91	4,07
VIII	6,19	15,45	8,38	9,72	8,48	10,55	3,74	6,28	8,94	4,05
IX	6,13	15,45	8,44	9,76	8,58	10,60	3,67	6,25	8,89	3,93
X	6,19	15,50	8,42	9,68	8,60	10,60	3,72	6,23	8,91	4,00
XI	6,21	15,45	8,46	9,68	8,66	10,98	3,67	6,25	8,80	3,96
XII	6,13	15,25	8,54	9,80	8,62	10,60	3,67	6,13	8,46	4,06
2017 I-XII	6,09	15,40	8,41	9,68	8,53	10,63	3,71	6,25	8,83	4,01
2018 I	6,29	15,45	8,52	9,90	8,78	10,60	3,73	6,30	8,71	4,05
II	6,19	15,50	8,56	9,82	8,78	10,70	3,73	6,30	8,69	4,12
III	6,24	15,35	8,44	9,88	8,78	10,70	3,74	6,23	8,63	4,03
IV	6,31	15,30	8,62	9,88	8,76	10,65	3,72	6,28	8,69	4,01
V	6,12	15,40	8,66	9,94	8,80	10,60	3,75	6,33	8,69	4,00
VI	6,14	15,55	8,52	9,96	8,82	10,65	3,74	6,38	8,66	3,93
VII	6,28	15,65	8,62	9,88	8,84	10,65	3,71	6,43	8,63	3,94
VIII	6,24	15,55	8,64	9,84	8,82	10,65	3,77	6,43	8,74	3,99
IX	6,20	15,40	8,64	10,06	8,92	10,80	3,79	6,48	8,74	3,97
X	6,26	15,45	8,68	10,06	8,98	10,80	3,75	6,45	8,80	3,95
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2018</u> IX 2018	101	100	100	100	101	100	99	100	101	99
<u>X 2018</u> X 2017	101	100	103	104	104	102	101	104	99	99

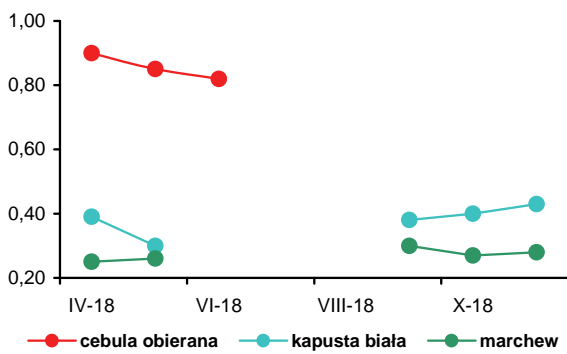
^a w zł/l, ^b po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

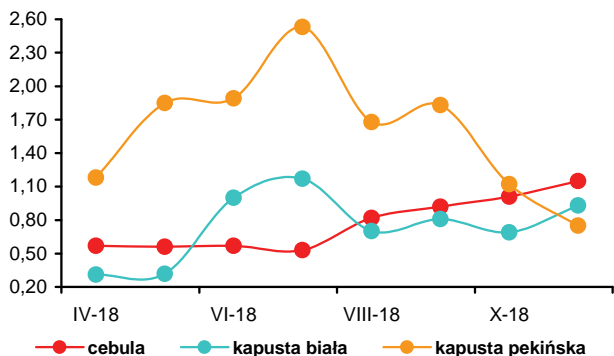
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

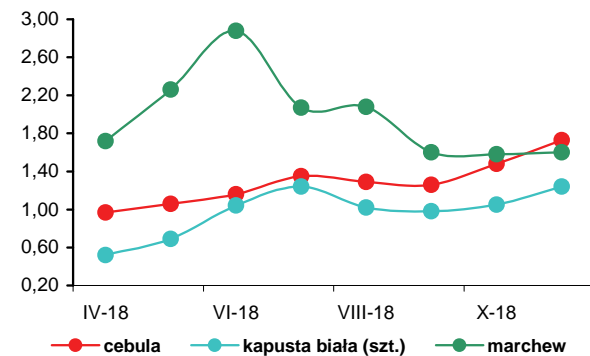
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

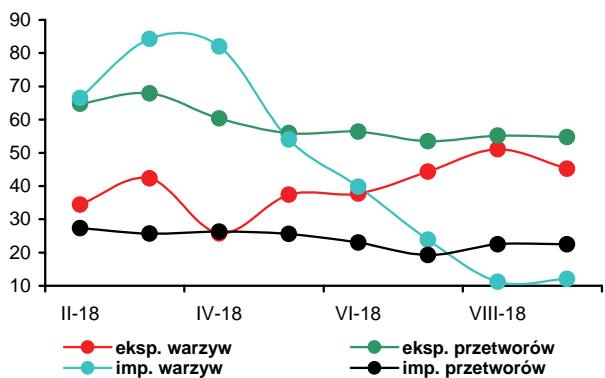
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

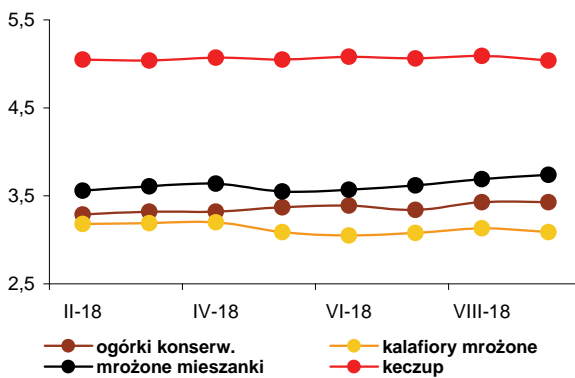
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

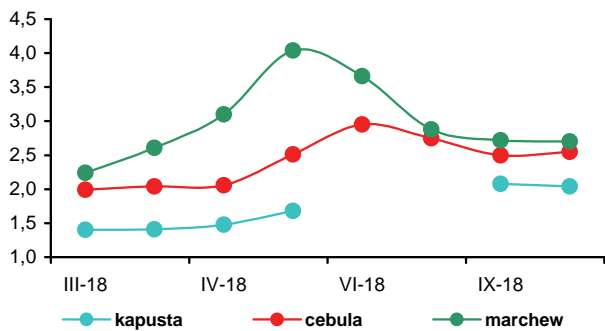
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. t)

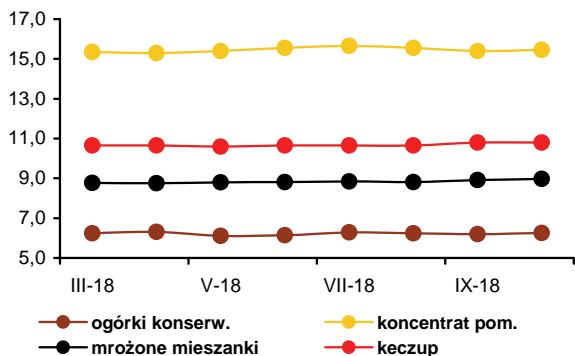
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

Ceny oferowane za jabłka w listopadzie 2018 r., w porównaniu z listopadem 2017 r., na rynkach hurtowych były średnio niższe o 54%, w spółdzielniach ogrodniczych o 60%, a w firmach eksportujących o 66%. Gruszki skupowane w spółdzielniach ogrodniczych potaniały o 60%, w firmach eksportujących o 38%, a w hurcie o 35%. Na rynku hurtowym obniżyły się też ceny śliwek (o 54%), winogron (o 22%), cytryn (o 13%), bananów (o 7%) oraz mandarynek

(o 3%). Droższe były jedynie truskawki (o 57%), a nie zmieniły się ceny pomarańcz. Zakłady przetwórcze, z powodu bardzo wysokiej podaży surowca, za jabłka do tłoczenia płaciły 0,15 zł/kg (mniej o 85% niż w listopadzie poprzedniego roku). W listopadzie 2018 r., w porównaniu z październikiem br., przeciętne ceny jabłek oferowane na rynkach hurtowych zmniejszyły się o 4%, natomiast w skupie prowadzonym przez spółdzielnie ogrodnicze zwiększyły o 3%, a przez firmy eksportujące o 4%. W zakładach przetwórczych ceny skupu oferowane za jabłka do tłoczenia w porównywanych miesiącach nie zmieniły się. Gruszki podróżowały na wszystkich poziomach rynku: w skupie na eksport (o 24%), w spółdzielniach ogrodniczych (o 7%) i w hurcie (o 5%). Na rynku hurtowym wzrosły ceny truskawek (o 53%), śliwek (o 49%), a także winogron (o 11%). Potaniały natomiast mandarynki (o 28%), cytryny (o 14%) i pomarańcze (o 2%). Nie zmieniły się ceny bananów.

Ceny detaliczne owoców i ich przetworów w październiku 2018 r., w relacji do października 2017 r., spadły średnio o 11,0%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 1,8%. Decydujący był spadek cen jabłek (o 33,0%) oraz owoców pestkowych (o 25,9%). Potaniały też owoce jagodowe (o 8,8%), owoce cytrusowe (5,8%) oraz przetwory owocowe (o 2,6%). Wzrosły ceny owoców mrożonych (o 5,4%), owoców suszonych i orzechów (o 1,9%), a także bananów (1,3%).

W średnich i dużych firmach we wrześniu 2018 r. w relacji do września 2017 r., produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 188%, a pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych o 20%. Wzrosła produkcja pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 44%), produkcja soków pitnych wyciskanych z owo-

ców cytrusowych (o 30%), a tłoczonych z jabłek obniżyła się (o 5%). Mniejsza była produkcja owoców mrożonych (o 20%) oraz dżemów (o 18%). Nieznacznie większa była produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych (o 1%). W okresie styczeń-wrzesień br. produkcja soków owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się w relacji do analogicznego okresu 2017 r. o 9% do 576,4 tys. t. Większa była produkcja soków wyciskanych z owoców cytrusowych (o 36%), a także pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 10%), a obniżyła się jedynie produkcja soków tłoczonych z jabłek (o 8%). Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 82%, dżemów o 13%, owoców mrożonych o 9%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 7%.

Średnie ceny zbytu soków pomarańczowych w październiku 2018 r., wobec października w 2017 r., zmniejszyły się o 6%, a soków jabłkowych zwiększyły się o 4%. Ceny dżemów produkowanych z czarnych porzeczek wzrosły o 7%, a z truskawek o 4%.

Wolumen eksportu owoców świeżych we wrześniu 2018 r. wobec września 2017 r. był większy o 17%, a przetworów owocowych o 10%. Eksport owoców świeżych zwiększył się głównie z powodu większej sprzedaży jabłek (o 36%), a przetworów w wyniku wzrostu sprzedaży zagęszczonego soku jabłkowego (o 22%). Wartość eksportu owoców świeżych, z powodu ich bardzo niskich cen, obniżyła się o 31% (do 30,1 mln EUR), a przetworów w wyniku niskich cen surowca była mniejsza o 2% (105,1 mln EUR).

Import owoców świeżych był niższy o 28% i wyniósł 108,5 tys. t, przy mniejszych zakupach głównie bananów (o 26%) oraz brzoskwiń i nektarynek (o 38%). Przewóz przetworów obniżył się o 20% (do 35,6 tys. t), w wyniku mniejszego importu zagęszczonych soków (o 23%) i mrożonek (o 33%). We wrześniu 2018 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 37,1 mln EUR, wobec ujemnego 39,7 mln EUR we wrześniu poprzedniego roku. W okresie trzech kwartałów 2018 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 243,5 mln EUR, wobec ujemnego 208,6 mln EUR w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wartość eksportu zwiększyła się o 2% i wyniosła 1 439,5 mln EUR, a importu wzrosła o 4% do 1 683,0,3 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2017 IX	1,88	2,99	12,00	-	3,08	3,21	3,42
X	1,74	2,86	12,00	-	-	-	4,14
XI	1,74	2,91	-	-	-	-	-
XII	1,70	2,85	-	-	-	-	-
2017 I-XII	1,54	3,39	9,61	5,36	3,57	3,45	3,80
2018 I	1,73	3,15	-	-	-	-	-
II	1,84	3,18	-	-	-	-	-
III	1,92	3,29	-	-	-	-	-
IV	2,13	3,33	-	-	-	-	-
V	2,20	3,32	6,00	-	-	-	-
VI	2,06	3,53	5,66	-	-	-	-
VII	1,81	2,86	-	2,50	2,99	2,07	1,48
VIII	1,08	1,85	7,00	-	2,97	1,43	0,82
IX	0,87	1,29	7,00	-	-	-	-
X	0,68	1,48	-	-	-	-	-
XI	0,70	1,58	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XI 2018</u> X 2018	103	107	x	x	x	x	x
<u>XI 2018</u> XI 2017	40	40	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg loco zakład)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tloczenia	Śliwki do mrożenia
2017 IX	0,79	-	-	-	-	4,70	0,75	-	-	2,30
X	0,96	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,99	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2017 I-XII	0,58	5,40	3,74	3,49	1,00	4,40	0,74	5,60	2,35	2,40
2018 I	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,81	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,58	4,05	2,94	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,46	4,92	3,24	2,79	0,86	2,66	-	1,93	1,50	-
VII	0,19	-	-	1,61	0,48	2,04	-	1,36	0,65	-
VIII	0,22	-	-	-	-	2,33	0,50	1,18	0,52	0,69
IX	0,22	-	-	-	-	2,58	-	-	-	0,65
X	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XI 2018</u> X 2018	100	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>XI 2018</u> XI 2017	15	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2017 IX	1,70	1,89	1,90	-	1,60	1,65	1,73	2,70	-	-	-	3,38
X	1,61	1,79	1,90	1,59	1,58	1,59	1,59	2,70	2,70	-	-	3,00
XI	1,55	1,76	1,90	1,42	1,47	1,50	1,51	2,68	2,70	-	-	-
XII	1,53	1,77	1,90	1,37	1,45	1,48	1,48	2,60	-	-	-	-
2017 I-XII	1,39	1,73	1,69	1,30	1,31	1,37	1,38	2,58	2,53	5,15	x	3,46
2018 I	1,57	1,83	1,86	1,37	1,62	1,64	1,67	2,60	-	-	-	-
II	1,69	2,07	1,97	1,63	1,75	1,79	1,87	-	-	-	-	-
III ^a	1,79	2,07	1,98	1,70	1,80	1,82	1,96	-	-	-	-	-
IV ^a	1,95	2,07	2,06	1,86	1,93	1,96	2,01	-	-	-	-	-
V ^a	1,91	2,15	2,12	1,67	1,89	1,92	2,05	-	-	5,00	-	-
VI ^a	1,83	2,24	2,14	1,44	1,83	1,87	2,04	-	-	5,67	4,00	-
VII	1,46	-	2,25	1,43	-	1,66	-	-	-	7,50	4,75	1,20
VIII	0,74	0,95	-	1,00	-	-	-	1,72	-	7,38	-	0,77
IX	0,61	0,77	0,90	-	-	-	0,55	1,57	-	7,00	-	0,61
X	0,50	0,73	0,85	0,35	0,41	0,45	0,44	1,34	1,40	-	-	0,70
XI	0,52	0,78	0,85	0,34	0,40	0,44	0,40	1,66	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XI 2018</u> X 2018	104	107	100	97	98	98	91	124	x	x	x	x
<u>XI 2018</u> XI 2017	34	44	45	24	27	29	26	62	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2017 VIII	16 515	12 382	33 981	9 686	31 869	3 781	4 121
IX	25 342	9 967	37 271	23 166	26 105	4 282	4 303
X	26 806	12 254	33 747	52 726	15 714	4 882	4 319
XI	34 790	12 836	32 428	12 822	15 305	5 383	4 520
XII	27 518	16 439	29 661	3 446	11 106	3 855	3 692
2017 I-XII	236 835	143 810	385 499	133 445	342 034	53 054	51 893
2018 I	9 436	13 001	24 579	3 034	12 940	5 041	4 583
II	12 671	9 983	25 026	3 906	11 910	4 739	3 634
III	18 976	18 639	30 853	3 083	12 059	5 079	4 243
IV	13 815	14 463	25 534	3 689	11 409	5 016	4 490
V	14 308	13 073	29 908	1 984	19 951	3 738	4 989
VI	13 225	13 669	29 855	2 103	85 983	4 209	4 418
VII	10 221	13 184	60 600	10 235	112 296	3 696	6 784
VIII	18 408	13 433	42 781	26 630	39 963	3 526	4 805
IX	24 105	14 376	48 277	66 673	21 006	3 495	4 339
Wskaźniki zmian (%)							
<u>IX 2018</u> VIII 2018	131	107	113	250	53	99	90
<u>IX 2018</u> IX 2017	95	144	130	288	80	82	101

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego)

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017												2018 ^a					IX 2018	IX 2017
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	(%)		
Owoce świeże	58 894	43 422	37 732	72 305	89 200	91 956	1 291 403	94 611	90 690	112 788	82 846	87 176	85 860	64 020	48 740	44 189	117		
Jabłka	34 463	18 414	19 999	56 125	65 644	60 656	1 037 455	71 895	73 928	94 905	69 020	72 339	62 742	29 643	23 962	27 214	136		
Gruszki	96	634	1 314	3 644	4 465	6 451	41 979	6 347	4 820	5 077	2 484	1 607	981	277	1 210	2 485	189		
Truskawki	684	808	173	109	73	74	9 086	48	47	104	91	1 053	3 529	80	264	68	40		
Śliwki	277	1 271	1 171	303	23	44	3 304	4	9	9	13	7	20	718	3 306	2 481	212		
Maliny	2 469	2 918	2 317	1 096	239	303	10 808	299	300	238	383	668	1 363	2 181	2 605	1 433	62		
Wiśnie	662	279	110	192	20	27	1 854	46	65	25	61	38	820	5 130	534	185	168		
Przetwory owocowe	87 221	88 470	78 382	81 703	85 144	69 185	981 289	73 794	69 629	73 946	75 821	74 709	78 170	92 838	94 038	86 052	110		
Zagęszczony sok jabłkowy	17 246	19 644	15 983	17 878	15 970	15 317	223 929	12 677	13 169	13 400	16 214	14 444	13 475	15 797	12 513	19 450	122		
Truskawki w puszkach	1 135	1 170	933	856	929	638	10 621	627	652	804	725	860	814	1 034	709	721	77		
Wiśnie w puszkach	466	468	421	467	344	188	5 306	211	288	364	377	331	345	644	755	914	217		
Dżemy	3 514	3 791	2 853	3 252	4 058	3 069	39 037	3 670	3 797	5 033	4 088	4 027	3 261	3 534	3 713	2 867	101		
Mrożonki	34 769	33 279	29 961	27 196	26 022	21 036	360 577	25 541	24 054	24 304	25 460	22 622	28 989	35 984	36 205	32 233	108		
Owoce świeże	47 776	56 919	43 757	38 808	46 121	49 098	624 479	48 338	48 182	59 595	47 146	51 254	50 934	63 866	51 062	30 051	69		
Jabłka	14 009	7 633	8 697	21 900	27 576	26 341	351 557	32 603	34 757	44 402	34 957	36 784	30 040	15 001	8 391	9 664	111		
Gruszki	92	542	743	1 851	1 920	2 098	18 598	2072	1 569	1 425	805	791	592	213	666	1 200	162		
Truskawki	1 278	1 433	546	392	190	156	11 839	120	38	104	178	1 963	3 935	242	865	250	46		
Śliwki	229	1 131	1 114	383	38	66	3 224	6	15	14	21	10	21	374	1 575	1 126	101		
Maliny	3 253	3 971	4 108	2 339	574	444	18 437	611	612	617	734	987	1 575	2 323	3 450	2 361	57		
Wiśnie	949	474	190	335	16	34	2 509	84	138	55	130	45	554	3 071	415	135	71		
Przetwory owocowe	120 363	124 194	107 598	113 864	111 756	95 833	1 241 427	103 916	95 812	107 199	108 473	108 609	119 679	124 357	115 912	105 103	98		
Zagęszczony sok jabłkowy	17 310	20 800	18 442	22 745	22 665	24 203	241 744	21 779	22 693	24 445	25 918	25 807	21 990	25 004	19 875	22 298	121		
Truskawki w puszkach	2 468	1 937	1 378	1 476	1 605	979	17 278	1 042	1 061	1 543	1 390	1 547	1 290	2 402	1 176	1 176	85		
Wiśnie w puszkach	585	637	627	635	545	350	6 991	420	511	676	647	640	591	833	1 003	885	141		
Dżemy	4 949	5 590	4 491	5 565	5 799	4 286	57 407	5 095	5 583	6 441	5 832	5 524	5 442	5 512	5 839	4 598	102		
Mrożonki	46 312	49 489	42 602	40 549	40 870	31 914	477 769	40 597	36 025	36 928	39 126	35 169	41 438	45 642	42 701	39 191	92		

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017												2018*									IX 2018	IX 2017
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	(%)						
Owoce świeże	184 129	190 319	150 186	143 188	148 420	165 066	1 760 453	134 052	108 204	140 942	113 337	135 147	132 112	154 379	157 108	108 482	72						
Banany	35 251	33 585	45 410	43 921	40 020	34 120	481 842	36 919	30 252	49 302	40 465	50 419	42 626	41 055	38 635	33 458	74						
Owoce cytrusowe	16 135	16 214	19 005	33 578	61 486	98 292	502 217	66 831	51 361	59 948	35 414	24 609	16 573	14 285	16 877	17 514	92						
Brzoskwinie i nekt.	43 256	43 855	22 590	2 783	44	255	147 880	154	99	256	213	3 855	16 446	26 961	26 522	13 635	60						
Winożrona	9 488	20 205	19 338	16 810	10 865	4 512	108 771	3 545	4 308	5 176	5 153	6 190	3 103	8 414	18 629	15 413	80						
Arbuzy	44 896	42 861	5 684	1 380	913	516	150 665	596	573	908	3 981	18 842	29 715	41 350	35 184	7 468	131						
Jabłka	1 333	1 180	4 889	10 439	3 136	799	26 897	997	930	738	696	691	678	778	398	1 354	28						
Przetwory razem	34 379	38 430	44 733	48 588	51 278	40 794	451 480	41 726	31 847	38 486	34 099	35 144	37 025	37 733	36 214	35 572	80						
Soki zagęszczone	11 503	13 516	17 151	22 148	25 048	20 508	185 809	22 043	10 213	12 539	13 154	13 946	15 325	13 409	14 577	13 283	77						
-sok pomarańczowy	1 678	2 627	2 198	1 970	3 144	2 892	28 214	2 363	2 408	3 232	2 342	3 097	3 219	2 537	2 568	3 097	141						
Mrożonki	10 333	11 621	13 132	9 151	7 543	5 760	95 992	5 864	7 510	8 066	7 922	8 585	9 732	10 274	9 407	8 827	67						
Susze	1 349	1 443	1 568	2 545	2 601	2 244	18 629	1 791	1 682	1 436	800	745	987	1 644	1 614	1 970	126						
Dżemy	1 121	901	1 311	1 405	1 061	1 197	14 578	833	995	1 362	1 421	1 352	1 467	1 051	1 409	1 370	105						
Przetwory puszkow. -ananasy	9 932	10 854	11 399	13 054	14 791	10 844	134 253	10 933	11 293	14 979	10 712	10 415	9 345	11 185	9 075	9 882	87						
-brzoskwinie	1 474	1 772	1 321	1 375	1 699	1 827	21 284	1 507	1 097	2 279	1 462	1 020	875	1 083	932	1 120	85						
-jabłka	1 242	1 330	2 114	2 356	4 302	2 925	25 688	1 779	1 819	3 729	1 501	1 557	1 450	1 381	1 913	1 282	61						
Owoce świeże	142 719	145 231	127 799	129 661	139 937	147 994	1 567 357	126 564	113 033	148 290	117 916	150 136	123 714	128 930	136 238	113 804	89						
Banany	18 950	16 950	20 910	22 459	21 825	21 379	280 994	24 205	21 629	35 333	24 801	26 903	19 577	20 803	20 060	16 909	81						
Owoce cytrusowe	19 736	17 408	18 121	29 022	45 532	67 729	396 337	49 145	39 218	47 797	28 393	25 875	18 538	16 725	19 725	17 643	97						
Brzoskwinie i nekt.	30 306	31 760	14 918	1 967	72	384	111 807	332	264	617	439	6 552	17 898	23 314	22 818	12 966	87						
Winożrona	11 686	19 944	19 117	20 066	15 990	8 871	139 220	7 762	8 868	9 889	9 586	11 827	5 257	11 428	17 982	15 548	81						
Arbuzy	10 423	10 826	1 330	618	727	402	48 229	407	636	1 011	3 683	12 872	13 777	10 593	12 158	2 918	219						
Jabłka	1 129	966	1 762	3 053	1 594	820	14 064	894	849	682	732	1 001	931	1 085	552	610	35						
Przetwory razem	56 717	61 078	63 233	74 488	82 779	66 012	692 494	62 957	50 994	60 928	51 916	58 230	58 116	62 536	60 334	58 395	92						
Soki zagęszczone	18 063	18 307	19 032	29 345	37 338	28 773	243 175	29 175	14 263	18 949	17 242	20 826	21 812	19 732	20 979	17 957	94						
-sok pomarańczowy	3 077	4 653	3 992	3 606	5 962	5 556	52 929	4 442	4 317	6 025	4 093	5 865	6 172	4 708	5 036	6 414	161						
Mrożonki	16 403	20 018	18 697	14 783	12 662	9 069	149 812	9 725	12 304	12 888	12 289	13 148	14 295	19 251	15 913	14 044	75						
Susze	3 964	3 704	4 318	6 449	7 573	6 300	55 049	5 171	5 234	4 874	2 923	3 353	3 220	4 615	5 283	5 708	132						
Dżemy	2 404	1 856	2 616	2 879	2 119	2 631	28 251	1 703	2 077	2 513	2 646	2 589	2 861	2 273	2 352	2 963	113						
Przetwory puszkow. -ananasy	15 649	16 882	18 220	20 485	22 651	18 820	211 628	16 692	16 834	21 445	16 591	18 031	15 590	16 325	15 513	17 301	95						
-brzoskwinie	1 671	2 009	1 593	1 447	1 915	1 835	24 649	1 414	1 133	2 260	1 333	847	836	951	839	943	59						
-jabłka	969	1 092	1 650	1 857	3 448	2 263	20 388	1 379	1 452	3 079	1 265	1 276	1 116	1 048	1 536	1 049	64						

* dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2017 VIII	0,41	0,85	1,77	0,50	1,36	1,70	1,77	1,37	1,06	1,66	1,36
IX	0,43	0,57	3,16	0,46	1,77	1,72	1,79	1,39	1,15	1,48	1,49
X	0,39	0,51	3,60	0,44	2,13	1,74	1,76	1,54	1,27	1,72	1,36
XI	0,42	0,43	2,61	0,48	2,40	0,79	1,82	1,81	1,42	1,73	1,58
XII	0,43	0,33	2,10	0,39	1,46	1,30	1,83	1,64	1,58	1,54	1,87
2017 I-XII	0,34	0,44	1,30	0,43	1,71	1,35	1,54	0,95	1,08	1,63	1,32
2018 I	0,45	0,33	2,50	0,79	2,04	1,81	1,85	1,73	1,72	1,66	2,00
II	0,47	0,33	0,80	0,47	2,04	2,11	1,86	1,37	1,72	1,63	1,77
III	0,47	0,28	1,00	0,43	2,59	2,23	1,84	1,39	1,82	1,92	1,86
IV	0,51	0,32	1,95	0,69	1,92	2,12	1,80	1,61	1,60	1,92	1,72
V	0,51	0,49	1,86	0,61	1,48	1,18	1,81	1,57	1,79	1,80	1,93
VI	0,48	0,60	1,12	0,48	1,16	0,67	1,55	1,26	1,63	1,58	1,71
VII	0,51	0,77	3,02	0,41	1,07	0,60	1,64	0,88	1,58	2,32	1,29
VIII	0,35	0,55	3,28	0,36	1,32	0,78	1,66	0,88	1,59	1,66	1,33
IX	0,36	0,48	3,66	0,40	1,65	0,73	1,72	0,87	1,15	1,63	0,97
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2018</u> <u>VIII 2018</u>	103	87	112	111	125	94	104	99	72	98	73
<u>IX 2018</u> <u>IX 2017</u>	84	84	116	87	93	42	96	63	100	110	65

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2017 IX	2,32	-	2,35	2,35	2,32	4,27	9,90	-	-	4,39	3,23	6,23	6,95	5,05	5,78
X	2,32	-	2,36	2,35	2,33	3,87	15,17	-	-	6,37	3,67	5,81	6,15	5,23	6,62
XI	2,33	-	2,36	2,36	2,32	4,00	13,63	-	-	6,50	3,86	5,90	4,97	4,92	9,80
XII	2,27	-	2,29	2,28	2,27	3,67	-	-	-	-	4,19	5,76	4,60	4,44	11,74
2017 I-XII	1,95	1,46	1,92	1,95	1,91	3,94	11,68	8,41	11,77	5,35	4,14	6,01	5,84	4,83	10,20
2018 I	2,60	-	2,60	2,63	2,60	3,98	-	-	-	-	4,48	5,43	5,34	4,32	14,66
II	2,75	-	2,77	2,78	2,75	3,78	-	-	-	-	5,42	5,43	5,67	4,09	13,88
III	2,97	-	2,98	2,99	2,97	4,08	-	-	-	-	5,66	5,68	6,34	4,35	13,40
IV	3,10	-	3,10	3,12	3,10	4,22	-	-	-	-	5,08	5,41	6,43	4,54	11,85
V	2,92	-	2,95	2,90	2,90	4,23	12,56	-	-	-	3,91	8,53	6,55	4,35	11,47
VI	2,76	-	2,78	2,77	2,75	4,37	6,31	4,45	6,49	4,50	3,80	9,54	6,16	4,49	12,33
VII	2,52	-	-	-	-	3,96	9,94	3,24	8,69	2,97	3,51	7,89	6,65	4,42	9,42
VIII	1,67	-	-	-	-	2,76	8,41	2,94	18,33	1,55	3,42	8,75	6,87	4,41	7,82
IX	1,31	-	1,33	1,32	1,30	2,41	11,21	-	-	1,47	3,67	8,57	7,38	5,62	6,22
X	1,11	-	1,13	1,13	1,10	2,47	14,00	-	-	2,02	3,58	5,96	6,66	5,01	6,91
XI	1,07	-	1,09	1,10	1,05	2,59	21,45	-	-	3,01	3,39	5,11	4,81	4,91	7,65
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>XI 2018</u> <u>X 2018</u>	96	x	96	97	95	105	153	x	x	149	100	86	72	98	111
<u>XI 2018</u> <u>XI 2017</u>	46	x	46	47	45	65	157	x	x	46	93	87	97	100	78

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jablkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2017	VIII	7,43	7,93	2,23	2,89
	IX	7,73	8,17	2,21	2,82
	X	7,60	8,10	2,31	2,87
	XI	7,63	8,30	2,48	2,82
	XII	7,67	8,33	2,59	2,79
2017	I-XII	7,41	7,91	2,29	2,81
2018	I	7,97	8,40	2,42	2,71
	II	7,73	8,56	2,43	2,69
	III	7,93	8,53	2,42	2,63
	IV	7,93	8,50	2,40	2,66
	V	7,63	8,43	2,43	2,64
	VI	7,80	8,43	2,43	2,64
	VII	7,63	8,27	2,43	2,66
	VIII	7,70	8,27	2,46	2,68
	IX	7,90	8,30	2,47	2,68
	X	8,10	8,40	2,40	2,70
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>X 2018</u> IX 2018		103	101	97	101
<u>X 2018</u> X 2017		107	104	104	94

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki	
2017	VIII	3,55	6,56	6,43	-	15,13	23,98	8,15	4,32	6,69	8,77	8,53
	IX	3,56	6,06	6,30	-	-	24,04	7,30	4,25	6,69	8,33	8,48
	X	3,53	5,92	7,55	-	-	-	8,26	4,41	6,67	7,70	7,93
	XI	3,58	5,92	-	-	-	-	10,43	4,59	6,14	7,71	6,25
	XII	3,59	5,91	-	-	-	-	12,80	4,69	5,39	7,52	5,26
2017	I-XII	3,08	6,07	7,04	17,70	13,11	30,26	11,94	4,81	5,80	7,68	7,21
2018	I	3,61	6,00	-	-	-	-	16,56	4,93	5,43	7,33	5,70
	II	3,71	6,00	-	-	-	-	16,21	5,64	5,41	7,32	6,25
	III	3,81	6,05	-	-	-	-	14,89	5,80	5,47	7,21	6,54
	IV	3,91	6,17	-	-	-	-	13,88	5,72	5,30	7,35	6,77
	V	4,01	6,39	-	-	14,73	-	13,79	4,99	5,54	8,68	7,03
	VI	4,03	8,42	-	10,78	8,26	33,82	14,03	4,63	5,56	10,52	7,13
	VII	3,99	6,62	5,48	11,57	13,68	23,06	11,58	4,35	5,78	10,18	7,83
	VIII	3,27	5,50	3,45	-	13,83	24,36	8,22	4,17	6,21	10,53	8,29
	IX	2,71	4,45	2,89	-	-	26,86	7,11	4,37	6,26	10,68	8,90
	X	2,38	4,43	3,77	-	-	-	7,85	4,44	6,18	7,98	8,54
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>X 2018</u> IX 2018		88	100	130	x	x	x	110	102	99	75	96
<u>X 2018</u> X 2017		67	75	50	x	x	x	95	101	93	104	108

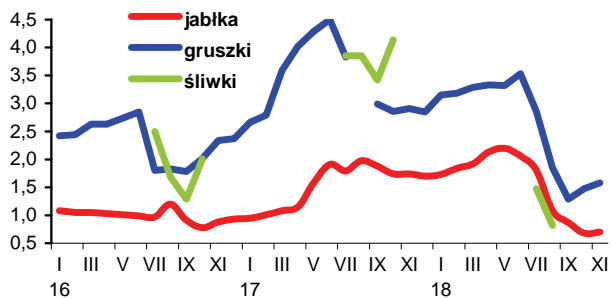
Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

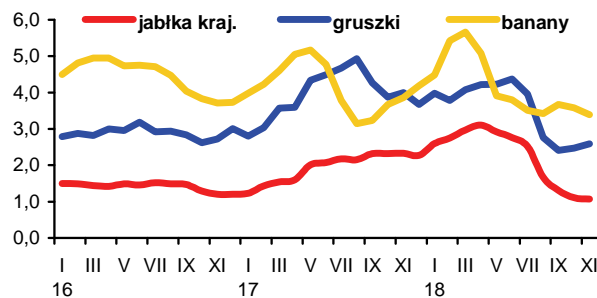
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2017 VIII	13,78	3,60	4,28	15,64	9,16	6,56
IX	13,64	3,58	4,26	15,64	9,22	6,58
X	13,81	3,62	4,26	16,22	9,12	6,56
XI	13,61	3,62	4,24	16,22	9,06	6,48
XII	13,64	3,60	4,15	16,46	8,88	6,25
2017 I-XII	13,52	3,60	4,25	15,64	9,07	6,48
2018 I	13,61	3,67	4,25	16,80	8,96	6,36
II	13,78	3,73	4,36	16,58	9,02	6,35
III	13,75	3,73	4,32	16,70	8,92	6,36
IV	13,81	3,75	4,30	16,86	8,96	6,42
V	13,89	3,85	4,40	16,72	8,90	6,45
VI	13,92	3,84	4,42	16,72	8,84	6,39
VII	13,89	3,85	4,44	16,78	8,84	6,46
VIII	13,89	3,87	4,45	16,92	8,64	6,35
IX	13,86	3,82	4,31	17,20	8,90	6,40
X	13,78	3,91	4,46	17,56	8,78	6,42
Wskaźniki zmian cen (%)						
$\frac{X\ 2018}{IX\ 2018}$	99	102	103	102	99	100
$\frac{X\ 2018}{X\ 2017}$	100	108	105	108	96	98

Źródło: Dane GUS.

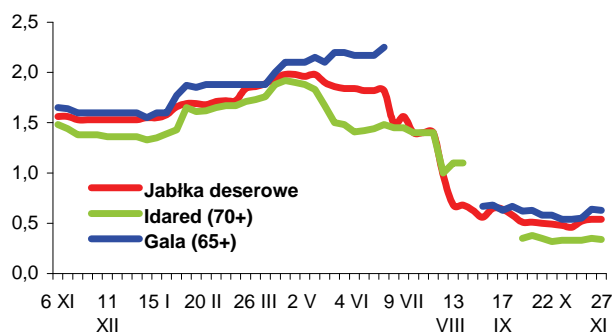
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2016-2018 (zł/kg)

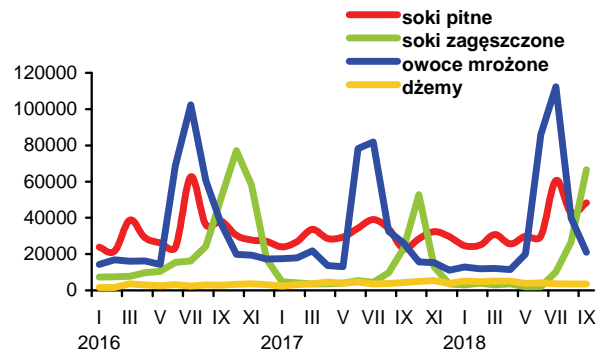
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2016-2018 (zł/kg)

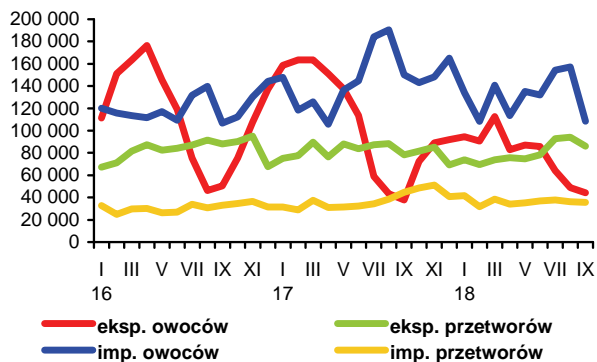
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2017 r. do XI 2018 r. (zł/kg)

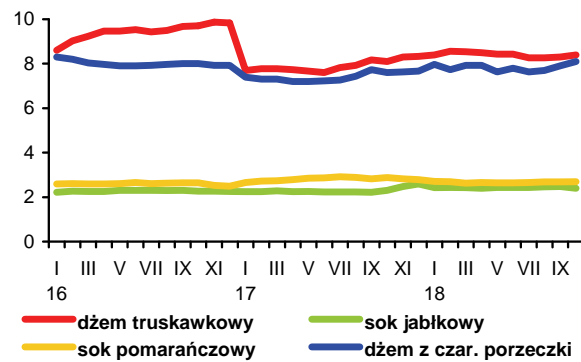
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 (tony)

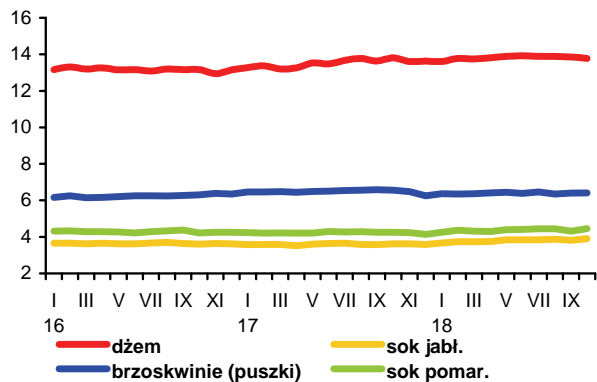
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w latach 2016-2018 (tony)

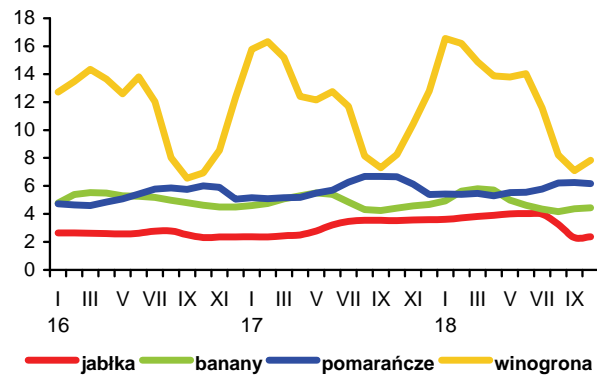
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w latach 2016-2018 (zł/kg)

W listopadzie 2018 r. odnotowano dalszy spadek światowych cen podstawowych produktów mlecznych, z wyjątkiem odtłuszczonego mleka w proszku (OMP). Na giełdach Europy Zachodniej ceny OMP nieznacznie wzrosły w porównaniu z październikiem (o 0,4% do 1594 EUR/t), przy spadku cen masła o 7,4% do 4463 EUR/t i pełnego mleka w proszku (PMP) o 2,0% do 2727 EUR/t. Ceny zbytu sera Cheddar w krajach Unii Europejskiej obniżyły się średnio o 3,3% do 3208 EUR/t. Wobec rosnącej produkcji mleka i jego przetworów w UE, Nowej Zelandii i USA oraz utrzymujących się dużych zapasów chudego mleka w proszku w krajach unijnych, średni poziom światowych cen artykułów mleczarskich w okresie styczeń-listopad br. był o kilka-kilkanaście procent niższy niż w analogicznym okresie 2017 r. Najgłębszy był spadek średniego poziomu cen OMP (w Europie aż o ok. 17%) .

Na rynku krajowym utrzymuje się sezonowy wzrost cen skupu mleka. W październiku dostawy mleka do mleczarni zwiększyły się tylko o 0,4% w porównaniu z wrześniem (do 938,7 mln l), a ceny skupu wzrosły o 3,3% do 137,15 zł/hl. W okresie styczeń-październik 2018 r., w porównaniu z analogicznymi miesiącami ub.r., skup mleka systematycznie się zwiększał, natomiast zmiany cen skupu były różnokierunkowe. W okresie styczeń-kwiecień ceny rosły o 0,9-7,6% miesięcznie, a w okresie maj-październik spadały o 1,8-8,4%, pod wpływem słabnącej koniunktury na światowym rynku mleka. Od stycznia do października br. mleczarnie zakupiły łącznie 9,73 mld l mleka, tj. o 2,4% więcej niż w takim samym okresie ub.r., a przeciętny poziom cen skupu obniżył się o 2,0% do 132,96 zł/hl. Towarzyszył temu spadek średniego poziomu targowiskowych cen jałówek 1-rocznych o 2,0% do 2202 zł/szt., przy wzroście cen krów dojnych o 0,5% do 3056 zł/szt.

Pod wpływem wzrostu cen skupu mleka ceny zbytu większości przetworów mlecznych w październiku były wyższe niż we wrześniu. Najbardziej wzrosły ceny dojrzewającego sera morskiego (o 2,6%), mleka półtłustego: świeżego i UHT (o 2,0-2,5%), odtłuszczonego mleka w proszku (o 2,1%) oraz jogurtu naturalnego i śmietany o zawartości 18% tłuszczu (o 1,2-1,5%). Spadły natomiast ceny masła, przede wszystkim masła w blokach należącego do podstawowych produktów eksportowych polskiego mleczarstwa (o 6,6%), z powodu obniżek cen tego tłuszczu na międzynarodowym rynku. Spadły również ceny masła konfekcjonowanego (o 4,6%) i masła z dodatkiem oleju (o 2,7%). W okresie styczeń-październik br. przeciętny poziom cen zbytu większości produktów mlecznych był wyższy niż w takim samym okresie 2017 r. Wyższe były głównie ceny śmietany (o 10,1-12,6%), masła (o 3,2-6,7%) oraz jogurtu naturalnego (o 7,1%), przy wyraźnie niższych cenach chudego mleka w proszku (o 22,6%) i serów dojrzewających (o 7,2-9,6%).

Ceny detaliczne artykułów mleczarskich (bez masła) wzrosły średnio o 0,1% w porównaniu z wrześniem, na czym zaważył wzrost cen serów dojrzewających i topionych oraz napojów i deserów mlecznych (po 1,0%). Pozostałe monitorowane przez GUS przetwory potaniały, w tym najbardziej twarogi oraz mleko zagęszczone i w proszku (o 1,0-1,1%), a najmniej jogurty i śmietana (o 0,2-0,3%). Masło podrożało o 0,6%. W okresie dziesięciu miesięcy br. przeciętny poziom cen detalicznych przetworów mlecznych i masła był odpowiednio o 3,6 i 16,2% wyższy niż w analogicznym okresie ub.r.

Wzrost dostaw surowca mlecznego o ok. 2% oraz zwiększenie importu mleka i śmietany do przetwórstwa o ok. 10% w okresie styczeń-wrzesień 2018 r., w porównaniu z takim samym okresem 2017 r., umożliwiły zakładom mleczarskim zwiększenie produkcji wielu wyrobów, tj. napojów mlecznych innych niż jogurty (o 8,9%), masła i tłuszczów mlecznych (o 6,3%), mleka zagęszczonego (o 5,6%), serów dojrzewających (o 4,1%), śmietany (o 3,7%) i twarogów (o 2,3%). Wzrost produkcji masła oraz serów dojrzewających i twarogów skutkowało zwiększeniem produkcji chudego mleka w proszku (o 13,0%) i suszonej serwatki (o 13,5%). Spadła natomiast produkcja pełnego mleka w proszku (o 14,5%), pozostałych serów (o 2,8-3,6%), mleka płynnego (o 1,1%) oraz jogurtów (o 0,9%).

W wyniku wzrostu produkcji eksport przetworów mlecznych zwiększył się w analizowanym okresie o 8,3% do 3,43 mld l w ekwiwalencie mleka surowego. Zdecydował o tym wzrost wywozu chudego mleka w proszku (o 36,9%) i masła (o 11,4%), a także jogurtów i innych napojów mlecznych, serów i twarogów oraz lodów (o 3,4-6,9%). Zwiększył się również import (o 9,0% do 1,45 mld l). W rezultacie nadwyżka eksportu nad importem wzrosła o 7,8% do 1,98 mld l w przeliczeniu na surowiec.

W ujęciu wartościowym wyniki handlu zagranicznego były mniej korzystne, z uwagi na niższe niż przed rokiem ceny transakcyjne większości produktów mlecznych. Wpływy z eksportu zwiększyły się o 0,3% do 1,71 mld EUR, wydatki na import wzrosły także o 0,3% do 0,74 mld EUR i w konsekwencji dodatnie saldo wymiany handlowej poprawiło się tylko o 0,3% do 0,97 mld EUR.

1. Dairy Economic Consulting, CLAL, www.clal.it (odczyt: 05.12.2018).

Teresa Zdziarska

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln l	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 l)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2016 I-XII	10 809,6	110,76	.
2017 I-XII	11 312,9	139,05	.
2017 VIII	972,1	139,70	138,97
IX	915,9	144,95	143,80
X	913,6	148,42	146,97
XI	872,0	151,24	151,40
XII	931,5	152,49	151,58
2018 I	960,1	142,12	141,67
II	883,0	135,24	137,26
III	984,0	134,20	136,38
IV	981,2	132,17	134,00
V	1 048,7	129,20	131,33
VI	1 002,6	128,52	130,77
VII	1 008,2	129,30	131,53
VIII	977,2	129,83	131,63
IX	935,4	132,77	135,85
X	938,7	137,15	140,12
Wskaźnik zmian w %			
<u>X 2018</u> <u>IX 2018</u>	100,4	103,3	103,1
<u>X 2018</u> <u>X 2017</u>	102,8	92,4	95,3

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mlecznych^a (tys. t i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2016 I-XII	3 143,2	153,9	35,3	378,2	343,8	202,5	441,0	321,2
2017 I-XII	3 239,2	145,2	34,4	359,7	367,1	209,9	451,0	330,8
2017 VIII	273,3	10,7	2,6	32,0	31,6	17,3	37,9	30,0
IX	266,5	10,2	2,4	27,4	29,8	16,4	36,2	27,6
X	268,7	8,1	2,2	29,4	30,6	17,6	38,4	27,5
XI	250,8	8,9	1,9	27,5	27,6	17,3	39,1	27,9
XII	282,2	13,9	2,6	23,0	28,6	18,8	35,7	28,3
2018 I	273,9	14,1	3,1	29,9	30,7	21,1	38,3	28,0
II	248,7	12,9	3,2	27,6	28,8	19,5	37,6	27,0
III	273,9	14,3	3,1	31,9	33,5	19,4	44,2	29,0
IV	272,2	14,9	2,2	29,7	31,1	18,5	36,0	29,2
V	281,9	17,3	4,3	34,5	35,0	18,7	40,4	30,6
VI	255,5	16,8	2,2	33,1	35,8	17,8	36,3	27,8
VII	270,1	15,7	2,0	30,0	33,3	17,4	37,1	28,9
VIII	271,9	12,5	1,6	33,6	30,9	17,3	38,8	29,8
IX	263,6	10,8	1,9	26,8	31,8	16,3	36,9	27,6
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>IX 2018</u> <u>VIII 2018</u>	96,9	86,4	117,4	79,7	103,0	94,6	95,2	92,7
<u>IX 2018</u> <u>IX 2017</u>	98,9	105,6	78,3	97,9	106,5	99,8	102,1	100,0

^a dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2017 VIII	1,93	2,06	8,12	13,97	25,03	25,89	1,01	6,16	10,19	15,36
IX	1,94	2,09	8,02	14,19	26,80	27,60	1,01	6,43	10,20	15,47
X	1,96	2,11	7,69	14,27	25,55	27,23	1,03	6,60	10,31	15,36
XI	1,96	2,11	7,47	13,84	23,88	25,87	1,05	6,59	10,31	14,96
XII	1,95	2,10	7,05	13,26	22,11	24,52	1,03	6,56	10,23	14,41
2018 I	1,94	2,09	6,58	12,99	18,73	21,32	1,04	6,52	10,22	13,48
II	1,94	2,07	6,45	12,56	19,09	20,98	1,02	6,45	10,27	13,55
III	1,94	2,05	6,22	12,58	19,89	22,00	1,03	6,45	10,26	13,37
IV	1,94	2,02	6,17	12,52	20,81	22,39	1,00	6,46	10,32	12,89
V	1,93	2,01	6,23	12,53	23,43	24,11	1,01	6,49	10,35	13,12
VI	1,93	2,01	6,43	12,65	24,53	25,70	0,99	6,63	10,36	13,41
VII	1,94	2,05	6,56	12,77	24,52	25,78	1,00	6,66	10,30	13,78
VIII	1,94	2,06	6,53	13,16	24,28	25,72	1,01	6,73	10,30	14,02
IX	1,95	2,06	6,59	13,41	24,37	26,00	1,00	6,76	10,31	14,43
X	1,96	2,07	6,73	13,44	22,77	24,80	1,00	6,86	10,35	14,51
Wskaźnik zmian w %										
X 2018 IX 2018	100,5	100,5	102,1	100,2	93,4	95,4	100,0	101,5	100,4	100,6
X 2018 X 2017	100,0	98,1	87,5	94,2	89,1	91,1	97,1	103,9	100,4	94,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku „Bebiko 2” (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (400 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2017 VIII	2,57	2,76	16,21	3,50	6,37	2,03	1,28	1,71	14,07	21,32
IX	2,59	2,80	16,30	3,51	6,80	2,03	1,29	1,77	14,09	21,36
X	2,60	2,80	16,36	3,45	7,08	2,05	1,28	1,81	14,04	21,38
XI	2,63	2,77	16,14	3,52	7,00	2,08	1,31	1,83	14,17	21,49
XII	2,64	2,78	16,22	3,52	6,75	2,08	1,33	1,83	14,08	21,52
2018 I	2,65	2,78	16,22	3,52	6,35	1,98	1,33	1,82	14,20	21,21
II	2,62	2,77	16,31	3,54	5,95	1,97	1,35	1,81	14,01	20,75
III	2,61	2,76	16,43	3,53	5,91	1,99	1,35	1,82	14,06	20,69
IV	2,63	2,75	16,33	3,49	5,91	1,99	1,35	1,81	14,10	20,65
V	2,64	2,75	16,59	3,51	5,99	1,97	1,35	1,82	14,11	20,48
VI	2,63	2,74	16,66	3,53	6,47	1,97	1,34	1,82	14,07	20,42
VII	2,65	2,74	16,63	3,55	6,64	1,97	1,36	1,83	14,04	20,39
VIII	2,64	2,72	16,48	3,54	6,66	1,98	1,35	1,85	14,07	20,22
IX	2,66	2,72	16,45	3,57	6,63	1,99	1,34	1,85	14,23	20,51
X	2,64	2,73	16,38	3,52	6,68	2,02	1,33	1,84	14,09	21,02
Wskaźnik zmian w %										
X 2018 IX 2018	99,2	100,4	99,6	98,6	100,8	101,5	99,3	99,5	99,0	102,5
X 2018 X 2017	101,5	97,5	100,1	102,0	94,4	98,5	103,9	101,7	100,4	98,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mlecznych (tys. t)

Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2016 I-XII	107,9	234,8	45,2	607,1	92,6	222,3	116,6	88,4	16,7	254,0	63,3	61,1
2017 I-XII	125,0	246,4	61,2	662,2	99,3	218,2	98,5	95,1	20,7	205,8	73,0	89,7
2017 VIII	6,9	22,4	6,4	56,6	8,5	16,9	8,1	6,8	1,9	18,6	6,4	9,5
IX	7,5	21,0	4,8	54,6	8,2	16,7	6,0	7,5	2,0	17,8	6,5	5,5
X	8,3	20,0	5,0	54,7	8,0	18,0	6,1	8,9	1,8	15,1	6,2	4,5
XI	9,4	20,2	4,6	52,4	7,8	18,0	8,5	9,2	2,1	19,5	6,8	3,7
XII	7,4	18,2	3,8	52,8	6,4	15,9	12,1	8,1	1,8	13,7	4,9	4,4
2018 I	11,2	21,6	7,4	56,8	8,2	20,9	8,4	8,2	1,4	14,2	6,3	7,9
II	9,3	19,9	7,3	49,0	7,9	18,1	8,7	6,1	1,4	20,9	5,8	5,9
III	13,0	23,6	6,8	56,8	8,5	16,7	10,1	8,1	2,3	18,9	6,8	9,3
IV	15,4	21,8	6,4	57,7	8,2	18,8	10,1	7,0	2,0	18,6	6,0	9,0
V	11,9	23,8	5,9	54,7	9,5	19,8	10,3	7,2	1,8	21,2	7,0	11,9
VI	17,3	21,9	5,0	57,5	9,3	20,5	7,9	7,6	1,9	21,3	6,5	10,0
VII	19,1	22,7	5,3	58,1	10,0	18,4	8,5	8,0	1,6	17,9	5,6	8,2
VIII	14,3	21,5	5,1	55,0	10,0	18,1	7,1	8,0	1,9	22,4	6,5	8,4
IX	11,9	20,6	3,9	54,5	8,1	16,9	6,7	7,2	1,2	18,3	5,9	8,2
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>IX 2018</u> <u>VIII 2018</u>	82,9	95,6	76,9	99,0	80,7	93,4	94,1	90,0	64,4	81,7	90,6	98,1
<u>IX 2018</u> <u>IX 2017</u>	158,7	97,9	82,9	99,7	98,6	101,4	111,5	96,2	61,1	102,8	90,2	149,8

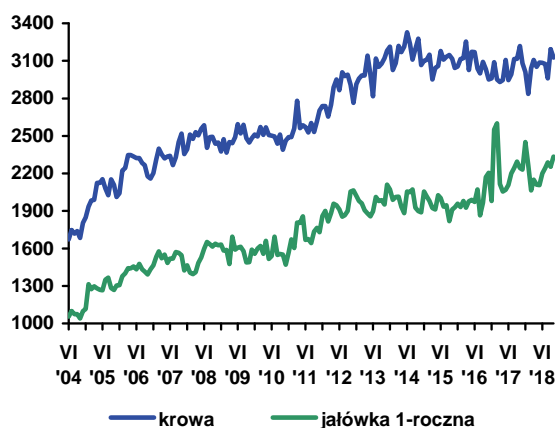
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mlecznych (EUR/t)

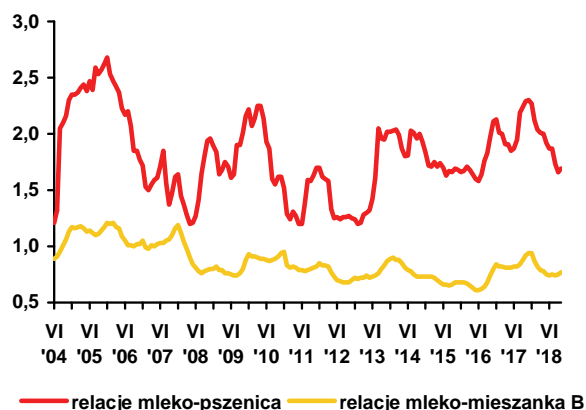
Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2016 I-XII	1 755	2 663	2 901	461	1 110	675	1 992	3 252	3 698	504	1 148	491
2017 I-XII	2 020	3 031	4 666	620	1 205	997	1 637	3 506	5 352	787	1 144	548
2017 VIII	1 915	3 204	5 346	658	1 201	1 095	1 852	3 845	6 288	927	1 122	496
IX	1 826	3 188	5 723	708	1 221	1 006	1 886	3 735	6 221	906	1 109	623
X	1 908	3 162	5 561	664	1 224	910	2 013	3 471	8 890	936	1 167	759
XI	1 500	3 057	4 992	641	1 231	844	1 792	3 502	5 750	892	1 167	845
XII	1 739	2 990	4 671	590	1 224	722	1 275	3 305	5 701	798	1 173	691
2018 I	1 378	2 918	4 044	545	1 249	797	1 146	3 363	5 566	905	1 105	483
II	1 596	2 929	4 196	542	1 287	780	1 251	3 558	5 016	621	1 096	543
III	1 547	2 980	4 460	593	1 297	787	1 481	3 600	4 951	647	1 145	479
IV	1 519	2 903	4 553	569	1 228	744	1 185	3 732	5 134	635	1 090	478
V	1 612	3 001	5 128	620	1 197	816	1 294	3 725	5 254	678	1 154	382
VI	1 598	2 994	5 290	635	1 161	841	1 437	3 606	5 609	760	1 073	447
VII	1 594	3 024	5 211	621	1 165	861	1 507	3 598	6 017	647	1 077	430
VIII	1 561	3 056	5 195	559	1 175	888	1 652	3 616	5 735	737	1 114	447
IX	1 543	3 144	5 112	657	1 288	894	2 140	3 686	6 137	641	1 126	410
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>IX 2018</u> <u>VIII 2018</u>	98,8	102,9	98,4	117,5	109,6	100,7	129,5	101,9	107,0	87,0	101,1	91,7
<u>IX 2018</u> <u>IX 2017</u>	84,5	98,6	89,3	92,8	105,5	88,9	113,5	98,7	98,6	70,8	101,5	65,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

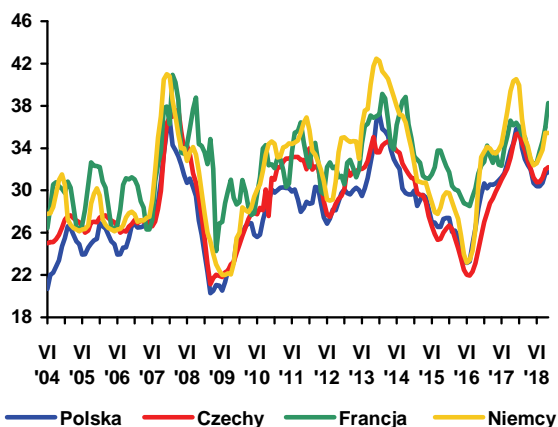
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

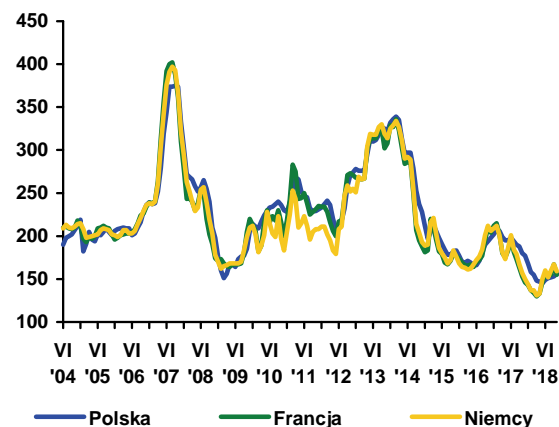
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

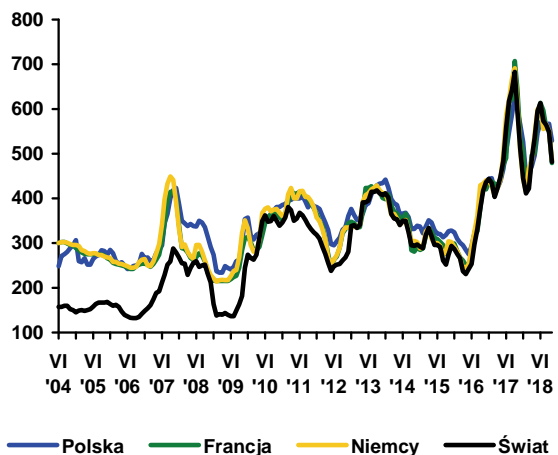
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

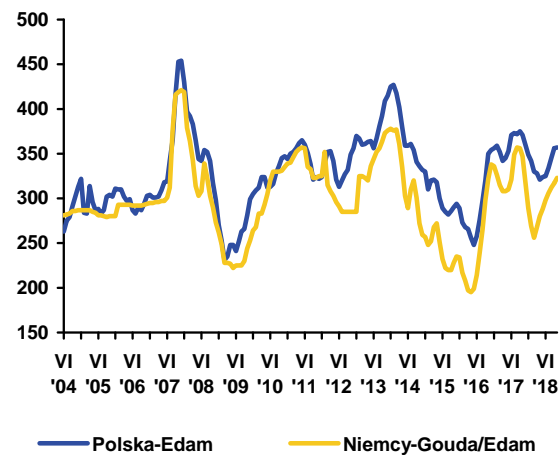
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

Według ekspertów Komisji Europejskiej produkcja wołowiny w UE w br. zwiększyła się o 1,6%, a w 2019 r. zmniejszyła się o 0,1%. W niektórych krajach europejskich w 2018 r. obserwuje się zwiększone uboje bydła będące rezultatem suszy (np. we Francji, Wielkiej Brytanii, Włoszech i Austrii). W br. eksport wołowiny z krajów UE do krajów niebędących członkami UE najprawdopodobniej obniży się o 8%, a w 2019 r. o 2%. Wywóz z UE do większości krajów trzecich maleje, choć obserwuje się znaczny wzrost wywozu do Turcji. Na takich rynkach

zbytu zwłaszcza jak: Hongkong, Izrael, Szwajcaria i Filipiny europejscy eksporterzy muszą liczyć się z silną konkurencją ze strony głównych światowych eksporterów takich jak Australia, Nowa Zelandia i Brazylia. W 2018 r. import do UE z krajów trzecich może wzrosnąć o 6%, a w 2019 r. o 2%. Wśród głównych dostawców z krajów trzecich wołowiny do UE dominują kraje Ameryki Południowej (Brazylia, Argentyna i Urugwaj).

W okresie styczeń–październik 2018 r. skupiono 571,0 tys. t bydła (wagi żywej), tj. o 3,8% mniej niż w roku poprzednim, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 162 tys. t wołowiny (spadek o 5,5%). Średnia cena skupu bydła wyniosła w tym okresie 6,61 zł/kg i była o 5,1% wyższa niż przed rokiem, a w październiku 2018 r. – 6,51 zł/kg (wzrost o 1,1% w porównaniu z październikiem 2017 r.). W październiku 2018 r. cena skupu młodego bydła wyniosła 6,74 zł/kg i była o 0,3% niższa niż przed miesiącem i o 1,0% wyższa niż w październiku 2017 r. Opłacalność produkcji (mierzona relacją cen żywiec:mieszanka B2 dla opasów) w pierwszych dwóch miesiącach 2018 r. była korzystniejsza niż w analogicznych okresach roku poprzedniego, w marcu br., była niższa niż przed rokiem, a w okresie kwiecień–maj 2018 r. była podobna do tej w analogicznych okresach roku poprzedniego, natomiast w okresie czerwiec–październik br. pogorszyła się.

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen skupu bydła oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do lat dwóch i krów. W trzecim tygodniu listopada 2018 r., tak jak dotychczas, najniższe ceny skupu notowano w regionie północnym (6,04 zł/kg), a najwyższe w regionie południowym (6,75 zł/kg). Ćwierci z krów i byków były najtańsze w regionie centralnym i wynosiły odpowiednio 10 676 zł/t

i 13 603 zł/t, natomiast ceny ćwierci z byków do dwóch lat i krów były najwyższe w regionie północnym i wynosiły odpowiednio 13 957 zł/t i 11 221 zł/t.

W okresie styczeń–październik 2019 r. mięso wołowe zdrożało w detalu średnio o 3,2%, a cielęce o 2,7% (w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego). Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa wołowego zmieniły się nieznacznie. W październiku 2018 r. w porównaniu z grudniem 2017 r. spośród asortymentów monitorowanych przez GUS zdrożały: szponder (mięso wołowe z kością) z 19,49 do 20,00 zł/kg, rostbef i antrykot z 27,98 do 28,44 zł/kg, mięso cielęce z kością z 29,31 do 29,87 zł/kg, mięso cielęce bez kości z 48,29 do 49,75 zł/kg, i mięso wołowe bez kości z udźca z 33,63 do 33,80 zł/kg.

Liczba ubitych sztuk bydła wzrosła w pierwszych trzech kwartałach 2018 r. o 3,1% (do 1476,5 tys. szt.), na co złożyło się zwiększenie ubojów byków o 4,1%, krów o 2,9%, jałówek o 2,7% oraz spadek ubojów cieląt o 8,2%. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych sztuk bydła miały byki (50,6%), a następnie krowy (30,4%), choć udział tych ostatnich spadł o 0,1 pkt. proc. Większy udział w ubojach miały byki (wzrost o 0,5 pkt. proc.), a mniejszy cielęta (spadek o 0,4 pkt. proc. do 3,0%) i jałowki (o 0,1 pkt. proc. do 16,0%).

Przeciętne ceny tusz w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. W okresie 12.11–18.11.2018 r. przeciętna cena tusz kategorii A/C/Z¹ klasy R3² była w Polsce o ok. 12% niższa niż średnio w UE (376,25 EUR/dt) i wyniosła 332,19 EUR/dt. Tusze kategorii A/C/Z klasy R3 były droższe niż w Polsce również u naszych głównych odbiorców mięsa wołowego tj. we Włoszech (o 17%), Niemczech (o 15%) i Hiszpanii (o 14%), Holandii (o 2%) i Francji (o 2%).

1. A – tusze niekastrowanego młodego bydła w wieku 12 do poniżej 24 miesięcy, C – tusze wykastrowanego bydła męskiego w wieku powyżej 12 miesięcy, Z – tusze młodego bydła w wieku od 8 do poniżej 12 miesięcy.

2. U, R, O – klasy uformowania tuszy, U – tusza bardzo dobra o profilach zasadniczo wypukłych i bardzo dobrze rozwiniętych mięśniach, R – tusza dobra o kształtach prostych na całej długości i dobrze rozwiniętych mięśniach, O – tusza dostateczna o profilu na ogół prostym do wklęsłych i przeciętnie wykształconych mięśniach, 3 – ilość tłuszczu na tuszy oraz w jamie piersiowej, klasa ta charakteryzuje się średnim otluszczeniem, poza udźcem i łopatką prawie wszędzie mięśnie pokryte tłuszczem, niewielkie złogi tłuszczu w jamie klatki piersiowej.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ^a	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone	ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone
2017	VII	38,2	43,1	1,0	37,7	5,7	3,8	1,3
	VIII	37,8	41,6	1,0	35,9	5,2	2,9	1,6
	IX	39,4	44,5	1,1	38,9	6,3	3,8	1,8
	X	38,1	43,1	1,0	37,6	6,6	3,9	2,1
	XI	36,6	38,9	1,1	33,4	7,5	4,0	2,7
	XII	31,8	37,2	1,1	31,7	6,6	3,7	2,3
2018	I	33,0	34,9	0,8	29,4	7,4	4,4	2,4
	II	35,8	35,3	0,8	30,3	6,0	3,6	1,5
	III	40,5	42,6	0,8	37,3	5,7	3,5	1,4
	IV	33,7	37,6	0,8	32,5	5,9	3,5	1,8
	V	35,7	41,2	1,0	35,2	5,5	3,4	1,4
	VI	37,9	43,7	1,0	37,9	4,7	2,7	1,5
	VII	36,0	41,1	1,0	35,2	4,7	2,7	1,5
	VIII	36,2	37,7	1,2	31,6	5,9	3,2	2,0
	IX	32,7	36,9	0,9	31,4	5,7	3,4	1,6
	X	37,3	x	x	x	x	x	x
w % skupu	sprzed roku	97,9	x	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	114,1	x	x	x	x	x	x

^a dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością ^a w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2017	VIII	6,36	8,55	25,34	27,27	3,98	4,29
	IX	6,31	8,81	25,33	27,42	4,01	4,35
	X	6,44	6,74	25,55	27,59	3,97	4,28
	XI	6,52	9,66	25,59	27,71	3,92	4,25
	XII	6,68	10,60	25,70	27,98	3,85	4,19
2018	I	6,58	10,04	25,57	28,15	3,89	4,28
	II	6,47	9,60	25,59	28,21	3,96	4,36
	III	6,34	9,86	25,70	28,30	4,05	4,46
	IV	6,58	9,55	25,71	28,34	3,91	4,31
	V	6,63	9,74	25,73	28,20	3,88	4,25
	VI	6,49	9,33	25,75	28,46	3,97	4,39
	VII	6,42	9,36	25,79	28,48	4,02	4,44
	VIII	6,52	9,16	25,80	28,54	3,96	4,38
	IX	6,48	9,31	25,82	28,54	3,98	4,40
	X	6,51	9,38	25,91	28,44	3,98	4,37
w % ceny	sprzed roku	101,1	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	100,5	x	x	x	x	x

^a obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

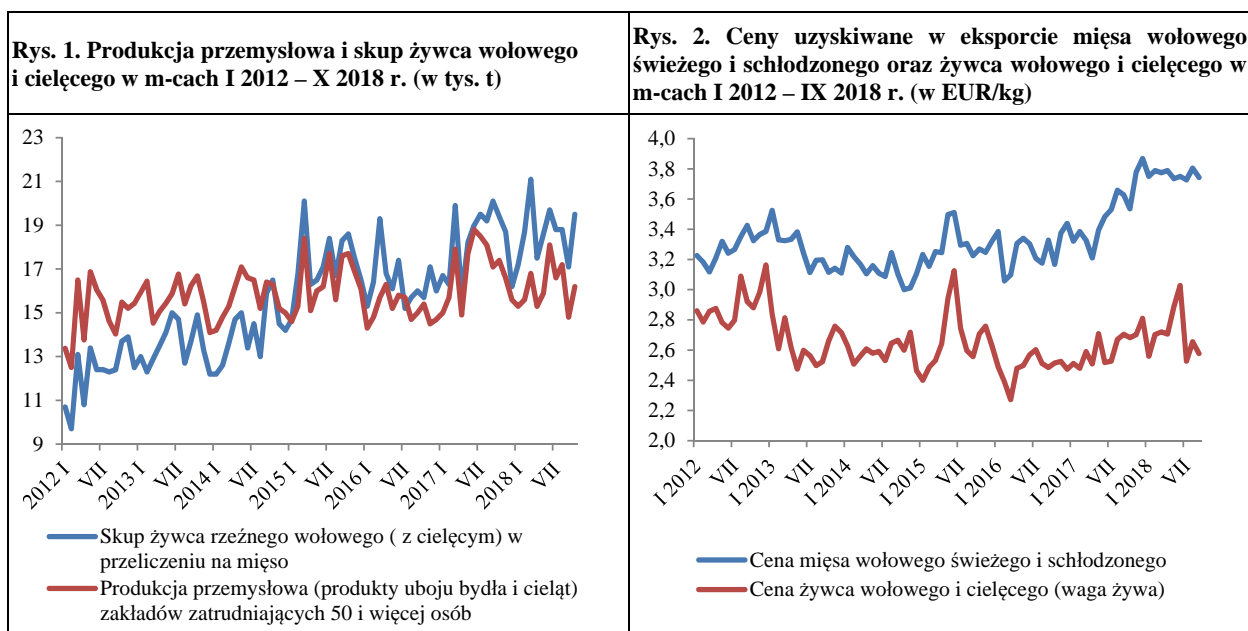
Wyszczególnienie	II 2018	III 2018	IV 2018	V 2018	VI 2018	VII 2018	VIII 2018	IX 2018	X 2018	XI 2018
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,88	6,86	6,86	6,85	6,89	6,70	6,76	6,72	6,77	6,68
Byki (12-24 miesiące)	7,56	7,50	7,50	7,38	7,42	7,33	7,47	7,39	7,52	7,40
Krowy	5,39	5,47	5,50	5,74	5,74	5,57	5,49	5,53	5,54	5,39
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	12,93	12,80	13,60	12,41	13,49	14,17	-	13,70	14,09	12,88
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	13722	13671	13710	13862	13768	13540	13755	13561	13743	13733
ćwierci z krów rzeźnych	11252	11556	11829	11526	11933	11203	11128	10777	11099	10853
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	384,84	386,13	384,09	378,51	378,74	371,12	369,75	373,28	374,54	376,25
Polska	344,53	337,97	340,58	330,84	332,68	326,75	334,57	328,95	336,63	332,19

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, danych KE.

Tab. 4. Ceny tusz kategorii A/C/Z klasy R3 w wybranych krajach UE (w EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Niemcy	Irlandia	Hiszpania	Francja	Włochy	Polska	Wielka Brytania	EU	
2017	VIII	379,90	385,05	385,26	345,24	403,70	326,37	423,02	377,40
	IX	384,79	374,49	390,74	348,24	411,50	330,31	429,18	381,40
	X	394,43	369,25	391,68	352,85	419,65	336,90	422,08	383,63
	XI	405,12	373,78	394,29	356,35	423,43	346,04	423,49	387,44
	XII	410,69	391,30	398,03	356,56	427,48	346,56	425,05	390,64
2018	I	403,41	395,01	397,39	352,52	426,89	347,11	420,12	389,26
	II	396,22	388,17	397,63	347,47	422,62	345,79	414,09	385,78
	III	398,55	392,64	395,43	347,80	417,26	338,53	416,05	386,07
	IV	391,42	398,35	394,28	342,79	403,32	338,87	427,07	383,45
	V	375,02	411,13	393,88	337,49	389,70	333,10	429,49	378,75
	VI	373,90	413,19	392,64	336,78	386,41	330,29	432,46	378,03
	VII	366,62	392,30	387,32	338,45	383,38	325,06	423,44	372,04
	VIII	363,24	385,20	384,68	338,50	385,80	334,26	413,76	370,32
	IX	373,04	384,80	381,89	337,65	381,98	335,76	418,74	373,51
	X	380,27	372,22	381,89	339,93	391,02	305,35	425,93	374,19

Źródło: Dane KE.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF.

W 2018 r. ceny trzody wykazują tendencję spadkową, powodowaną wzrostem ubojów występującym nie tylko w Polsce, ale w całej Unii Europejskiej. W I półroczu 2018 r. przeciętna cena trzody klasy E w UE-28 wyniosła 142,42 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w Polsce 140,88 EUR/100 kg. W stosunku do cen z I półrocza 2017 r. ceny w UE-28 były o 12,9% niższe niż rok wcześniej, a w Polsce o 13,4%. Wysoka roczna stopa spadku cen utrzymała się także w III kwartale 2018 r. Przeciętna cena trzody klasy E w UE-28 wyniosła 146,84 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w Polsce 145,09 EUR/100 kg. W stosunku do cen z III kwartału 2017 r. ceny w UE-28 były niższe o 13,3%, a w Polsce o 14,2%. W wyniku sezonowego spadku cen w IV kwartale 2018 r. poziom cen trzody był niski, ale roczna stopa spadku nieco niższa niż w poprzednich okresach. W październiku cena trzody w UE-28 wyniosła 138,08 EUR/100 kg, a w listopadzie 135,70 EUR/100 kg. Ceny te były niższe niż rok wcześniej odpowiednio o 9 i 7%. W Polsce cena trzody wyrażona w euro wyniosła w październiku 134,73, a w listopadzie 130,20 EUR/100 kg. W obu przypadkach były one niższe niż rok wcześniej o 10%.

Ceny skupu trzody w Polsce wyrażone w złotych wyniosły w I półroczu 2018 r. 4,46 zł/kg, a w III kwartale 4,73 zł/kg. W stosunku do analogicznych okresów sprzed roku, cena w I półroczu była niższa o 14,1%, a w III kwartale o 10,6%. Nieco większy w I półroczu spadek ceny wyrażonej w złotych niż ceny wyrażonej w euro wynikał z aprecjacji złotego względem euro w skali roku. Z kolei mniejszy spadek w III kwartale był następstwem rocznej deprecjacji złotego. W październiku cena skupu trzody wyniosła 4,40 zł/kg i była niższa niż rok wcześniej o 9%. Z danych ZSRIR MRiRW wynika, że w listopadzie przeciętna cena skupu może wynieść 4,25 zł/kg, co oznacza jej spadek w stosunku do listopada 2017 r. o 9%. W grudniu 2018 r. ceny trzody tak w Polsce, jak i w całej UE będą niższe niż w listopadzie 2018 r. i niższe niż w grudniu 2017 r. Sądzić można, że cena trzody w Polsce będzie zawierać się w przedziale 4,10-4,25 zł/kg, a więc w skali roku może być niższa o 7-10%. Im mniejsza będzie stopa tego spadku, tym większe nadzieje na szybsze wychodzenie z sytuacji kryzysowej.

W Unii Europejskiej cenom nie sprzyja relatywnie mały wzrost eksportu do krajów trzecich. W okresie od stycznia do końca września eksport wszystkich produktów wieprzowych do krajów trzecich był o 0,8% większy niż rok wcześniej, w tym do Chin mniejszy o 3%, a do

Hongkongu o 35%. Eksport produktów wieprzowych do Japonii był większy o 2%, do Korei Płd. o 20%, a na Filipiny o 13%. Największy ilościowo eksport z Niemiec do krajów trzecich wzrósł w skali roku o 2,6%, z Hiszpanii o 9,6%, a z Danii obniżył się o 2,5%. Eksport produktów wieprzowych z Polski był większy o 2,5%.

Nadzieję na wzrost cen dają ostatnie badania pogłowia z czerwca b.r. Według Eurostatu w wielu krajach Unii Europejskiej (oprócz Danii i Irlandii) wzrostowi ogólnego pogłowia towarzyszył spadek pogłowia macior prośnych, co jest pierwszym symptomem mogącego nadejść spadku pogłowia. W Niemczech już w czerwcu 2018 r. pogłowia trzody było mniejsze o 1,1% niż w czerwcu 2017 r., w tym pogłowia macior prośnych o 2,4%. W czerwcu 2018 r. pogłowia trzody w Polsce wyniosło 11 828 tys. szt. i było większe niż w czerwcu 2017 r. o 476 tys. szt. (o 4,2%). Wzrost ten nastąpił w wyniku wzrostu pogłowia tuczników i warchlaków. Zmniejszeniu uległy natomiast wszystkie pozostałe kategorie wiekowe pogłowia, co jest sygnałem nadchodzącego spadku ogólnego pogłowia trzody. U podstaw tej sytuacji leży pogorszenie opłacalności chowu.

W I półroczu 2018 r. relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta zawężała się z 1:8,5 do 1:6,9, a więc o 19%, a relacja cen trzoda:jęczmień z 1:7,2 do 1:5,9 (o 18%). Pogorszyły się także relacje cen trzody do cen pasz przemysłowych. Relacja cen trzody do cen mieszanki dla tuczników (II faza tuczu) zawężała się 1:3,8 do 1:3,2 (o 16%), a relacja cen trzody do cen koncentratu dla tuczników z 1:2,1 do 1:1,8 (o 14%). Po żniwach sytuacja ta stała się jeszcze gorsza. W III kwartale relacja cen trzoda:żyto wyniosła 1:7,1, a trzoda:jęczmień 1:6,1. W październiku było to odpowiednio 1:6,2 i 1:5,5. Tak wąskie relacje cen ostatnio miały miejsce na przełomie 2010 i 2011 r. Skutkowało to rocznym spadkiem pogłowia w marcu 2011 r. o 6,2%, w czerwcu o 9,1% i w grudniu o 11,6%.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2017	I	122,9	97,1	63,2	107,3	54,4	103,0	8,8
	II	119,0	94,0	67,8	102,9	52,0	96,5	15,8
	III	137,8	104,7	78,1	123,6	65,3	96,8	12,2
	IV	120,8	100,6	64,2	95,8	55,8	99,3	8,4
	V	125,0	102,1	70,7	106,3	62,1	108,8	8,5
	VI	115,9	97,2	68,3	96,1	59,4	112,7	9,1
	VII	129,0	115,9	66,1	115,2	58,0	106,2	8,1
	VIII	139,4	111,5	71,5	108,8	62,9	102,1	9,5
	IX	133,1	107,8	74,0	105,1	43,3	74,7	10,8
	X	146,7	113,1	78,1	114,5	65,6	98,8	13,8
	XI	147,5	112,1	75,9	114,3	67,7	111,9	7,7
	XII	135,1	100,2	70,6	114,4	64,2	110,9	6,4
2018	I	144,9	117,9	78,3	123,9	66,2	121,7	12,1
	II	123,7	104,0	70,9	104,6	64,0	123,1	6,9
	III	153,0	111,0	81,3	104,1	74,8	114,5	6,5
	IV	134,4	111,3	71,1	110,7	60,3	108,1	10,8
	V	135,3	108,2	71,7	101,4	61,4	98,9	10,3
	VI	132,6	114,4	72,2	105,7	63,1	106,2	9,1
	VII	132,2	102,2	72,8	110,1	65,0	112,1	7,8
	VIII	119,3	85,6	73,8	103,2	71,0	112,9	2,8
	IX	126,9	95,4	79,4	107,3	62,9	145,3	16,5
	X	149,0	101,5	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, MF i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki dla tuczników (II faza tuczu), koncentratu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki (II faza tuczu) w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka	Cena koncentratu w zł/dt	Relacja cen trzoda: koncentrat	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2017	I	4,91	8,3	7,1	138,85	3,5	251,64	2,0	167
	II	4,83	8,0	6,9	139,65	3,5	252,69	1,9	172
	III	4,99	8,2	6,9	139,83	3,6	252,84	2,0	175
	IV	5,39	8,8	7,5	137,85	3,9	252,69	2,1	182
	V	5,53	8,7	7,5	137,04	4,0	252,29	2,2	188
	VI	5,61	8,7	7,5	137,43	4,1	252,23	2,2	188
	VII	5,28	8,0	7,0	137,78	3,8	252,37	2,1	193
	VIII	5,29	8,2	7,2	137,94	3,8	252,48	2,1	197
	IX	5,28	8,2	7,3	139,14	3,8	251,45	2,1	189
	X	4,84	7,5	6,7	137,02	3,5	251,04	1,9	188
	XI	4,65	7,2	6,3	138,37	3,4	250,80	1,9	187
	XII	4,56	7,0	6,1	138,80	3,3	250,24	1,8	183
2018	I	4,26	6,5	5,7	139,02	3,1	251,53	1,7	194
	II	4,43	6,8	5,9	139,47	3,2	251,48	1,8	186
	III	4,63	7,1	6,1	139,63	3,3	252,47	1,8	185
	IV	4,51	6,9	5,8	139,10	3,2	252,98	1,8	188
	V	4,44	6,8	5,9	139,41	3,2	253,93	1,7	181
	VI	4,64	7,3	6,2	141,64	3,3	254,70	1,8	181
	VII	4,68	7,2	6,2	141,81	3,3	255,54	1,8	183
	VIII	4,81	7,3	6,3	140,35	3,4	255,73	1,9	187
	IX	4,69	6,7	5,9	145,17	3,2	256,83	1,8	176
	X	4,40	6,2	5,5	145,68	3,0	256,64	1,7	172

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2017 I	6,43	13,13	20,32	12,62	x	25,01	x	x	123,0	x
II	6,33	12,99	20,34	12,67	x	25,16	x	x	123,7	x
III	6,40	13,05	20,39	12,72	x	24,97	x	x	122,5	x
IV	7,05	13,44	20,47	12,90	x	25,12	x	x	122,7	x
V	7,23	13,68	20,65	13,11	x	25,25	x	x	122,3	x
VI	7,33	13,74	20,79	13,29	x	25,41	x	x	122,2	x
VII	6,90	13,70	20,79	13,39	x	25,60	x	x	123,1	x
VIII	6,91	13,66	20,81	13,44	x	25,75	x	x	123,7	x
IX	6,90	13,60	20,90	13,50	x	25,93	x	x	124,1	x
X	6,32	13,44	20,91	13,47	x	26,15	x	x	125,1	x
XI	6,07	13,30	20,84	13,46	x	26,15	x	x	125,5	x
XII	5,95	13,34	20,88	13,56	x	26,26	x	x	125,8	x
2018 I	5,55	13,02	20,71	13,47	x	26,35	x	x	127,2	x
II	5,78	12,94	20,60	13,42	x	26,41	x	x	128,0	x
III	6,04	13,06	20,65	13,44	x	26,29	x	x	127,3	x
IV	5,88	12,97	20,59	13,44	x	26,42	x	x	128,3	x
V	5,79	12,96	20,59	13,44	x	26,56	x	x	129,0	x
VI	6,05	12,98	20,59	13,45	x	26,64	x	x	129,4	x
VII	6,10	12,97	20,52	13,43	x	26,70	x	x	130,1	x
VIII	6,27	13,14	20,59	13,44	x	26,99	x	x	131,1	x
IX	6,11	13,24	20,74	13,61	x	26,82	x	x	129,3	x
X	5,73				x	26,84	x	x		x

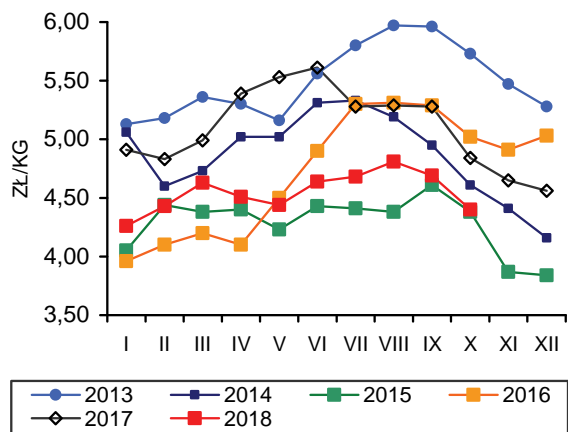
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

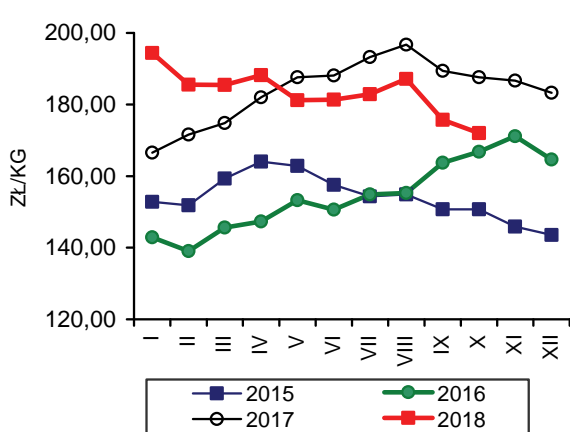
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-28	Niemczech	Danii
2016 VII	161,54	161,22	168,60	149,63	99,8	95,6	107,7
VIII	163,46	163,28	169,78	147,14	99,9	96,2	111,0
IX	165,64	164,76	172,77	150,90	99,5	95,4	109,2
X	158,01	155,69	161,21	147,49	98,5	96,6	105,6
XI	151,55	149,12	157,48	142,51	98,4	94,7	104,6
XII	153,09	151,47	159,67	146,20	98,9	94,9	103,6
2017 I	151,69	149,99	157,40	141,79	98,9	95,3	105,8
II	152,31	148,98	156,61	141,49	97,8	95,1	105,3
III	156,53	153,49	161,92	143,98	98,1	94,8	106,6
IV	168,85	169,22	176,82	153,96	100,2	95,7	109,9
V	174,01	176,02	182,65	161,56	101,2	96,4	109,0
VI	176,72	178,89	185,64	163,49	101,2	96,4	109,4
VII	172,72	172,26	177,51	158,54	99,7	97,0	108,7
VIII	170,17	169,62	174,74	154,58	99,7	97,1	109,7
IX	165,32	165,27	168,26	151,26	100,0	98,2	109,3
X	151,38	149,70	154,01	142,05	98,9	97,2	105,4
XI	145,65	144,87	149,32	137,20	99,5	97,0	105,6
XII	142,79	142,46	145,52	134,29	99,8	97,9	106,1
2018 I	136,32	134,69	137,11	126,85	98,8	98,2	106,2
II	140,80	140,83	146,43	124,96	100,0	96,2	112,7
III	146,75	146,08	152,28	130,27	99,5	95,9	112,1
IV	143,73	142,58	147,90	127,14	99,2	96,4	112,1
V	141,60	137,94	144,97	127,14	97,4	95,2	108,5
VI	145,32	143,14	148,94	126,75	98,5	96,1	112,9
VII	145,01	142,17	147,13	127,13	98,0	96,6	111,8
VIII	148,73	148,50	154,21	130,01	99,8	96,3	114,2
IX	146,78	144,60	150,28	131,80	98,5	96,2	109,7
X	138,08	134,73	141,48	126,89	97,6	95,2	106,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

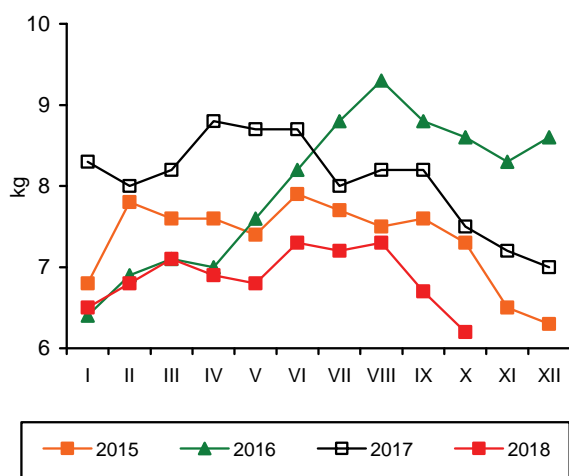
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

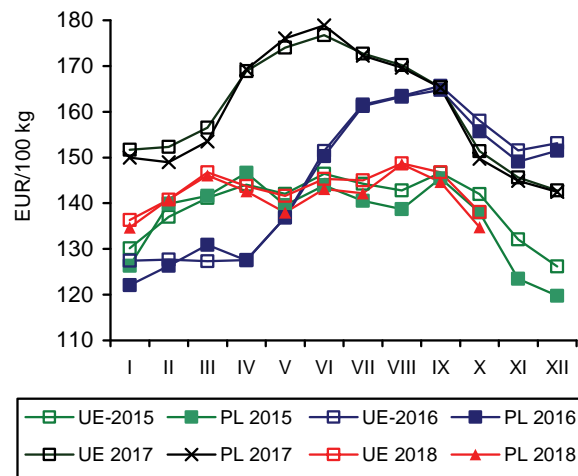
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

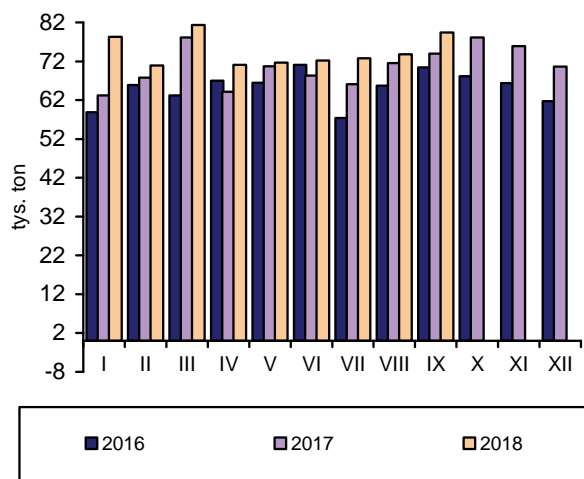
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

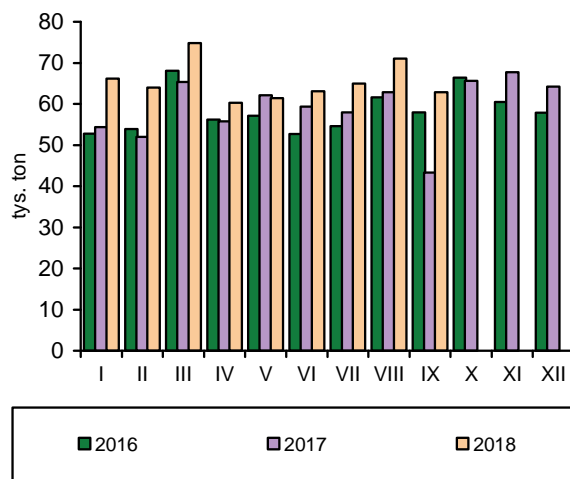
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w październiku 2018 r. ok. 262 tys. t mięsa drobiowego, tj. o 8,7% więcej niż przed miesiącem i o 11% więcej niż przed rokiem. Łącznie w okresie dziesięciu miesięcy br., przemysłowa produkcja mięsa drobiowego wyniosła ok. 2234 tys. t. Oznacza to, że była tylko o ok. 11 tys. t, (o 0,5%) większa niż w analogicznym okresie 2017 r. Dopiero więc po dziesięciu miesiącach wielkość produkcji przewyższyła poziom ubiegłoroczny. Dynamika przyrostu eksportu uległa tymczasem znacznemu przyspieszeniu. W ciągu dziewięciu miesięcy br. sprzedano za granicę o ok. 133 tys. t, tj. o 16,2% więcej mięsa drobiowego niż w analogicznym okresie przed rokiem. Jest to skutek ponownego otwierania się rynków, zamkniętych w wyniku wykrycia w Polsce wirusa grypy ptaków w 2017 r. Eksport stanowił prawie 43% przemysłowej produkcji mięsa drobiowego wytwarzanej w dużych zakładach. W takim samym okresie 2017 r. udział eksportu w produkcji wynosił ok. 37%. Sytuacja taka, mimo wzrostu importu o 17,6 tys. t, tj. o 45,6%, powodowała presję popytową na rynku krajowym, skutkującą wzrostem cen detalicznych drobiu. We wrześniu 2018 r., sprzedaż zagraniczna zmniejszyła się o 5% w relacji miesiąc do miesiąca i o 0,8% w relacji rok do roku. Import mięsa drobiowego obniżył się o 9% w relacji do sierpnia, ale był aż o 84% większy niż we wrześniu 2017 r.

W okresie dziesięciu miesięcy 2018 r., pełnoporcyjne mieszanki pasz dla kurcząt brojlerów podrożały o 14,6% w relacji rok do roku. Pasze dla indyków były droższe tylko o 0,8%. W okresie styczeń-listopad br. w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. o 3,3% wzrosły ceny skupu kurcząt rzeźnych, natomiast ceny indyków były o 2,1% niższe. W listopadzie za kurczęta rzeźne płacono w skupie o 0,9% mniej niż przed miesiącem i o 4,7% mniej niż przed rokiem. Ceny indyków były o 0,7% niższe niż w październiku, ale o 13,7% wyższe niż przed rokiem. Średnia relacja cen żywiec/pasza na rynku kurcząt wyniosła 2,58 wobec 2,87 w 2017 r., a na rynku indyków 3,66 wobec 3,77. Przeciętna opłacalność produkcji kurcząt i indyków uległa więc pogorszeniu, ale nadal kształtowała się powyżej progu rentowności. Rynek indyków powoli powraca do równowagi po relatywnie długim okresie niskich cen wywołanych zbyt wysoką podażą tego mięsa.

Ceny zbytu kurcząt patroszonych uzyskiwane przez zakłady przemysłu drobiarskiego były w listopadzie 2018 r. o 7,5% niższe niż przed miesiącem. W porównaniu

z 2017 r. ich poziom był jednak niższy tylko o 0,7%. Średnia cena zbytu indyków wzrosła o 2,8% w relacji miesiąc do miesiąca i o 7,2% w relacji rok do roku. Udział ceny skupu kurcząt rzeźnych w cenie zbytu tuszki wynosił 53%, a indyków rzeźnych 60,5%. W analogicznym okresie 2017 r. proporcje te wynosiły odpowiednio: 54,5% i 60,9%.

Przeciętna miesięczna cena detaliczna tuszki kurczęcia patroszonego w okresie styczeń-październik 2018 r. wyniosła 7,35 zł/kg i była o 5,3% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Dynamika wzrostu cen detalicznych drobiu była więc relatywnie wysoka. W październiku, cena detaliczna tuszki kurczęcia obniżyła się o 5,8% w relacji do września, ale o 1,3% przewyższała poziom sprzed roku. Mimo to drób pozostał najtańszym rodzajem mięsa.

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim jeszcze się poprawiły. W październiku 2018 r., średnia cena sprzedaży mięsa kurcząt w UE o 57% przewyższała polską cenę wyrażoną w euro. Przed rokiem była wyższa o 48,5%. Przeciętna cena sprzedaży tuszek kurcząt w UE podniosła się w tym czasie o 2,5%, a w Polsce obniżyła o 5,1%. We wszystkich obserwowanych państwach członkowskich UE ceny kurcząt patroszonych wzrosły.

Według danych GUS, miesięczna konsumpcja mięsa drobiowego na jedną osobę w gospodarstwach domowych wyniosła w pierwszym kwartale 2018 r. 1,57 kg i była o 1,3% wyższa niż przed rokiem. W drugim kwartale obniżyła się do 1,48 kg, tj. o 5,1% w relacji do tego samego okresu 2017 r. W pierwszym półroczu br. spożycie bezpośrednie drobiu wyniosło 1,53 kg i było o 1,9% mniejsze niż w 2017 r. W strukturze tej konsumpcji z ok. 13 do 15% wzrósł udział drobiu nie kurzego. Spożycie bezpośrednie wędlin drobiowych zwiększyło się o 5,6% do 0,19 kg miesięcznie.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. t)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
I	162,0	174,0	195,0	212,0	216,0
II	142,0	159,0	188,0	196,0	194,0
III	157,0	174,0	198,0	230,0	225,0
IV	169,0	171,0	218,0	209,0	219,0
V	163,0	182,0	196,0	232,0	223,0
VI	145,0	173,0	206,0	228,0	220,0
VII	169,0	174,0	201,0	227,0	214,0
VIII	154,0	165,0	206,0	228,0	220,0
IX	171,0	172,0	211,0	225,0	241,0
X	179,0	201,0	217,0	236,0	262,0
XI	163,0	189,0	220,0	239,0	
XII	156,0	190,0	207,0	217,0	
RAZEM	1930,0	2124,0	2463,0	2679,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import			Eksport		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
I	2958	4265	5227	72222	86295	101442
II	2743	4710	4891	76211	83677	97116
III	2612	5212	5652	81296	90495	110528
IV	3143	3673	4067	86933	84695	103605
V	4120	4273	6374	85630	94870	112923
VI	2965	3998	6230	86315	96539	110006
VII	4402	3875	6378	83359	90103	112641
VIII	4009	4156	9181	81933	93086	104922
IX	4748	4534	8353	90229	100657	99813
X	5014	7201		97592	106751	
XI	4614	5731		97405	105119	
XII	5222	4949		84670	89299	
RAZEM	46550	56577		1023795	1121586	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/t)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
I	1281	1286	3,12	3,28	6,76	6,35	6,60	7,12
II	1302	1300	3,28	3,36	6,26	6,62	6,66	7,16
III	1300	1300	3,41	3,43	6,17	6,41	6,94	7,32
IV	1304	1321	3,28	3,40	6,02	6,64	6,89	7,26
V	1315	1340	3,20	3,35	5,82	6,74	6,88	7,13
VI	1307	1349	3,35	3,53	6,10	6,25	6,94	7,46
VII	1320	1355	3,43	3,68	6,06	6,87	7,25	7,57
VIII	1303	1364	3,48	3,73	6,58	6,58	7,26	7,59
IX	1279	1396	3,48	3,62	5,93	7,02	7,27	7,68
X	1274	1375	3,45	3,44	5,94	6,42	7,15	7,24
XI	1254		3,41	3,25	5,98	5,94	7,20	
XII	1277		3,37		5,88		7,01	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
I	1350	1343	1302	5,91	4,94	5,04	8,83	7,90	8,22
II	1331	1369	1374	5,73	5,05	4,90	8,73	8,20	7,86
III	1347	1351	1333	5,65	5,05	4,70	9,78	8,44	8,51
IV	1325	1358	1360	5,48	5,14	4,73	8,50	8,75	7,91
V	1328	1366	1373	5,38	5,21	4,70	8,85	8,71	7,90
VI	1332	1382	1368	5,36	5,47	4,72	8,67	8,52	8,14
VII	1355	1395	1374	5,17	5,31	4,78	8,10	8,46	8,22
VIII	1336	1384	1426	5,09	5,17	4,91	8,19	8,30	8,09
IX	1317	1345	1457	5,03	5,11	5,41	8,06	8,25	8,68
X	1300	1380	1411	4,97	5,17	5,85	7,91	9,02	9,01
XI	1290	1316		5,01	5,11	5,81	8,68	8,64	9,26
XII	1311	1302		5,00	5,03		9,01	9,72	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

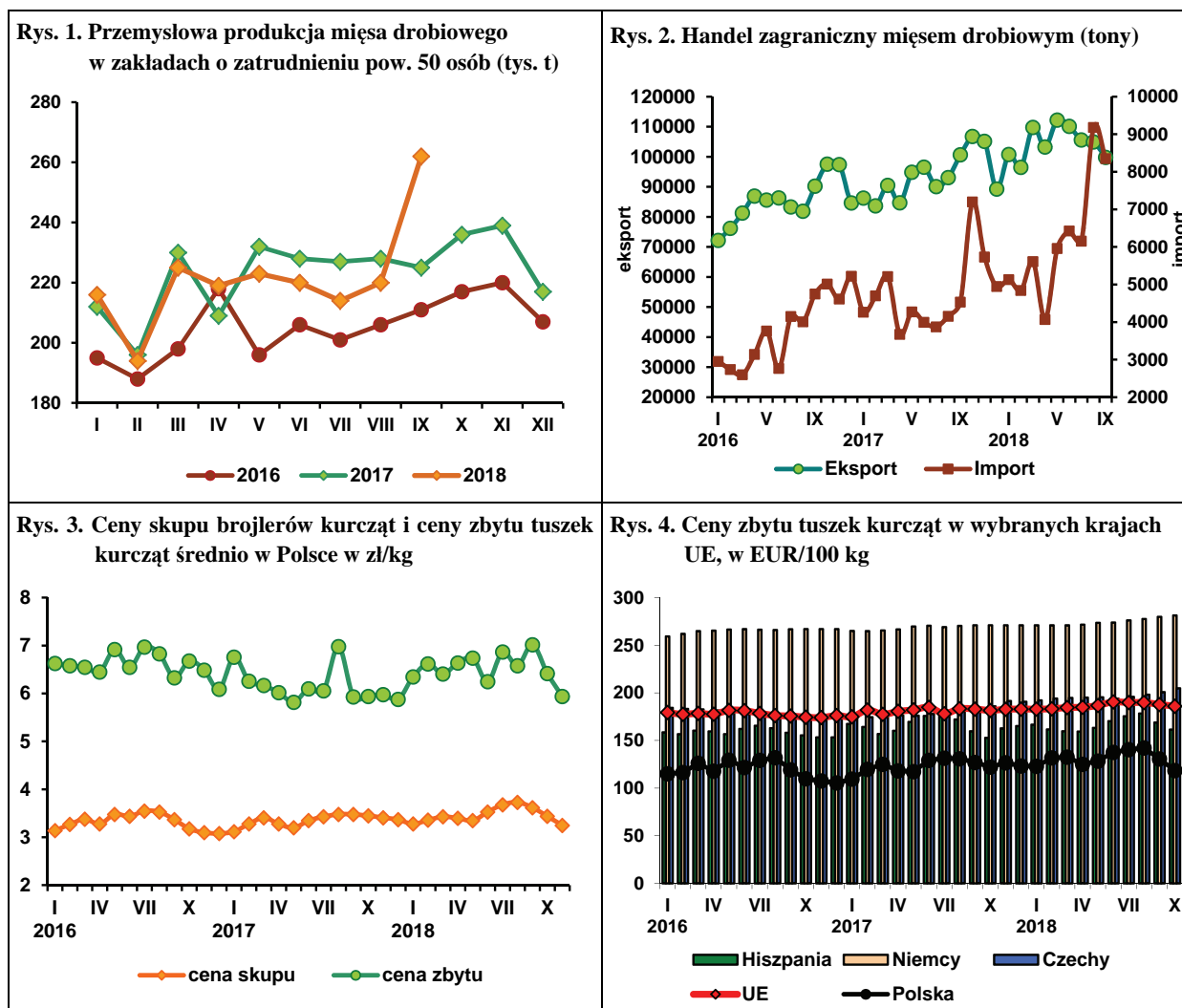
Wyszczególnienie		Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Hiszpania	UE
2016	VII	129,36	266,32	177,54	140,45	225,00	165,52	178,59
	VIII	132,09	266,00	176,03	141,14	225,00	163,04	176,24
	IX	119,34	266,87	175,33	139,76	225,00	158,18	175,79
	X	109,95	267,00	175,50	142,96	225,06	155,47	174,55
	XI	107,57	267,00	176,10	143,48	229,30	153,32	174,20
	XII	105,62	267,00	174,84	140,08	230,00	158,25	174,46
2017	I	109,51	265,06	174,73	140,00	230,00	167,56	176,00
	II	119,81	265,00	174,58	142,23	230,00	164,31	178,47
	III	125,04	265,61	174,35	140,86	230,00	156,94	177,62
	IV	118,21	266,70	176,34	143,56	230,00	160,21	180,74
	V	117,48	269,77	176,08	143,51	230,00	169,53	182,20
	VI	129,28	270,63	177,89	145,74	230,00	175,83	184,92
	VII	131,51	269,13	181,45	144,31	230,00	178,04	178,24
	VIII	130,90	270,42	182,71	149,22	230,00	172,09	183,48
	IX	127,09	271,00	182,69	147,37	230,00	159,74	183,70
	X	122,28	271,00	186,03	147,20	230,00	152,88	181,63
	XI	126,73	271,00	191,50	147,12	230,00	162,84	182,83
	XII	123,30	271,00	190,83	147,06	230,00	165,30	183,05
2018	I	123,71	271,00	192,54	149,90	230,00	166,64	183,15
	II	131,80	271,00	194,12	146,41	230,00	161,63	183,32
	III	132,62	271,00	194,83	148,41	230,00	159,80	184,66
	IV	125,19	271,73	195,11	151,61	230,00	159,52	184,95
	V	128,54	273,56	195,37	152,24	230,00	163,22	186,86
	VI	137,62	274,00	193,98	148,47	230,00	170,33	190,64
	VII	140,49	276,23	195,93	149,53	230,00	175,51	189,87
	VIII	142,23	277,61	198,08	151,89	230,00	178,45	190,00
	IX	130,68	279,87	200,82	149,98	230,00	168,96	187,86
	X	118,47	281,32	204,27	149,93	230,00	161,49	186,15

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 osobę miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
I	1,55	1,55	1,57	0,18	0,18	0,19
II	1,51	1,56	1,48	0,18	0,18	0,18
III	1,55	1,54		0,18	0,19	
IV	1,67	1,57		0,19	0,19	

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i MF.

Po silnej wzrostowej tendencji cen na rynku jaj, jaka wystąpiła w drugiej połowie 2017 r., od początku br. miał miejsce ich stopniowy spadek. W listopadzie 2018 r., przeciętna cena jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 33,75 zł/100 szt. i była o 39% niższa niż przed rokiem, ale o 2,6% wyższa niż w poprzednim miesiącu. W relacji miesiąc do miesiąca, podrożały jaja wszystkich klas wagowych z wyjątkiem jaj bardzo dużych, klasy XL, których ceny obniżyły się o 1,5%. Ceny jaj dużych, klasy L wzrosły o 2,8%, a średnich, klasy M oraz małych, klasy S odpowiednio o 2,4 i 12,6%. W relacji rok do roku, jaja wszystkich klas wagowych silnie potaniały, w tym najbardziej bo aż o 50,4% jaja małe, klasy S, a najmniej, tj. o 29,5% jaja bardzo duże, klasy XL. Średnia miesięczna cena jaj wszystkich klas wagowych płacona przez zakłady pakujące w okresie styczeń-listopad br. była o 2,9% niższa niż w analogicznym okresie 2017 r.

Przeciętne miesięczne ceny przemysłowych mieszanek pasz pełnoporcjowych dla kur niosek w stadach towarowych były w okresie styczeń-październik 2018 r. o 11% wyższe od notowanych w takim samym okresie rok wcześniej, natomiast ceny płacone producentom jaj wzrosły w tym samym czasie o ok. 10%. Relacje cen jaj i pasz pogorszyły się więc jedynie nieznacznie i nadal zapewniały opłacalność produkcji jaj. Jednak poziom rentowności obniżył się w porównaniu z pierwszymi miesiącami roku, a także z drugim półroczem 2017 r. Warto też zauważyć, że dynamika przeciętnych cen uzyskiwanych przez producentów jaj (wzrost o 10%) była w 2018 r. znacząco niższa od tempa wzrostu cen jaj w handlu detalicznym. Średnia miesięczna cena detaliczna jaj konsumpcyjnych w okresie styczeń-październik 2018 r. wyniosła 0,68 zł/szt. i była o ok. 30% wyższa niż w takim samym okresie przed rokiem. W październiku jaja sprzedawano w detalu po takich samych cenach jak przed miesiącem, ale o 16,3% wyższych niż przed rokiem. Jaja pozostały więc relatywnie drogim źródłem białka zwierzęcego, a ich ceny detaliczne nie powróciły do poziomu sprzed silnego wzrostu w ostatnim kwartale 2017 r.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego kształtowały się w październiku br. na poziomie o 3,6% wyższym niż we wrześniu, ale aż o ok. 51% niższym niż w październiku 2017 r.

W okresie dziesięciu miesięcy 2018 r. przeciętna miesięczna cena skupu jaj przerobowych była o 15% niższa niż w analogicznym okresie przed rokiem.

W okresie dziewięciu miesięcy 2018 r. sprzedano za granicę o 22,5% mniej jaj w skorupkach niż przed rokiem, natomiast eksport przetworów z jaj zmniejszył się o ok. 10%. Import jaj w skorupkach był o 20,8% mniejszy, a przetworów z jaj o ponad 38% większy w porównaniu z takim samym okresem 2017 r. We wrześniu 2018 r. sprzedaż zagraniczna jaj w skorupkach zwiększyła się o 13,2% w relacji miesiąc do miesiąca, ale była o 54,3% mniejsza niż przed rokiem. Eksport przetworów z jaj obniżył się o ok. 8,6% w porównaniu zarówno do sierpnia br., jak i do września 2017 r. Natomiast import przetworów jajecznych wzrósł we wrześniu br. aż o 93,4% w porównaniu z wrześniem poprzedniego roku, choć w relacji do sierpnia był o 8,8% niższy. Import jaj świeżych obniżył się o 13,2% w porównaniu do sierpnia br. i o 5,7% w relacji rok do roku.

W 2017 r. średnia miesięczna konsumpcja jaj na jedną osobę w gospodarstwach domowych wyniosła 11,42 szt., tzn. była o 2,9% niższa niż w 2016 r. Był to skutek silnego wzrostu cen detalicznych jaj w czwartym kwartale 2017 r. W pierwszym kwartale 2018 r., bezpośrednia konsumpcja jaj obniżyła się do 12,15 szt., tj. o 3,6% w porównaniu do analogicznego okresu przed rokiem. W drugim kwartale wyniosła 10,03 szt. i była o 17,5% niższa niż w pierwszych trzech miesiącach br. i o 16,8% niższa niż w drugim kwartale 2017 r. W pierwszej połowie 2018 r. przeciętne miesięczne spożycie jaj na osobę w gospodarstwach domowych wyniosło 11,09 szt. i było o ok. 10% niższe niż przed rokiem. Ceny jaj w handlu detalicznym pozostają wysokie. Można więc przewidywać, że w br. spadkowa tendencja ich konsumpcji w gospodarstwach domowych utrzyma się.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	import		eksport		import		eksport	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
I	2268	1224	19160	20066	589	878	3626	4171
II	1851	1955	16558	19853	876	734	3690	3208
III	1985	1137	16003	21975	745	723	3432	2626
IV	1385	1425	15025	18322	331	539	2648	3236
V	1514	1255	18480	18493	537	686	3264	2862
VI	1346	1276	15731	14014	387	678	4068	2715
VII	1206	1098	15354	13428	365	782	3674	2627
VIII	1399	780	50199	13910	776	1065	3519	3569
IX	718	677	34397	15741	502	971	3572	3263
X	1091		22942		589		4537	
XI	820		23124		710		3658	
XII	878		19121		390		2430	
RAZEM	16461		251194		6797		42118	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

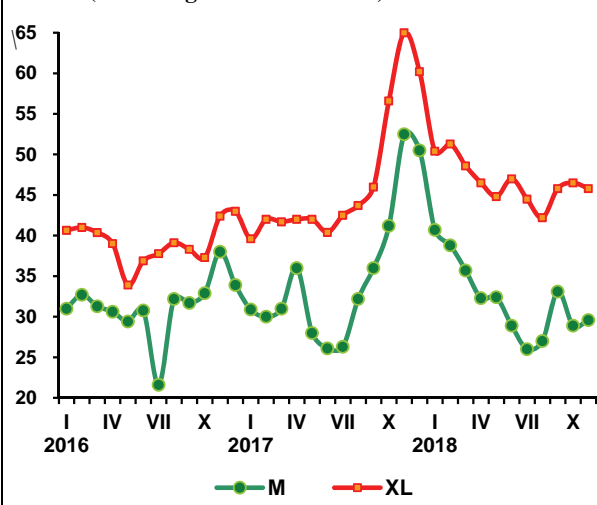
Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
I	39,60	50,40	34,90	47,30	30,90	40,70	24,00	33,20
II	42,00	51,30	34,00	44,30	30,00	38,80	25,00	27,50
III	41,70	48,60	33,00	40,00	31,00	35,70	30,00	29,40
IV	42,00	46,50	40,50	39,50	36,00	32,30	26,00	27,10
V	42,00	44,80	32,00	38,50	28,00	32,40	23,00	27,50
VI	40,40	47,00	31,90	38,70	26,10	28,90	23,90	24,10
VII	42,50	44,50	31,80	33,10	26,30	26,00	21,30	23,40
VIII	43,70	42,20	36,70	33,70	32,20	27,00	22,80	18,00
IX	46,00	45,80	39,00	36,00	36,00	33,10	27,90	19,50
X	56,60	46,50	48,90	36,30	41,20	28,90	38,00	19,80
XI	65,00	45,80	58,70	37,30	52,50	29,60	44,90	22,30
XII	60,20		57,10		50,50		39,90	

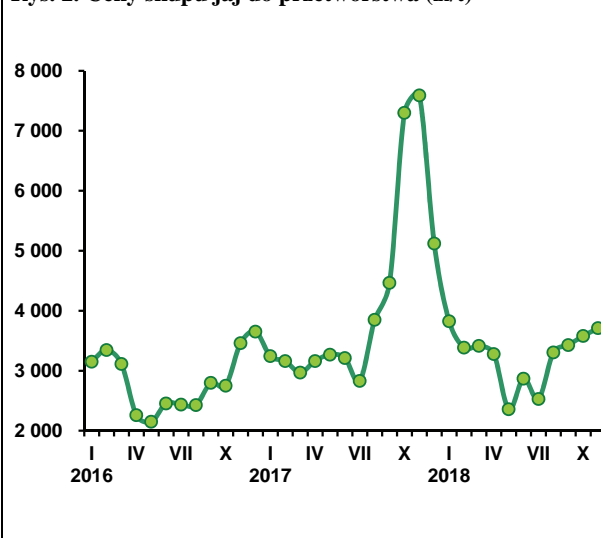
^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt.)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/t)

W pierwszej połowie 2018 r. ceny jagniąt obniżyły się, a ceny owiec ciężkich rosły. Przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła w I półroczu 2018 r. 523,3 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 4,2% niższa niż rok wcześniej. Przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła natomiast 567,6 EUR/100 kg i była o 15,3% wyższa niż rok wcześniej. W drugiej połowie roku sytuacja będzie podobna, choć skala zmian, zwłaszcza w odniesieniu do owiec ciężkich, zdecydowanie mniejsza. W III kwartale 2018 r. przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 557,7 EUR/100 kg i była o 2,8% niższa niż rok wcześniej. W październiku wyniosła ona 596,7 EUR/100 kg i była o 3% niższa niż w październiku 2017 r. Cena owiec ciężkich w III kwartale wyniosła 502,5 EUR/100 kg i była wprawdzie niższa niż rok wcześniej o 0,8%, ale ten niewielki spadek okazał się przejściowy. W październiku przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła 438,5 EUR/100 kg i była o 2,0% wyższa niż rok wcześniej.

W I półroczu 2018 r. ceny polskich owiec ciężkich były relatywnie niskie, a ich roczny wzrost mniejszy niż średniej ceny w UE-28. Cena polskich owiec ciężkich wyniosła 369,7 EUR/100 kg i była o 2,3% wyższa niż w I półroczu 2017 r. Wzrost cen wyrażonych w złotych był jeszcze mniejszy niż cen wyrażonych w euro, gdyż wpłynęła na niego aprecjacja złotego względem euro. W I półroczu 2018 r. przeciętna cena wyniosła 6,65 zł/kg, wobec 6,61 zł/kg rok wcześniej. W drugiej połowie roku wzrost cen polskich owiec ciężkich był większy niż średniej ceny w UE-28. W III kwartale cena polskich owiec ciężkich wyniosła 427,2 EUR i była o 21,5% wyższa niż w analogicznym okresie 2017 r. W październiku wyniosła ona 423,2 EUR i była o 18,2% wyższa niż rok wcześniej.

Zgodnie z krótkoterminową prognozą¹, w 2018 r. produkcja baraniny w UE-28 może być mniejsza niż

w 2017 r. o 1,1%. Zmniejszą się obroty handlu zagranicznego baraniną, w tym import o 1%, a eksport o 4%. W rezultacie łączna podaż mięsa owczego w UE-28, w 2018 r. może być mniejsza niż przed rokiem o 0,3%. Jest to relatywnie mało i według Komisji nie spowoduje zmian w spożyciu, które oceniane jest na 1,7 kg/mieszkańca.

W okresie od stycznia do końca września import produktów baranich z krajów trzecich do Unii Europejskiej był większy niż rok wcześniej o 2,7%, w tym mięsa o 2,4%. Roczne zmiany importu były zróżnicowane regionalnie. Import do Wielkiej Brytanii zmniejszył się o 3,4%, a do Włoch o 1,0%. Import do Francji był taki sam jak rok wcześniej. Import do Niemiec wzrósł o 7,7%, a do Holandii o 10,1%. Największy roczny wzrost importu odnotowano w Danii o 42%. Kraje Unii Europejskiej, jak zwykle najwięcej baraniny importowały z Nowej Zelandii i Australii. Import produktów baranich z Nowej Zelandii zwiększył się w skali roku o 2% (w tym mięsa także o 2%), a z Australii o 9% (w tym mięsa o 13%).

**Danuta
Zawadzka**

¹ Short - term outlook for EU agricultural markets in 2018 and 2019, nr 22 (autumn 2018), 15 września 2018 r.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	zmiana w % 2017/2016
I półrocze	609	735	672	91,4
II półrocze	478	531	618	116,4
Rok	1 087	1 266	1 290	101,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2017	74,1	88,2	116,8	208,7	132,7	43,0	90,3	46,4	53,2	68,2	67,1	107,2	1096
2018	66,9	67,4	196,1	35,1	91,4	92,2	73,0	66,1	66,3	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,3	76,4	167,9	16,8	68,9	214,4	80,8	142,5	124,6	x	x	x	x
Import 2017	107,1	86,3	149,8	122,4	98,4	40,3	74,8	87,3	70,6	110,9	98,0	116,1	1063
2018	82,2	84,5	82,0	108,3	96,2	55,1	90,3	57,8	90,5	x	x	x	1162
miesiąc roku poprzedniego = 100	76,8	97,9	54,7	88,5	97,8	136,7	120,7	66,2	128,2	x	x	x	109,3

Źródło: Dane MF.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2016/17	6,52	7,56	6,20	6,26	7,39	7,45	6,09	6,28	5,79	6,00	5,86	6,41
2017/18	6,21	7,56	6,11	6,59	7,77	6,50	6,81	6,12	6,28	5,14	5,83	.
miesiąc roku poprzedniego = 100	95,2	100,0	98,5	105,3	105,1	87,2	111,8	97,5	108,5	85,7	99,5	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VII 2017	7,4	16,0	1,74	3,76
VIII	7,6	16,5	1,78	3,86
IX	7,5	16,2	1,76	3,83
X	7,7	16,4	1,80	3,84
XI	7,6	16,2	1,80	3,84
XII	7,9	16,8	1,87	3,99
I 2018	7,6	16,2	1,83	3,89
II	7,9	16,7	1,88	4,01
III	8,3	17,7	1,97	4,19
IV	8,2	17,4	1,95	4,15
V	8,0	17,0	1,87	3,98
VI	7,9	16,9	1,84	3,91
VII	7,8	16,6	1,81	3,85
VIII	7,4	15,7	1,74	3,70
IX	7,8	16,5	1,80	3,83
X	7,7	16,4	1,79	3,80

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2016/2017	55,17	54,94	55,04	54,35	53,10	53,55	54,38	55,02	55,36	55,01	54,12	55,84
2017/2018	55,55	54,52	55,16	54,91	54,80	53,99	52,97	52,89	54,96	55,32	55,00	54,96
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,7	99,2	100,2	101,0	103,2	100,8	97,4	96,1	99,3	100,6	101,6	98,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-28												
2016/2017	635,5	619,1	578,1	554,0	484,0	541,7	555,7	562,7	541,4	561,9	618,3	614,3
2017/2018	603,7	597,1	542,6	516,2	534,5	523,5	511,6	511,5	522,4	576,4	596,5	596,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	95,0	96,4	93,9	93,2	110,4	96,6	92,1	90,9	96,5	102,6	96,5	97,1
Włochy												
2016/2017	663,9	588,8	527,2	492,3	494,3	627,5	578,4	625,3	607,6	617,5	555,3	662,2
2017/2018	681,0	681,5	554,2	499,8	586,9	535,5	500,0	510,7	576,5	592,0	602,1	620,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,6	115,7	105,1	101,5	118,7	85,3	86,5	81,7	94,9	95,9	108,4	93,7

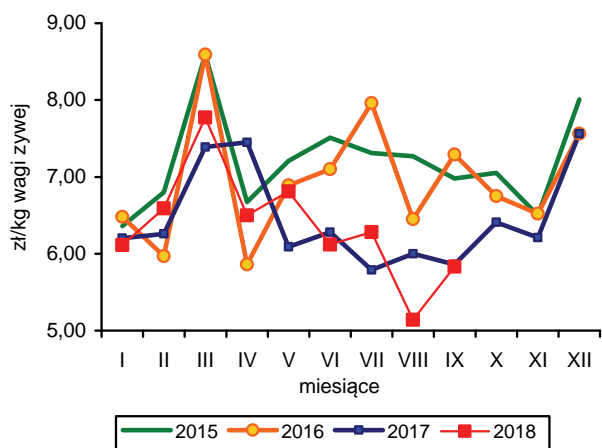
Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

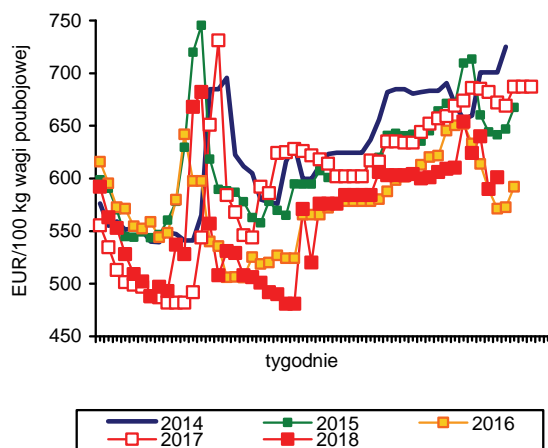
Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-28												
2016/2017	468,8	478,7	470,3	455,3	471,8	491,5	523,4	541,9	531,9	504,8	482,3	480,2
2017/2018	487,7	495,5	494,9	521,5	573,1	616,3	618,4	581,3	515,6	501,2	491,8	477,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,0	103,5	105,1	114,5	121,5	124,7	118,2	107,2	96,9	99,3	102,0	99,4
Wielka Brytania												
2016/2017	438,4	454,8	440,7	448,3	456,0	484,5	535,0	559,6	510,1	469,9	429,0	430,1
2017/2018	442,9	450,9	465,5	517,8	582,0	647,3	649,4	598,8	491,1	471,9	456,2	438,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,0	99,1	105,6	115,5	127,6	133,6	121,4	107,0	96,3	100,4	106,3	102,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

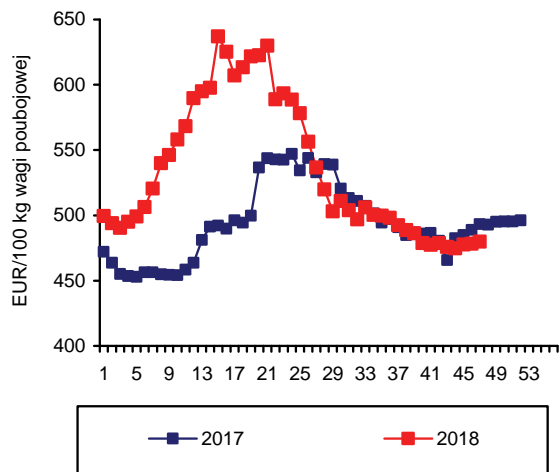
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

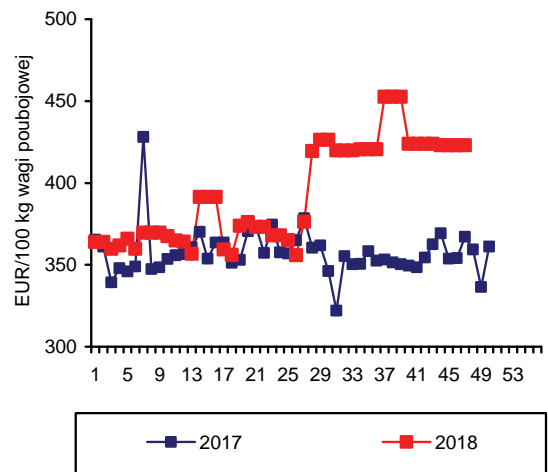
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

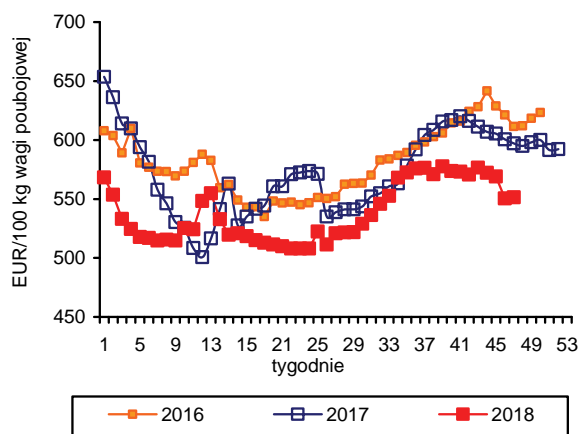
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28

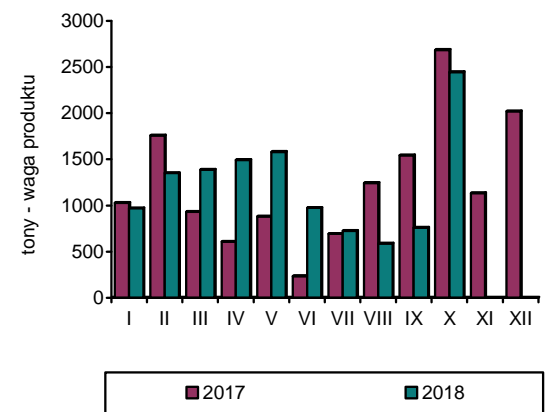
Rys. 4. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w Polsce

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie styczeń–październik 2018 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 133,2 tys. t i były o 14,3% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zwiększono przede wszystkim wyładunki storni (o 32,0% do 13,2 tys. t) oraz śledzi (o 25,4% do 40,7 tys. t). Połowy szprotów wzrosły o 5,7% do 67,9 tys. t, a dorszy o 2,6% do 5,4 tys. t. Bardzo dobre wyniki odnotowano także w połowach ryb liczonych w sztukach – troci i łososi, które zwiększyły się o ok. 40% do odpowiednio 56,2 i 5,9 tys. szt. Wykorzystanie kwot połowowych na koniec października 2018 r. wyniosło: dla szprotów 87,0%, dla śledzi 66,4%, dla dorszy 45,1%, a dla łososi 34,4%.

W okresie trzech kwartałów 2018 r. średnie i duże przetwórnice ryb (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyprodukowały 348,1 tys. t wyrobów, tj. o 10,4% więcej niż w analogicznym okresie 2017 r. Produkcja całych ryb morskich mrożonych zwiększyła się o 34,2% do 22,4 tys. t, świeżych lub chłodzonych filetów z ryb morskich o 22,4% do 53,6 tys. t, marynat o 10,2% do 62,0 tys. t, ryb wędzonych o 7,4% do 56,2 tys. t oraz konserw o 6,1% do 50,8 tys. t. Znaczący spadek produkcji odnotowano natomiast w asortymencie mrożonych filetów z ryb morskich (o 13,6% do 20,7 tys. t) oraz solonych filetów (o 13,2% do 5,4 tys. t). Spośród produktów wysokoprzetworzonych (konserw, prezerw, marynat oraz innych przetworów) największy wzrost produkcji wystąpił w przypadku przetworzonych łososi (o 75,5% do 11,4 tys. t) oraz szprotów i sardynek (o 26,3% do 12,9 tys. t). Podaż przetworów ze śledzi, które są najważniejszym gatunkiem wykorzystywanym w przetwórstwie pogłębiowym, zmniejszyła się w analizowanym okresie o 1,1% i wyniosła 74,3 tys. t.

W okresie trzech kwartałów 2018 r., zwiększono eksport wszystkich podstawowych grup produktów (brak danych o wywozie burtowym uniemożliwia pełną analizę eksportu). W największym stopniu dotyczyło to ryb wędzonych, suszonych i solonych (wzrost o 23,4% do 47,5 tys. t). Spadek cen transakcyjnych w wywozie wędzonych łososi (o 6,0% do 60,17 zł/kg) wpłynął jednak na zdecydowanie niższą dynamikę przyrostu wartości sprzedaży tych produktów (wzrost o 10,0% do 2,38 mld zł). Eksport ryb filetowanych i mięsa z ryb zwiększył się o 11,6% do 71,3 tys. t, a jego wartość o 16,2% do 2,13 mld zł. W tej grupie towarowej najczęściej sprzedano łososi (32,1 tys. t, w średniej cenie 39,83 zł/kg) oraz dorszy (17,5 tys. t, 24,90 zł/kg). Wywóz przetworów i konserw z ryb wyniósł w analizowanym okresie 111,1 tys. t o wartości 1,68 mld zł i był odpowiednio o 10,6% i 11,8% większy niż przed rokiem. Najwięcej sprzedano przetworów ze śledzi (37,5 tys. t) oraz z mintajów (13,1 tys. t). Import ryb i owoców morza wyniósł w okresie trzech

kwartałów 2018 r. 419,6 tys. t (liczony w masie produktów) o wartości 6,44 mld zł i był odpowiednio o 3,3% i 1,7% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przywóz filetów i mięsa z ryb zwiększono o 10,0% do 142,1 tys. t, ryb świeżych i chłodzonych o 6,2% do 136,8 tys. t, a ryb mrożonych zmniejszono o 4,5% do 77,5 tys. t. W ujęciu gatunkowym najczęściej sprowadzono łososi (120,9 tys. t, wzrost o 8,3%), śledzi (58,2 tys. t, wzrost o 3,3%), dorszy (42,3 tys. t, spadek o 5,5%), makreli (36,5 tys. t, wzrost o 1,6%) oraz mintajów (33,7 tys. t, wzrost o 11,4%).

Średnia cen transakcyjna filetów ze śledzi była niższa niż przed rokiem o 30,3% (5,07 zł/kg), świeżych łososi o 7,1% (26,52 zł/kg), a mrożonych filetów z mintajów o 3,4% (8,65 zł/kg). Wyższe ceny importerzy płacili natomiast za mrożone dorsze (o 14,1%, 15,33 zł/kg) oraz mrożone makrele (o 2,0%, 5,51 zł/kg).

Ceny detaliczne ryb, owoców morza oraz ich przetworów w okresie styczeń–październik 2018 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, wzrosły o 1,3%, natomiast w relacji październik br. do grudnia ub.r. tempo wzrostu było wyższe i wyniosło 2,1%. Produkty rybne są grupą żywności o relatywnie niewielkiej dynamice wzrostu cen. Żywność i napoje bezalkoholowe podrożały bowiem przeciętnie w okresie dziesięciu miesięcy o 3,0%, w tym mięso i przetwory o 2,1%, a nabiał i jaja o 6,9%. Spośród produktów rybnych w okresie styczeń–październik 2018 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, najbardziej podrożały mrożone owoce morza, ryby świeże i chłodzone oraz ryby mrożone (o 1,8-1,9%). Tańsze niż przed rokiem były natomiast ryby i owoce morza suszone, solone i wędzone (o 0,1%) oraz świeże i chłodzone owoce morza (o 1,6%). Spośród produktów rybnych, których ceny są monitorowane przez GUS, najbardziej podrożały mrożone filety z miruny (o 7,9% do 26,95 zł/kg), mrożone krewetki (o 4,3% do 34,08 zł/500g), śledzie w sosie pomidorowym (o 4,0% do 8,23 zł/310 g) oraz sardynki w oleju (o 3,8% do 4,86/160 g). Niższe ceny konsumenci płacili natomiast za płaty ze śledzi (o 3,5% do 16,01 zł/kg), świeże filety z łososi (o 2,1% do 58,00 zł/kg) oraz mrożone filety z morskczuków (o 1,3% do 24,36 zł/kg).

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Polowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosos bałtycki
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2016 I-XII	60 046	44 047	10 359	15 080	9 162	138 694	42 398	3 623
2017 I-XII	69 972	43 672	7 453	11 206	5 187	137 490	44 043	7 383
2017 X	1 646	4 460	640	334	328	7 408	413	60
XI	2 516	6 207	1 234	605	203	10 765	2 029	666
XII	3 270	5 111	981	564	197	10 124	2 046	2 545
2018 ^{a,b} I	11 079	5 007	423	1 895	333	18 737	3 244	224
II	13 770	5 286	289	3 168	163	22 676	9 702	768
III	15 204	4 138	500	1 727	224	21 793	16 169	1 296
IV	16 835	7 207	869	1 590	1 085	27 586	15 817	1 827
V	6 714	5 434	877	1 971	1 396	16 392	6 461	1 191
VI	679	1 695	778	795	713	4 660	699	55
VII	250	2 030	254	577	579	3 690	2 065	149
VIII	333	1 417	63	539	798	3 150	868	85
IX	1 076	2 769	759	548	505	5 657	1 117	284
X	1 933	5 586	561	439	373	8 892	10	2
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{X\ 2018}{X\ 2017}$	117,4	125,3	87,7	131,4	113,6	120,0	2,4	3,3
$\frac{I-X\ 2018}{I-X\ 2017}$	105,7	125,4	102,6	132,0	128,9	114,3	140,5	141,0

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 04.12.2018 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MG MiŻŚ.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 750	387 483
2016 I-XII	59 309	64 214	100 322	224 047	108 641	13 861	14 362	447 892
2017 I-XII	62 617	64 248	87 703	228 514	108 162	14 105	15 482	443 082
2017 IX	5 838	5 324	7 456	19 442	9 382	1 226	1 222	38 060
X	6 704	5 377	7 854	21 561	10 452	1 277	1 349	41 496
XI	5 802	5 250	9 415	22 729	11 717	1 411	1 403	43 196
XII	6 344	5 502	11 043	20 407	10 823	1 221	997	43 296
2018 I	5 464	6 155	6 430	21 766	9 576	1 459	1 515	39 816
II	6 036	7 073	7 317	21 704	9 569	1 614	1 826	42 130
III	5 515	7 523	8 881	23 872	10 165	2 002	1 923	45 791
IV	5 575	8 997	5 951	19 639	7 456	1 523	1 625	40 162
V	5 256	4 759	6 004	18 874	7 398	1 243	1 528	34 893
VI	5 851	3 842	6 485	18 915	6 786	1 255	1 356	35 093
VII	5 645	4 014	6 340	16 757	7 296	1 076	1 072	32 756
VIII	6 836	3 594	6 622	19 836	7 865	1 353	1 325	36 888
IX	7 406	3 868	8 315	20 889	8 176	1 354	1 456	40 478
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{IX\ 2018}{IX\ 2017}$	126,9	72,7	111,5	107,4	87,1	110,4	119,1	106,4
$\frac{I-IX\ 2018}{I-IX\ 2017}$	122,4	103,5	105,0	111,3	98,8	126,3	116,1	110,4

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^b					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2016 I-XII	469,6	135,6	78,3	59,1	85,2	569,1	199,9	104,0	45,4	178,2
2017 I-XII	478,2	140,1	87,7	54,6	81,7	576,8	194,4	109,3	44,3	180,3
2017 VIII	31,2	11,0	6,7	4,0	4,7	48,2	14,6	7,8	3,3	18,0
IX	32,9	11,6	6,8	4,0	4,1	51,1	19,1	8,1	3,4	16,1
X	38,8	12,8	8,4	4,7	6,3	55,9	18,7	10,5	4,1	18,2
XI	42,3	14,0	8,6	5,4	6,8	63,7	26,6	10,1	4,5	17,2
XII	42,2	13,0	6,8	6,1	7,4	51,1	19,8	7,5	3,6	16,1
2018 ^c I	39,3	12,8	8,1	4,3	5,5	59,7	23,7	12,7	3,9	15,4
II	45,0	12,1	7,1	4,2	7,9	47,4	16,5	10,6	3,6	13,3
III	56,3	16,4	9,1	6,0	9,9	54,0	18,2	10,4	4,0	17,4
IV	50,2	12,2	8,5	4,2	9,4	43,0	14,7	8,3	2,9	13,6
V	44,6	11,8	7,9	4,4	8,6	40,3	12,1	7,0	3,4	14,1
VI	39,1	12,0	7,9	5,6	7,2	39,5	12,8	7,3	2,8	13,5
VII	34,2	10,7	6,9	5,7	7,4	40,3	11,4	6,7	3,6	15,2
VIII	32,6	11,9	7,6	6,2	3,1	46,8	15,9	6,5	3,5	17,5
IX ^d	33,3	11,2	8,2	6,8	2,3	48,5	16,7	8,0	3,5	16,8
Wskaźnik zmian (%)										
IX 2018 IX 2017	101,0	97,1	119,7	170,9	57,2	94,9	87,5	97,7	100,9	104,6
I-IX 2018 I-IX 2017	105,5	110,6	111,6	123,4	100,3	103,3	110,0	95,5	97,2	106,2

^a wskaźniki zmian obliczone na danych o większej dokładności, ^b z eks. burtowym, ^c dane wstępne, ^d bez eks. burtowego
 Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Owczce	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
						Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Filipiny
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,29	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,05
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	5,35	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	14,77
2016 I-XII	7,98	7,62	4,82	5,57	5,00	7,77	6,12	13,94	27,54	13,82
2017 I-XII	6,41	5,39	5,00	5,33	5,11	7,26	5,97	12,86	27,04	15,93
2017 IX	5,93	5,06	4,86	5,18	5,36	6,72	5,61	12,20	24,80	14,83
X	5,87	4,68	4,25	5,47	5,50	6,43	6,38	11,92	25,17	16,18
XI	5,50	4,35	4,84	5,52	5,34	6,36	5,44	12,17	23,66	16,96
XII	5,17	4,31	4,90	5,56	5,11	6,30	6,29	12,25	22,58	17,12
2018 I	4,97	4,56	5,13	6,14	5,31	6,70	6,68	12,10	24,58	15,92
II	5,06	4,74	5,22	5,82	5,36	6,49	5,78	11,60	24,81	16,64
III	5,11	4,22	5,28	5,95	5,29	6,74	5,57	11,21	26,26	15,67
IV	4,84	4,49	5,05	5,46	5,46	7,34	6,53	11,62	28,07	14,16
V	4,66	3,82	5,29	5,69	5,29	8,04	7,00	12,05	29,66	15,37
VI	4,61	4,05	5,39	5,53	5,58	8,83	8,66	12,40	27,37	15,93
VII	4,97	4,57	5,28	5,53	5,45	8,34	8,57	13,10	25,33	12,83
VIII	4,93	3,58	5,35	7,16	6,10	8,31	8,35	13,27	25,34	16,24
IX	4,92	4,40	5,28	6,74	5,61	8,22	7,81	14,11	26,27	17,17
Wskaźnik zmian (%)										
IX 2018 IX 2017	83,0	87,0	108,7	130,1	104,6	122,3	139,3	115,6	105,9	1158
I-IX 2018 I-IX 2017	69,0	68,9	101,9	117,9	107,7	99,0	118,9	93,1	93,0	98,2

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Makrela mrożona 03035410 ^b	Filety z łososi 03048100 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Wietnam
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	7,49	1,43
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	5,33	1,10
2016 I-XII	10,96	27,52	24,47	25,75	57,20	54,80	96,26	5,74	1,19
2017 I-XII	11,43	24,67	23,89	23,68	64,45	53,57	115,21	6,57	28,54
2017 IX	11,29	25,86	27,56	23,48	64,83	55,89	87,99	6,15	27,69
X	11,43	26,37	24,09	22,88	63,80	56,18	81,72	5,86	27,24
XI	11,05	25,51	22,01	25,50	64,24	56,30	92,00	5,58	29,18
XII	11,58	25,08	23,98	24,65	64,14	57,00	83,02	5,36	26,58
2018 I	10,71	27,31	19,99	24,90	61,10	55,62	84,89	5,38	26,40
II	10,48	27,86	22,10	26,31	58,91	53,90	98,52	5,26	25,62
III	10,67	28,42	20,00	26,16	58,20	55,56	102,70	5,56	24,89
IV	10,93	28,06	19,61	25,64	55,77	57,56	116,13	5,76	26,84
V	10,15	26,23	21,13	26,24	57,54	59,04	112,88	5,64	26,75
VI	10,41	24,98	22,80	26,36	67,56	62,64	103,38	6,52	28,39
VII	10,78	31,75	27,50	27,24	67,43	61,59	86,98	7,16	27,62
VIII	11,00	31,57	24,82	25,36	66,64	55,90	64,51	6,17	26,20
IX	10,90	29,69	25,09	28,38	66,50	59,20	65,27	6,23	27,59
Wskaźnik zmian (%)									
<u>IX 2018</u> <u>IX 2017</u>	96,5	114,8	91,0	120,9	102,6	105,9	74,2	101,4	99,6
<u>I-IX 2018</u> <u>I-IX 2017</u>	93,1	115,8	90,6	111,7	95,8	110,5	70,3	84,4	92,6

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy	Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi		
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2016 I-XII	11,49	-	13,67	60%	15,34	64%	14,76	-	10,58	84%	11,46	74%
2017 I-XII	12,25	-	14,15	61%	15,60	63%	17,46	-	11,22	85%	12,25	74%
2017 X	12,73	-	14,10	60%	15,06	61%	18,79	-	11,40	86%	12,05	72%
XI	12,37	-	13,78	59%	14,97	61%	18,56	-	10,78	81%	11,49	69%
XII	12,42	-	13,87	60%	15,09	61%	18,48	-	10,68	81%	11,14	69%
2018 I	12,57	-	13,52	58%	15,92	65%	18,53	-	11,06	83%	11,14	69%
II	12,73	-	13,70	58%	15,92	65%	19,76	-	10,52	80%	11,03	69%
III	12,72	-	13,94	59%	15,99	66%	19,58	-	10,55	80%	11,01	69%
IV	12,92	-	13,99	59%	16,00	65%	19,91	-	10,69	81%	11,02	69%
V	12,94	-	14,12	59%	15,75	65%	19,98	-	11,35	87%	10,92	68%
VI	13,24	-	14,08	60%	15,77	65%	19,98	-	11,15	85%	10,84	68%
VII	13,26	-	14,08	59%	15,85	65%	20,01	-	11,13	86%	10,85	68%
VIII	13,41	-	14,12	59%	15,86	66%	20,39	-	11,03	84%	10,83	68%
IX	13,31	-	14,03	59%	16,40	68%	20,44	-	11,04	84%	10,83	68%
X	13,27	-	13,89	58%	16,41	68%	20,59	-	10,92	83%	10,75	67%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>X 2018</u> <u>X 2017</u>	104,2	x	98,5	x	109,0	x	109,6	x	95,8	x	89,2	x
<u>I-X 2018</u> <u>I-X 2017</u>	106,7	x	98,1	x	101,7	x	115,5	x	96,7	x	87,8	x

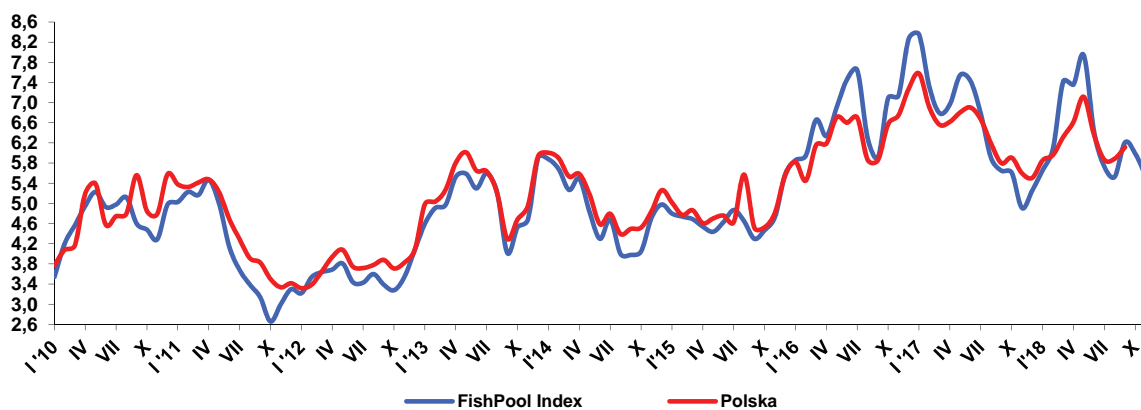
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

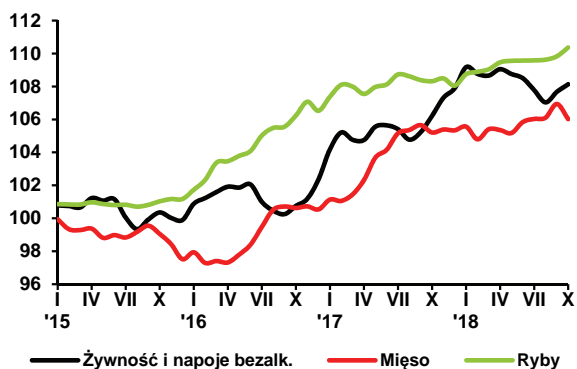
Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Platy śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w sosie pom.	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2014I-XII	21,76	26,97	77,54	31,88	16,72	25,52	27,87	34,06	15,24	14,11	22,18
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2016I-XII	24,10	32,40	84,50	33,04	15,58	25,19	28,06	33,18	15,45	14,44	22,84
2017I-XII	24,66	32,54	101,80	33,38	16,12	25,61	29,44	32,94	16,55	14,98	23,35
2017 X	24,78	32,28	103,00	33,22	16,26	25,87	30,38	33,12	16,65	-	23,56
XI	24,57	32,25	103,30	33,40	16,13	26,03	30,50	33,24	16,57	15,47	23,17
XII	24,63	32,21	102,80	33,35	16,03	26,13	30,38	32,88	16,13	14,37	23,17
2018 I	24,63	32,28	101,00	33,57	16,15	26,29	30,50	33,35	16,15	15,10	23,46
II	24,61	32,33	100,30	33,56	16,12	26,39	30,38	33,12	16,04	15,16	23,53
III	24,40	32,39	100,30	33,57	16,19	26,52	30,44	33,53	16,03	-	23,54
IV	24,54	32,66	100,20	33,57	16,20	26,45	30,44	33,65	16,04	-	23,84
V	24,29	32,76	100,60	33,21	16,28	26,58	30,56	33,65	15,99	-	23,77
VI	24,27	32,73	101,10	33,28	16,21	26,71	30,69	33,94	15,94	-	23,60
VII	24,22	32,87	100,40	33,73	16,24	26,68	30,63	34,00	16,00	-	23,97
VIII	24,18	32,98	101,10	33,76	16,29	26,58	30,31	33,82	16,01	-	23,80
IX	24,21	32,93	101,50	34,00	16,38	26,35	30,00	34,18	15,84	-	23,72
X	24,25	32,88	101,90	33,84	16,47	26,77	30,06	33,88	16,08	-	23,81
Wskaźnik zmian (%)											
<u>X 2018</u> <u>X 2017</u>	97,9	101,9	98,9	101,9	101,3	103,5	98,9	102,3	96,6	x	101,1
<u>I-X 2018</u> <u>I-X 2017</u>	98,8	100,2	99,3	100,7	100,8	104,0	103,9	102,3	96,5	100,6	101,4

Źródło: Dane GUS.

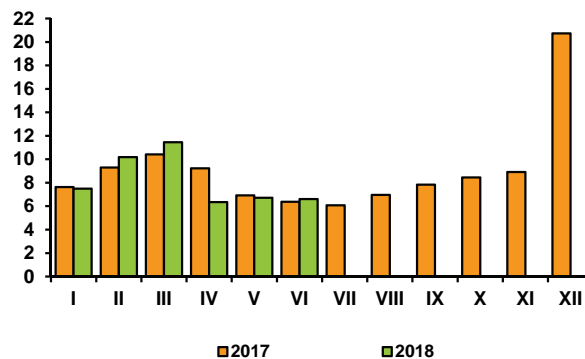
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

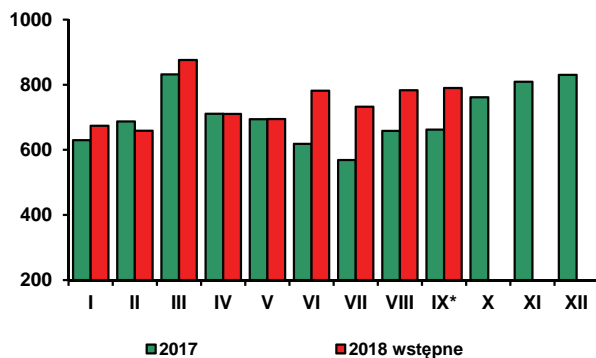
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2014=100)

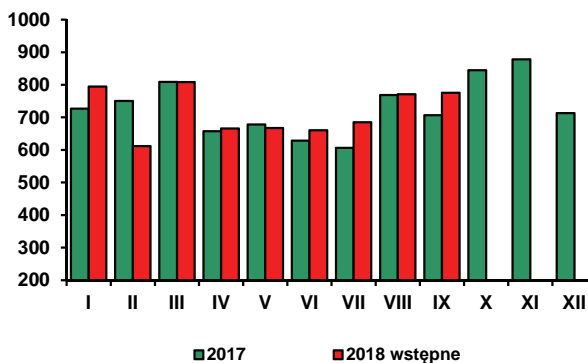
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

* w 2018 r. bez eksportu burtowego

Źródło: Rys. 1 – FishPool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

W październiku 2018 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,4%, po wzroście o 0,6% we wrześniu br. Ceny żywności zwiększyły się o 0,5%, natomiast napojów bezalkoholowych uległy nieznacznej redukcji (o 0,1%). Najbardziej, bo o 6,2% wzrosły przeciętne ceny warzyw, w tym świeżych o 11,1%. Wydatnie podrożały m.in. pomidory (o 40,5%) i ogórki (o 15,7%), przy spadku cen buraków (o 5,7%), kapusty (o 3,9%), marchwi (o 0,7%) i warzyw kalafiorowatych (o 0,2%). Wzrosły ceny pieczywa i produktów zbożowych (o 1,0%), jaj i cukru (po 0,8%), ryb i owoców morza (o 0,3%) oraz artykułów mleczarskich (o 0,1%). Podrożały wszystkie monitorowane przez GUS produkty zbożowe, z wyjątkiem płatków śniadaniowych, których ceny spadły o 0,1%. Ceny pieczywa zwiększyły się o 1,8%, pizzy, półproduktów mącznych i mąki pszennej po 0,8%, przy wzroście cen pozostałych mąk o 1,0%. Kasze podrożały o 0,4%, makarony o 0,2%, a ryż o 0,1%. Zmiany cen artykułów mleczarskich były różnokierunkowe. Wzrostowi cen serów dojrzewających i topionych, napojów i deserów mlecznych (po 1,0%) oraz „pozostałych produktów mlecznych” o 0,4%, towarzyszył spadek cen twarogów o 1,0% oraz mleka spożywczego, śmietany i jogurtów o 0,2%-1,0%. Podrożała czekolada (o 1,0%) i wyroby cukiernicze (o 0,1%), przy stabilizacji cen dżemów, marmolady i miodu. W październiku mniej niż w poprzednim miesiącu konsumenci płacili za owoce (o 3,0%), artykuły mięsne (o 0,9%) i tłuszcze jadalne (o 0,1%). Spadły ceny jabłek (o 11,6%) i owoców cytrusowych (o 9,6%), a wzrosły – bananów (o 2,1%). Obniżyły się ceny wszystkich rodzajów mięsa surowego, w tym drobiowego o 3,0%, wieprzowego o 1,1%, a wołowego o 0,3%, a ceny wędlin nie wykazywały zmian. Podrożało masło (o 0,6%), a potaniały margaryny (o 1,3%), oleje roślinne o 0,4% i tłuszcze wieprzowe (o 0,2%). Wzrosły ceny soków owocowych (o 1,8%) i herbaty (o 0,2%), a zmały kawy (o 0,9%) i wód mineralnych (o 0,1%).

W październiku 2018 r., w porównaniu z październikiem 2017 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 1,8%. Zdecydowały o tym zwwyżki cen jaj (o 16,8%), warzyw (o 10,0%), pieczywa i produktów zbożowych (o 4,6%) oraz ryb i owoców morza (o 1,9%). Ceny artykułów mleczarskich zwiększyły się o 1,7%, a produktów mięsnych o 0,8%. W październiku droższe niż przed rokiem były wszystkie rodzaje warzyw świeżych i przetworzonych, w tym m.in. marchew o 43,2%, kapusta o 24,7%, pomidory o 19,1%, cebula o 16,1% i kalafiorowate o 13,6%. Droższe były też ziemniaki (o 25,5%). W grupie produktów zbożowych istotnie wzrosły ceny pieczywa (o 7,4%), mąki pszennej (o 4,2%) oraz pizzy i półproduktów mącznych (o 3,6%). Pozostałe wyroby piekarskie podrożały o 2,9%, kasze i ziarna zbóż o 2,0%, a ryż o 1,5%. W październiku br. za mięso drobiowe i wołowe konsumenci musieli zapłacić odpowiednio o 3,7% i 3,2% więcej, a za wędliny o 1,4% więcej niż rok wcześniej. Niższe niż przed rokiem były natomiast ceny mięsa wieprzowego (o 3,5%). Spośród artykułów mleczarskich najbardziej podrożały jogurty (o 4,3%), śmietana (o 3,3%) oraz napoje i desery mleczne (o 3,2%), przy wzroście cen serów dojrzewających i twarogów o 0,8% - 1,5% oraz stabilizacji cen mleka pitnego. Tańszy niż w październiku ub. roku był cukier (o 27,5%), ale droższe: – czekolada (o 3,1%), dżemy, marmolady i miód (o 2,5%) oraz wyroby cukiernicze (o 1,6%). Znacząco zmały ceny owoców (o 11,0%), w tym jabłek o 37,0%, owoców pestkowych o 8,8%, a cytrusów o 5,8%, przy wzroście cen bananów o 1,3%. W niewielkim stopniu obniżyły się ceny ryb i owoców morza (o 0,4%) oraz tłuszczów jadalnych (o 0,3%). Napoje bezalkoholowe podrożały przeciętnie o 1,5%, w tym soki owocowe o 4,0%, wody mineralne i źródlane o 1,4%, a kawa, herbata i kakao o 0,9%.

W okresie styczeń-październik 2018 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r., wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 3,0%, w tym żywności 3,1% i był wyższy od stopy inflacji (1,7%). Żywność była jedną z najszybciej drożących grup towarów i usług konsumpcyjnych. Bardziej niż żywność podrożały jedynie towary i usługi związane z transportem, głównie za sprawą znaczącego wzrostu cen paliw do prywatnych środków transportu (o 7,5%). Realnie, tj. w stopniu wyższym od inflacji, podrożały usługi restauracyjno-hotelarskie (o 2,9%), towary i usługi związane z edukacją (o 2,3%), użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 2,1%) oraz ze zdrowiem (o 1,9%). Wolniej niż ceny towarów i usług konsumpcyjnych ogółem rosły ceny napojów alkoholowych, towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą oraz wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego. Obniżył się przeciętny poziom cen odzieży i obuwi oraz towarów i usług związanych z łącznością.

Wzrostowi cen towarów i usług konsumpcyjnych towarzyszył wzrost dochodów gospodarstw domowych kreowany przez pozytywne zjawiska na rynku pracy i realny wzrost płac. W październiku br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było nieznacznie większe niż przed miesiącem i o 3,2% większe niż przed rokiem. Przeciętne miesięczne

wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw były o 7,6% wyższe, a realne o 5,7% wyższe niż rok wcześniej. Odnotowano dalszy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych (o 1,1% w stosunku do poprzedniego miesiąca i o 12,4% w stosunku do października 2017 r.). Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 5,7%, tj. tyle samo, ile we wrześniu br. i o 0,9 pkt. proc. mniej niż w analogicznym miesiącu 2017 r. Korzystne uwarunkowania dochodowe i dobre nastroje konsumentów wspierały konsumpcję prywatną.

W październiku br. w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, sprzedaż detaliczna ogółem w cenach stałych była o 7,8% wyższa niż przed rokiem, wobec wzrostu o 3,6% r/r we wrześniu br. Sprzedaż detaliczna żywności, napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (w cenach stałych), po spadku we wrześniu br. (w ujęciu miesięcznym o 4,1% i rocznym o 0,9%), ukształtowała się na poziomie o 4,6% wyższym niż w poprzednim miesiącu i o 1,5% wyższym niż w analogicznym miesiącu przed rokiem. Wzrost wartości, szacowanego przez GUS, wyprzedzającego wskaźnika ufności konsumenckiej, syntetycznie opisującego oczekiwane tendencje w konsumpcji indywidualnej sugeruje, że w najbliższych miesiącach perspektywy dla wzrostu konsumpcji prywatnej, w tym konsumpcji żywności pozostaną dobre.

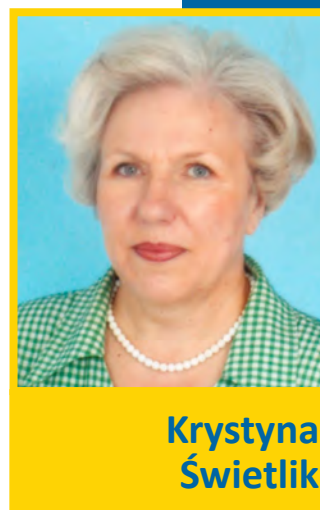
Według metodologii Eurostatu (HICP), w październiku br., w porównaniu z poprzednim miesiącem, w UE-28 i w strefie euro ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły o 0,2% osiągając poziom o 2,2% wyższy niż w październiku ub. roku. Za żywność w październiku br. mieszkańcy UE i strefy euro płacili przeciętnie o 0,1% więcej niż przed miesiącem. Najwyższy wzrost cen żywności odnotowano w Hiszpanii i na Malcie (po 1,2%) oraz w Rumunii i na Łotwie (po 0,8%).

W październiku 2018 r. w UE i w strefie euro ceny żywności były przeciętnie o 1,7% wyższe niż w październiku 2017 r. Najbardziej zwiększyły się one na Węgrzech (o 4,4%), w Rumunii (o 4,3%) oraz w Słowenii i w Estonii (po 2,7%). W Polsce według tej metodologii żywność podrożała o 1,5%. W trzech krajach ceny żywności uległy redukcji: w Irlandii o 2,1%, w Danii o 0,8% i w Czechach o 0,1%.

Według FAO, w październiku 2018 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 0,8%. Spadły ceny trzech, spośród pięciu monitorowanych grup produktów spożywczych, tj. mięsa (o 2,1%), produktów mlecznych (o 4,8%) i olejów roślinnych (o 1,5%). Wzrosły natomiast ceny zbóż (o 1,4%) i cukru (o 8,7%). O spadku cen artykułów mleczarskich zdecydowała głównie redukcja cen masła oraz pełnego i odtłuszczonego mleka w proszku, do której przyczynił się m.in. silny wzrost dostaw mleka w Nowej Zelandii oraz spowolnienie globalnego popytu, w szczególności ze strony Chin. Według danych Dairy Companies Association of New Zealand (DCANZ) w pierwszych pięciu miesiącach sezonu 2018/2019 (czerwiec-październik) produkcja mleka w Nowej Zelandii wyniosła 7824 tys. ton i była o 430 tys. ton, tj. o 5,8% większa niż w analogicznym okresie przed rokiem. Wzrost produkcji mleka odnotowano także w Stanach Zjednoczonych i w Unii Europejskiej¹. Powodem wzrostu światowych cen cukru była mniejsza globalna produkcja cukru w wyniku niekorzystnych warunków pogodowych w Brazylii i Europie Zachodniej. W kierunku wzrostu światowych cen zbóż oddziaływały głównie wyższe ceny pszenicy będące wynikiem mniejszych zbiorów w Europie spowodowanych suszą oraz w Australii. Czynnikiem hamującym ich dynamikę były znaczące światowe zapasy zbóż zgromadzone w poprzednich latach.

W październiku 2018 r. światowe ceny żywności były przeciętnie o 7,4% niższe niż przed rokiem. Obniżyły się ceny wszystkich grup produktów spożywczych, z wyjątkiem zbóż. Ceny olejów roślinnych zmały o 21,8%, cukru o 15,8%, produktów mlecznych o 15,4%, a mięsa o 6,6%. Ceny zbóż wzrosły o 8,9%.

1. Według Danych USDA, w Stanach Zjednoczonych w trzech kwartałach 2018 r. produkcja mleka była o 1,1% większa niż przed rokiem. Według danych Eurostatu, w UE w porównywalnych okresach dostawy mleka zwiększyły się o 1,4%. Jednakże w UE z powodu suszy od sierpnia notuje się spadek miesięcznych dostaw mleka w skali roku.

**Krystyna
Świetlik**

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w październiku 2018 r.

Wyszczególnienie	X 2018			I-X 2018
	IX 2018=100	X 2017=100	XII 2017=100	I-X 2017=100
O G Ó Ł E M	100,4	101,8	101,1	101,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,4	101,8	100,2	103,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	99,7	101,5	101,4	101,5
Odzież i obuwie	103,9	97,1	98,8	96,2
Mieszkanie	100,2	101,8	101,5	101,8
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,3	102,0	101,6	102,1
w tym nośniki energii	100,3	101,4	100,9	101,7
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	99,9	100,9	101,1	100,6
Zdrowie	99,9	102,1	101,9	101,9
Transport	100,7	107,5	105,2	104,0
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	101,1	112,8	110,4	107,5
Łączność	99,9	96,4	96,5	99,0
Rekreacja i kultura	99,5	101,9	101,1	101,4
Edukacja	100,6	102,8	102,6	102,3
Restauracje i hotele	100,2	103,1	102,7	102,9
Inne towary i usługi	99,9	99,8	99,9	99,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w październiku 2018 r.

Wyszczególnienie	X 2018			I-X 2018
	IX 2018=100	X 2017=100	XII 2017=100	I-X 2017=100
Żywność (bez napojów)	100,5	101,8	100,1	103,1
Pieczywo i produkty zbożowe	101,0	104,6	104,2	103,6
Pieczywo	101,8	107,4	106,4	104,9
Ryż	100,1	101,5	101,6	101,4
Makarony	100,2	101,5	101,2	102,0
Mięso i przetwory	99,1	100,8	100,6	102,1
Mięso wieprzowe	98,9	96,5	97,5	98,5
Mięso wołowe	99,7	103,2	101,3	103,2
Mięso drobiowe	97,0	103,7	103,4	104,8
Przetwory mięsne i wędliny	99,9	101,4	101,0	102,7
Ryby i owoce morza	100,3	99,6	100,8	99,9
Mleko, sery i jaja	100,2	103,8	98,1	106,9
Artykuły mleczarskie	100,1	101,7	100,7	103,6
Mleko	99,6	100,0	99,4	101,6
Sery twarogowe	99,0	101,5	101,3	102,2
Sery dojrzewające i topione	101,0	100,8	100,1	102,2
Jaja	100,8	116,8	86,1	128,3
Oleje i tłuszcze	99,9	99,7	101,3	108,7
Masło	100,6	99,9	101,7	116,2
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,8	100,3	98,5	103,5
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	98,7	98,9	102,0	101,5
Oleje roślinne	99,6	99,9	99,7	100,3
Owoce	97,0	89,0	88,7	102,5
Jablka	88,4	67,0	66,1	119,5
Owoce cytrusowe	90,4	94,2	117,1	98,6
Banany	102,1	101,3	95,0	101,7
Warzywa	106,2	110,0	100,6	103,7
Ziemniaki	100,3	125,5	123,0	107,1
Cukier, dzem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,5	98,4	100,3	97,3
Cukier	100,8	72,5	81,4	69,6
Napoje bezalkoholowe	99,9	101,3	101,7	101,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4	99,7	99,9
	2016	101,0	100,3	100,4	100,3	99,9	100,2	99,0	99,5	99,8	100,5	100,4	101,2
	2017	101,8	101,0	99,6	100,0	100,8	100,1	99,8	99,4	100,4	100,9	101,0	100,5
	2018	101,2	99,6	99,9	100,4	99,7	99,8	99,3	99,3	100,6	100,4		
Pieczywo i produkty zbożowe	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,1
	2016	100,2	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	100,4	100,0
	2017	100,4	100,2	100,2	100,0	100,3	100,1	100,5	100,3	100,1	100,3	100,3	100,2
	2018	100,7	100,4	100,2	100,3	100,1	100,2	100,3	100,3	100,7	101,0		
Mięso	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5	99,4	99,1
	2016	100,4	99,3	100,1	99,9	100,5	100,6	101,1	101,0	100,2	99,9	100,1	99,8
	2017	100,6	99,9	100,4	100,9	101,3	100,5	101,0	100,2	100,3	99,6	100,2	100,0
	2018	100,2	99,3	100,6	99,9	99,8	100,6	100,2	100,1	100,8	99,1		
Ryby i owoce morza	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2	100,1	100,0
	2016	100,6	100,6	101,0	100,1	100,3	100,3	100,9	100,4	100,1	100,6	100,8	99,5
	2017	100,8	100,7	99,9	99,6	100,4	100,1	100,6	99,9	99,8	99,9	100,2	99,6
	2018	100,6	100,1	100,1	100,4	100,1	100,0	100,0	100,0	100,2	100,3		
Mleko, sery, jaja	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8	99,8	99,9
	2016	99,9	99,7	99,8	99,5	99,7	99,9	100,0	100,2	100,1	100,8	100,8	101,0
	2017	101,0	100,6	100,2	99,7	100,3	100,1	100,5	100,7	100,7	101,3	104,9	100,9
	2018	100,1	99,1	99,5	99,7	99,6	99,7	100,0	100,1	100,1	100,2		
Oleje i tłuszcze	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8	99,9	99,3
	2016	100,6	100,0	99,2	100,4	99,5	100,1	100,3	101,1	101,4	102,3	102,0	101,0
	2017	101,6	100,7	100,1	98,1	102,7	100,5	104,0	105,0	103,5	101,9	101,0	97,5
	2018	99,2	98,1	99,5	100,4	100,6	101,9	101,4	100,3	100,0	99,9		
Owoce	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7	97,3	100,5
	2016	104,0	104,3	102,3	100,2	100,1	102,3	98,3	96,8	96,5	96,7	98,8	104,3
	2017	107,7	102,5	100,3	99,1	105,8	100,8	99,1	96,0	99,0	102,5	99,8	100,4
	2018	106,9	102,5	98,9	99,9	98,4	97,5	94,7	94,5	98,4	97,0		
Warzywa	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7	100,7	102,2
	2016	104,3	101,7	101,6	102,6	98,7	99,2	88,4	92,2	97,9	103,9	102,8	109,3
	2017	106,9	106,4	94,6	100,1	97,4	98,2	92,5	91,9	102,4	106,7	103,1	106,6
	2018	104,5	98,4	99,4	102,7	99,1	96,9	94,9	95,4	103,8	106,2		
Cukier, dzem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8	100,3	99,2
	2016	100,7	100,9	100,7	100,6	99,9	99,8	100,5	101,0	101,2	100,5	100,0	99,8
	2017	100,8	99,8	99,6	100,3	100,7	99,9	100,6	100,1	99,1	99,6	99,3	98,6
	2018	100,3	98,7	99,4	100,6	99,9	100,1	100,4	100,2	100,2	100,5		
Cukier	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6	99,9	100,2
	2016	101,0	104,6	104,3	101,5	100,6	100,7	100,2	105,7	104,8	101,4	100,0	100,2
	2017	100,3	100,3	100,0	99,6	100,2	99,4	99,4	97,8	97,1	98,2	94,2	94,5
	2018	96,5	91,1	97,3	97,7	96,9	98,2	96,9	103,8	101,1	100,8		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	99,8
	2016	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2	99,7	99,8	100,0	100,5	100,1	100,7
	2017	100,4	100,3	99,9	100,3	100,0	99,8	99,8	99,9	100,4	100,5	100,5	100,2
	2018	100,3	99,8	99,9	100,5	100,2	100,1	99,8	100,0	100,2	100,4		
III. Średnia płaca ^a	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	108,4
	2016	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1	100,9	98,2	100,1	101,0	101,7	107,1
	2017	92,3	100,6	106,3	98,1	97,8	102,7	99,9	99,8	99,6	102,3	100,8	107,9
	2018	92,3	100,2	106,2	99,1	97,0	103,2	99,5	99,4	99,9	103,1		

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc analogiczny = 100)

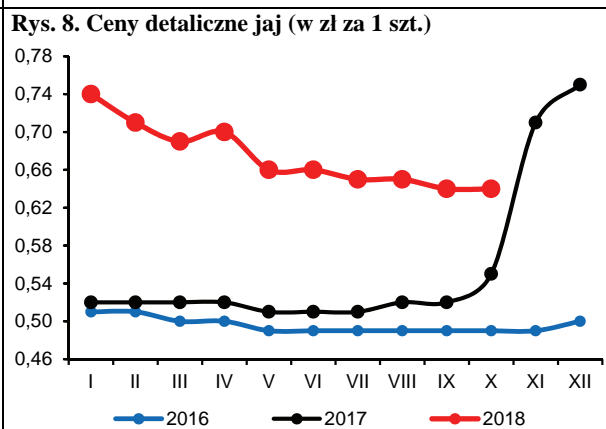
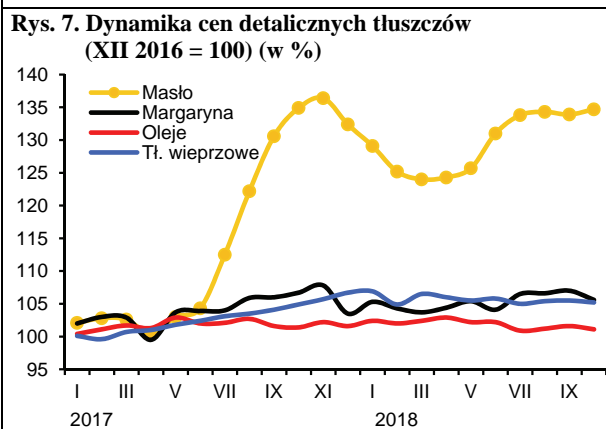
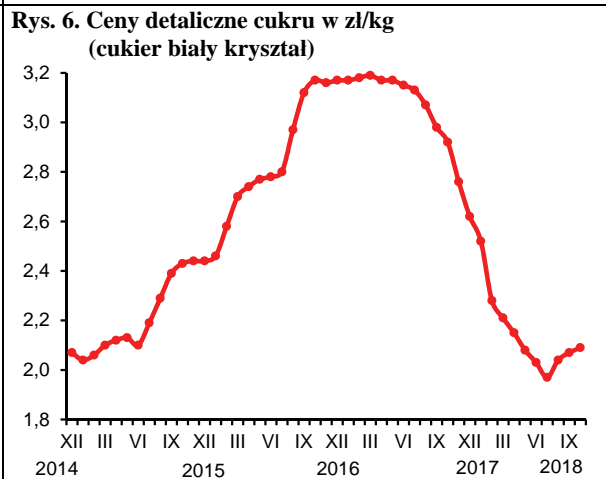
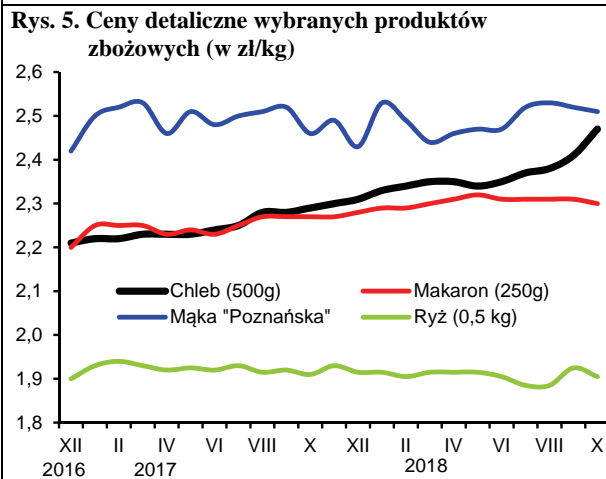
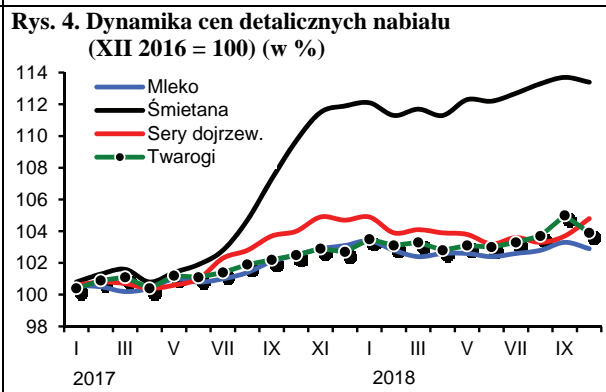
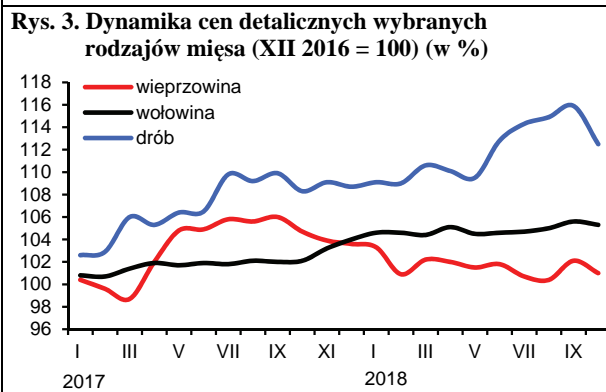
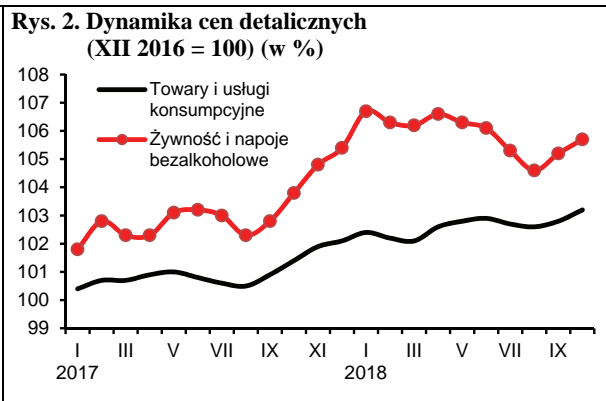
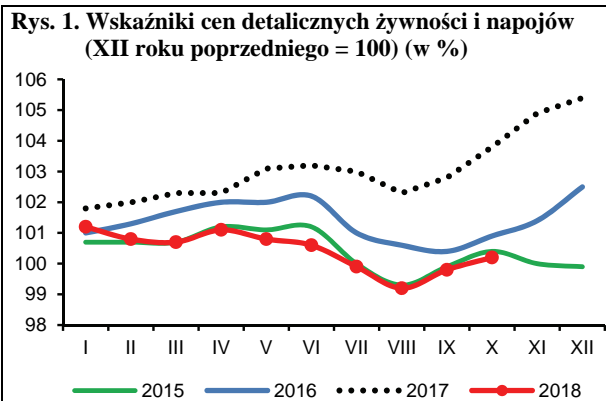
Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4	100,1	99,9
	2016	100,0	100,4	100,8	100,6	100,8	100,9	101,0	101,2	100,4	100,4	101,2	100,8
	2017	103,3	103,9	103,1	102,8	103,7	103,7	104,4	104,3	105,0	105,8	106,0	105,4
	2018	104,8	103,4	103,7	104,1	103,0	102,7	102,2	102,1	102,3	101,8		
Pieczywo i produkty zbożowe	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,5	99,9
	2016	99,9	100,1	100,1	100,2	100,2	100,3	100,3	100,3	100,4	100,8	101,1	101,0
	2017	101,2	101,4	101,6	101,4	101,7	101,8	102,3	102,6	102,6	102,5	102,7	102,9
	2018	103,2	103,4	103,3	103,6	103,4	103,5	103,3	103,3	103,9	104,6		
Mięso	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8	97,9	97,5
	2016	98,0	97,9	98,1	97,9	99,0	99,4	100,7	101,3	101,2	101,6	102,3	103,1
	2017	103,2	103,8	104,1	105,1	105,9	105,8	105,7	104,8	104,9	104,6	104,6	104,8
	2018	104,3	103,7	103,9	103,0	101,5	101,6	100,8	100,7	101,2	100,8		
Ryby i owoce morza	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2	100,5	101,2
	2016	100,8	101,4	102,4	102,4	102,8	101,8	104,1	104,7	104,7	105,1	105,8	105,3
	2017	105,2	105,6	104,5	103,9	104,0	103,9	103,6	103,0	102,7	102,0	101,4	101,4
	2018	101,3	100,8	101,0	101,8	101,5	101,4	100,8	100,9	101,3	101,9		
Mleko, sery, jaja	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7	96,9	96,9
	2016	96,6	96,9	96,7	96,5	96,9	97,2	97,5	98,2	98,4	99,3	100,3	101,5
	2017	102,5	103,4	103,8	104,0	104,6	104,9	105,4	105,9	106,6	107,1	111,5	111,4
	2018	110,3	108,7	107,9	107,9	107,2	106,7	106,2	105,5	104,9	103,8		
Oleje i tłuszcze	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0	93,7	94,4
	2016	94,6	94,9	95,0	95,7	95,8	96,8	98,1	99,8	101,6	104,2	106,4	108,1
	2017	109,6	110,4	111,4	108,9	112,3	112,8	116,9	121,5	123,9	123,2	121,9	117,5
	2018	114,3	111,3	110,7	113,3	111,1	112,7	110,0	105,1	101,7	99,7		
Owoce	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0	109,1	109,0
	2016	109,3	113,6	114,5	108,6	101,9	104,1	104,6	104,6	102,3	98,9	100,4	104,1
	2017	107,4	105,6	103,7	102,4	108,1	106,2	106,6	105,3	107,9	114,4	116,3	113,3
	2018	112,6	112,7	110,9	111,5	103,8	100,4	96,2	94,7	94,1	89,0		
Warzywa	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1	109,0	107,0
	2016	105,2	104,4	106,9	107,9	110,1	107,9	105,2	102,8	94,3	92,5	94,4	100,9
	2017	104,1	108,7	101,3	99,0	97,8	98,0	101,6	100,8	105,2	107,6	108,0	104,9
	2018	102,7	95,1	99,8	102,3	104,1	102,5	104,8	108,6	110,2	110,0		
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8	103,6	103,3
	2016	103,7	104,4	105,1	105,2	105,2	105,1	104,8	104,8	105,5	105,2	104,9	105,6
	2017	105,2	104,2	103,2	103,0	103,8	103,9	104,1	103,4	101,3	100,4	99,7	98,5
	2018	98,4	97,4	97,1	97,4	96,7	96,9	96,2	96,6	97,5	98,4		
Cukier	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6	115,2	118,0
	2016	120,6	124,8	127,2	127,6	128,2	130,6	125,7	127,2	127,8	127,5	127,6	127,7
	2017	126,8	121,6	116,6	114,4	113,8	112,4	111,5	103,3	95,7	92,7	87,3	82,3
	2018	79,2	71,9	69,9	68,6	66,4	65,6	63,9	97,8	70,6	72,5		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	99,5
	2016	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2	99,1	99,2	99,5	99,8	100,0	100,8
	2017	101,7	102,2	102,0	102,0	101,9	101,5	101,7	101,8	102,2	102,1	102,5	102,1
	2018	101,9	101,4	101,3	101,6	101,7	102,0	102,0	102,0	101,9	101,8		
III. Średnia płaca ^a	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	103,1
	2016	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3	104,8	104,7	103,9	103,6	104,0	102,7
	2017	104,3	104,0	105,2	104,1	105,4	106,0	104,9	106,6	106,0	107,4	106,5	107,3
	2018	107,3	106,8	106,7	107,8	107,0	107,5	107,2	106,8	106,7	107,6		

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2017 r. b – 2018 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	3,86	3,88	3,86	3,84	3,85	3,84	3,86	3,83	3,84	3,82	3,86	3,83
	b	3,83	3,81	3,83	3,83	3,83	3,81	3,77	3,77	3,85	3,81		
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,22	2,22	2,23	2,23	2,23	2,24	2,25	2,28	2,28	2,29	2,30	2,31
	b	2,33	2,34	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,41	2,47		
Makaron – 250 g	a	2,25	2,25	2,25	2,23	2,24	2,23	2,25	2,27	2,27	2,27	2,27	2,28
	b	2,29	2,29	2,30	2,31	2,32	2,31	2,31	2,31	2,31	2,30		
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,50	2,52	2,53	2,46	2,51	2,48	2,50	2,51	2,52	2,46	2,49	2,43
	b	2,53	2,49	2,44	2,46	2,47	2,47	2,52	2,53	2,52	2,51		
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,81	27,00	26,95	27,04	27,05	27,12	27,16	27,27	27,42	27,59	27,71	27,98
	b	28,15	28,21	28,30	28,34	28,20	28,46	28,48	28,54	28,54	28,44		
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,88	32,56	32,91	33,24	33,20	33,30	33,22	33,30	33,16	33,21	33,39	33,63
	b	33,69	33,72	33,50	33,89	33,50	33,41	33,53	33,61	33,92	33,80		
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – 1 kg	a	17,39	16,80	16,55	17,32	18,13	17,91	18,01	17,88	18,02	17,65	17,36	17,30
	b	17,12	16,47	17,00	17,07	16,87	17,14	16,94	17,00	17,42	17,32		
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,60	6,66	6,94	6,89	6,88	6,94	7,25	7,26	7,27	7,15	7,17	7,11
	b	7,12	7,16	7,32	7,26	7,13	7,67	7,57	7,59	7,68	7,24		
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	25,01	25,16	24,97	25,12	25,25	25,41	25,60	25,75	25,93	26,15	26,15	26,26
	b	26,35	26,41	26,29	26,42	26,56	26,64	26,70	26,99	26,82	26,84		
Kielbasa, na wagę – 1kg	a	17,34	17,37	17,18	17,35	17,45	17,75	17,58	17,77	17,89	17,92	18,05	18,16
	b	18,32	18,36	18,32	18,27	18,30	18,32	18,41	18,37	18,50	18,55		
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	24,58	24,54	24,65	24,45	24,80	24,76	24,71	24,67	24,73	24,78	24,57	24,63
	b	24,63	24,61	24,40	24,54	24,29	24,27	24,22	24,18	24,21	24,25		
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,79	2,78	2,73	2,73	2,77	2,75	2,76	2,76	2,80	2,80	2,77	2,78
	b	2,78	2,77	2,76	2,75	2,75	2,74	2,74	2,72	2,72	2,73		
Jogurt naturalny – a-150 g, b-400 g	a	1,06	1,06	1,06	1,07	1,07	1,06	1,07	1,08	1,10	1,12	1,13	1,14
	b	2,60	2,59	2,60	2,59	2,58	2,59	2,59	2,60	2,61	2,62		
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,41	13,37	13,30	13,21	13,33	13,38	13,41	13,43	13,41	13,45	13,45	13,36
	b	13,44	13,36	13,39	13,50	13,53	13,48	13,42	13,38	13,55	13,38		
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	20,99	20,89	20,61	20,55	20,51	20,62	20,93	21,32	21,36	21,38	21,49	21,52
	b	21,21	20,75	20,69	20,65	20,48	20,42	20,39	20,22	20,51	21,02		
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	6,07	6,13	6,10	6,03	6,11	3,13	6,22	6,35	6,46	6,61	6,80	6,83
	b	6,83	6,78	6,76	6,81	6,83	6,86	6,86	6,90	6,92	6,93		
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,52	0,52	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,52	0,52	0,55	0,71	0,75
	b	0,74	0,71	0,69	0,70	0,66	0,66	0,65	0,65	0,64	0,64		
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	5,02	5,03	4,99	4,98	5,03	5,12	5,78	6,37	6,80	7,08	7,00	6,75
	b	6,35	5,95	5,91	5,91	5,99	6,47	6,64	6,66	6,63	6,68		
Margaryna do smarowania pieczywa – 400 g	a	3,87	3,86	3,87	3,91	3,94	3,88	3,84	3,90	3,89	3,90	3,94	3,90
	b	3,80	3,71	3,73	3,77	3,82	3,75	3,86	3,82	3,78	3,76		
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,95	6,10	6,18	6,07	6,21	6,11	6,09	6,16	6,07	6,12	6,14	6,03
	b	6,06	6,06	6,10	6,13	6,10	6,11	6,04	6,04	6,01	6,08		
Śłonina – 1 kg	a	5,68	5,67	5,72	5,78	5,87	5,90	5,96	5,99	6,03	6,05	6,07	6,08
	b	6,08	6,05	6,05	6,05	6,01	6,02	5,95	5,99	6,05	6,04		
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,66	1,63	1,65	1,65	1,66	1,66	1,67	1,67	1,67	1,69	1,70	1,75
	b	1,76	1,70	1,74	1,73	1,72	1,72	1,71	1,72	1,71	1,68		
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,17	3,18	3,19	3,17	3,17	3,15	3,13	3,07	2,98	2,92	2,76	2,62
	b	2,52	2,28	2,21	2,15	2,08	2,03	1,97	2,04	2,07	2,09		
Jabłka – 1 kg	a	2,37	2,36	2,43	2,49	2,78	3,23	3,47	3,55	3,56	3,53	3,58	3,59
	b	3,61	3,71	3,81	3,91	4,01	4,03	3,99	3,27	2,71	2,38		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Środki produkcji dla rolnictwa systematycznie drożeją już od kilkunastu miesięcy. W październiku 2018 r. popyt na większość podstawowych środków produkcji dla rolnictwa był stosunkowo niewielki, zdecydowanie mniejszy niż w I półroczu. Mniejszy popyt nie spowodował jednak obniżek cen. Tempo wzrostu cen przyspieszyło w porównaniu z poprzednim miesiącem, było również wyraźnie większe niż rok wcześniej, tj. w październiku 2017 r. W październiku br. w porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły przede wszystkim ceny bezpośrednich nośników energii oraz maszyn rolniczych. W nieco mniejszym stopniu podrożały nawozy mineralne oraz materiały budowlane. Ceny środków ochrony roślin nie zmieniły się istotnie. Zdecydowana większość środków produkcji była wyraźnie droższa w porównaniu z październikiem 2017 r. Wyższe od ubiegłorocznych były nawet ceny nawozów mineralnych, które we wcześniejszych miesiącach br. utrzymywały się na poziomach niższych niż rok wcześniej.

Od września br. na krajowym rynku nawozów mineralnych obserwowany jest systematyczny wzrost cen. W październiku br. pomimo stosunkowo niewielkich zmian popytu ceny zwiększyły się średnio o 0,8%. Podwyżki cen dotyczyły przede wszystkim nawozów wieloskładnikowych i azotowych. Najbardziej podniosły się ceny polifoski (o 1,6%) oraz saletrzaku (o 1,2%). W rezultacie w październiku br. średnie ceny nawozów mineralnych były na poziomie wyższym od ubiegłorocznych, podczas gdy jeszcze na początku br. były o kilka procent niższe w relacji rocznej.

W kolejnych miesiącach, w związku z przygotowaniem do nowego sezonu, popyt na nawozy mineralne będzie stopniowo się zwiększał, co może przełożyć się na podwyżki cen, zwłaszcza w pierwszych miesiącach 2019 r. Wzrost cen może być również następstwem obserwowanych od kilkunastu miesięcy podwyżek cen nawozów w handlu światowym pod wpływem m.in. drożejących surowców energetycznych, w tym gazu ziemnego, ale też fosforytów. W ciągu ostatnich 12 miesięcy ceny nawozów mineralnych w handlu światowym wzrosły średnio o 13%¹. Pewien wpływ na wyższe ceny krajowe może mieć również obserwowany w ostatnich miesiącach zwiększony eksport nawozów, który może wpływać na nieco niższą podaż krajową.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż praktycznie nie zmieniły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Średnio na zakup 1 kg czystego składnika nawozu należało w październiku br. przeznaczyć równowartość 4,3 kg pszenicy, tj. o 1,0 kg mniej niż rok wcześniej. Relacje cen nawozów do cen skupu żywca wieprzowego pogorszyły się w porównaniu z miesiącem poprzednim. Były również gorsze niż przed rokiem. Średnio na zakup 1 dt czystego składnika nawozu należało przeznaczyć równowartość 78 kg żywca wieprzowego, tj. o 5 kg więcej niż w sierpniu br. oraz o 8 kg więcej niż rok wcześniej.

Po raz kolejny w br. podrożały bezpośrednio nośniki energii. W październiku tempo wzrostu cen nieco przyspieszyło w porównaniu z miesiącem poprzednim. Przeciętny wzrost cen nośników energii wyniósł w październiku 2018 r. 1,7%, przy czym najbardziej podrożał gaz ziemny propan-butan LPG (o 6,5%) oraz olej opałowy (o 4,6%). Olej napędowy podrożał o 1,8%, a benzyna potaniała o 0,2%. Ceny bezpośrednich nośników energii były w październiku br. średnio o 8,5% wyższe niż rok wcześniej. Wyższe ceny w tym okresie dotyczyły przede wszystkim paliw ropopochodnych i gazu ziemnego oraz w dużo mniejszym stopniu paliw stałych. Najbardziej w relacji rocznej, o ponad 26% podrożał olej opałowy. Podwyżki na krajowym rynku można wiązać ze stopniowym wzrostem cen surowców energetycznych w handlu światowym.

W br. popyt na sprzęt rolniczy jest nieco większy niż rok wcześniej. W okresie styczeń–październik br. liczba rejestracji nowych przyczep rolniczych wzrosła o 7,9% w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r.² Liczba rejestracji nowych ciągników rolniczych była w tym okresie nadal niższa niż rok wcześniej, po bardzo dobrych wynikach w grudniu 2017 r., w związku z rejestracją ciągników, które nie spełniały nowych wymogów homologacyjnych. Szacuje się, że sprzedaż wielu innych środków mechanizacji rolnictwa w okresie styczeń–październik 2018 r. mogła być o kilka procent większa niż rok wcześniej. Większej sprzedaży maszyn rolniczych towarzyszył wzrost ich cen. Ceny maszyn rolniczych były w październiku br. o 1,3% wyższe niż miesiąc wcześniej, natomiast w ciągu 12 miesięcy zdrożały już średnio o prawie 6%. Najbardziej w ciągu 12 miesięcy podrożały kultywatory, rozrzutniki obornika, agregaty uprawowe oraz pługi. Podwyżki cen sprzętu rolniczego mogły być ponadto związane ze wzrostem cen stali, która stanowi dość istotny składnik kosztów, zwłaszcza w przypadku maszyn do uprawy gleby.

W październiku br. średnie ceny materiałów budowlanych wzrosły o kolejne 0,6%, a środków ochrony roślin o 0,1%. W ciągu ostatnich 12 miesięcy materiały budowlane w związku z m.in. wyraźnym zwiększeniem inwestycji podrożały średnio o prawie 6%. Najbardziej podwyższono ceny płyt OSB, materiałów stalowych oraz cegieł. Wzrost cen środków ochrony roślin był w tym okresie stosunkowo niewielki. Pestycydy podrożały w relacji rocznej średnio o 1,4%.

1. Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.
2. Informacje Polskiego Związku Przemysłu Motoryzacyjnego (PZPM) na podstawie danych CEPIK.

**Arkadiusz
Zalewski**

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje 1 kg NPK do:	
			X 2018	X 2018 IX 2018	X 2018 XII 2017	X 2018 X 2017	I-X 2018 I-X 2017	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	1 dt	107,68	101,2	100,5	101,5	99,3	4,75	0,87	
Saletra amonowa 34%N	1 dt	122,16	101,0	99,2	100,9	99,6	4,43	0,82	
Mocznik 46%N	1 dt	144,60	100,9	98,2	99,5	97,4	3,88	0,71	
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	1 dt	85,32	100,6	100,2	98,8	96,6	5,26	0,97	
Superfosfat potrójny 40% P ₂ O ₅	1 dt	153,20	99,4	102,3	101,2	98,4	4,73	0,87	
Fosforan amonu 18% N, 46% P ₂ O ₅	1 dt	202,76	100,8	104,1	103,8	99,0	3,91	0,72	
Sól potasowa 60% K ₂ O	1 dt	155,92	100,9	102,1	101,7	99,0	3,21	0,59	
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	1 dt	175,04	101,6	103,2	102,9	97,7	3,86	0,71	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje środków ochrony do:	
			X 2018	X 2018 IX 2018	X 2018 XII 2017	X 2018 X 2017	I-X 2018 I-X 2017	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	45,48	99,8	100,8	100,2	100,4	56,12	10,34	
Dursban 480 EC	1 l	48,84	100,4	100,5	99,8	97,9	60,27	11,10	
Decis Mega 50 EW	250 ml	38,13	100,3	104,0	104,2	102,9	47,05	8,67	
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	43,50	100,4	104,1	104,0	102,7	53,68	9,89	
Gwarant 500 SC	1 l	52,81	99,8	99,6	99,1	98,7	65,17	12,00	
Miedzian 50 WP	1,5 kg	66,64	99,8	100,3	100,0	100,2	82,23	15,15	
Roundup	1 l	38,25	100,2	102,1	102,2	102,5	47,20	8,69	
Acrobat MZ 69 WG	1 kg	86,51	99,9	102,5	102,8	103,7	106,75	19,66	
Fusilade Forte	1 l	137,65	99,9	100,1	99,9	101,0	169,85	31,28	
Chwastox Extra 300 SL	1 l	20,53	100,4	104,8	104,7	103,1	25,33	4,67	
Środek gryzoniobójczy	1 kg	34,15	99,9	98,3	98,5	99,5	42,14	7,76	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny nośników energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje nośników energii do:	
			X 2018	X 2018 IX 2018	X 2018 XII 2017	X 2018 X 2017	I-X 2018 I-X 2017	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny (kostka)	1 t	917,91	101,1	100,5	103,1	109,1	1132,66	208,62	
Ekogroszek	1 t	883,14	100,8	100,6	102,8	108,7	1089,76	200,71	
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,12	99,8	108,9	111,3	107,3	6,32	1,16	
Olej napędowy	1 l	5,16	101,8	112,4	115,4	109,5	6,37	1,17	
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,67	104,6	120,7	126,1	113,9	4,53	0,83	
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,48	106,5	114,8	117,0	105,6	3,06	0,56	
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	32,96	100,2	101,2	101,4	101,4	40,67	7,49	
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	12,94	100,4	99,7	99,5	100,1	15,97	2,94	
Energia elektryczna (taryfa G-11)	1 kWh	0,65	100,0	100,0	100,0	100,0	0,80	0,15	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje materiałów budowlanych do:	
			X 2018	X 2018 IX 2018	X 2018 XII 2017	X 2018 X 2017	I-X 2018 I-X 2017	pszenicy kg
Cement	50 kg	21,84	100,5	103,5	103,3	101,8	26,95	4,96
Wapno	1 t	631,38	100,1	104,5	105,0	104,1	779,10	143,50
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	179,99	101,1	104,1	105,9	109,3	222,10	40,91
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3895,72	100,4	106,9	109,5	111,2	4807,16	885,39
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	14,80	100,3	105,5	107,7	107,5	18,26	3,36
Dwuteownik grubo	1 t	3778,30	100,9	106,3	107,5	106,9	4662,27	858,70
Blacha dachowa	1 m ²	31,18	100,3	103,6	103,2	102,4	38,47	7,09
Tynk „Atlas”	25 kg	50,41	100,7	101,2	100,8	100,4	62,20	11,46
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,22	100,8	105,2	107,0	105,0	1,51	0,28
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	761,78	100,9	104,6	105,5	103,9	940,00	173,13
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	749,85	100,2	101,0	101,4	100,2	925,28	170,42
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	87,28	101,0	112,6	118,2	124,4	107,70	19,84
Okno drewniane szklone	1 szt.	2042,12	100,8	105,9	106,6	105,9	2519,89	464,12
Drzwi płytowe zewnętrzne 2000x800 mm	1 szt.	1692,98	100,0	101,9	101,6	102,1	2089,07	384,77

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

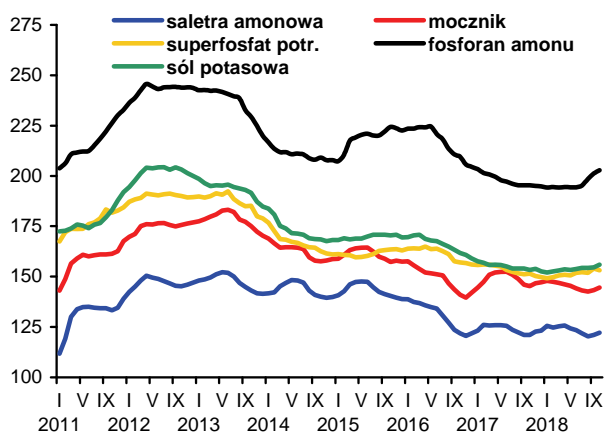
Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje środków mechanizacji do:	
		X 2018	X 2018 IX 2018	X 2018 XII 2017	X 2018 X 2017	I-X 2018 I-X 2017	pszenicy dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	579109,5	100,2	102,9	103,0	101,7	7145,97	1316,16
Kombajn do ziemniaków	93189,0	100,6	105,8	105,8	104,9	1149,91	211,79
Samochód dostawczy	108311,0	99,5	102,6	99,1	100,3	1336,51	246,16
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	63105,2	104,0	112,6	113,1	111,9	778,69	143,42
Siewnik 25 redlic	20104,3	100,3	103,5	103,3	104,4	248,08	45,69
Ciągnik Ursus C-3110	184697,0	99,7	102,8	102,5	102,2	2279,08	419,77
Ciągnik 90 kW	231842,8	101,6	101,7	101,4	100,6	2860,84	526,92
Przyczepa do ciągnika samowładowca	43060,6	104,8	107,2	107,1	102,8	531,35	97,87
Kopaczka elewatorowa	17542,3	100,8	107,5	107,6	105,3	216,46	39,87
Zestaw uprawowo-siewny	56235,5	100,5	101,0	101,6	102,8	693,92	127,81
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	8842,2	100,6	106,5	106,5	106,6	109,11	20,10
Prasa zwijająca, stałokomorowa	66571,9	100,1	99,2	99,3	99,1	821,47	151,30
Opryskiwacz 400 l	6585,6	101,0	104,3	104,1	106,3	81,26	14,97
Agregat uprawowy (kultywator i wał strunowy)	9196,9	99,0	107,2	109,0	106,7	113,49	20,90
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	16011,7	100,3	104,3	105,1	105,6	197,58	36,39
Plug 4-skibowy	14360,0	101,2	106,2	108,4	111,0	177,20	32,64
Kultywator 2,1-2,8 m	6224,8	110,7	122,7	125,2	112,4	76,81	14,15
Glebożyzarka	6319,5	100,6	103,9	104,2	102,7	77,98	14,36
Rozsiewacz nawozów zawieszany	6487,5	100,0	106,6	102,7	102,6	80,05	14,74
Dojarka 2 konwie ^a	7509,7	100,0	105,0	107,8	105,0	92,67	54,76

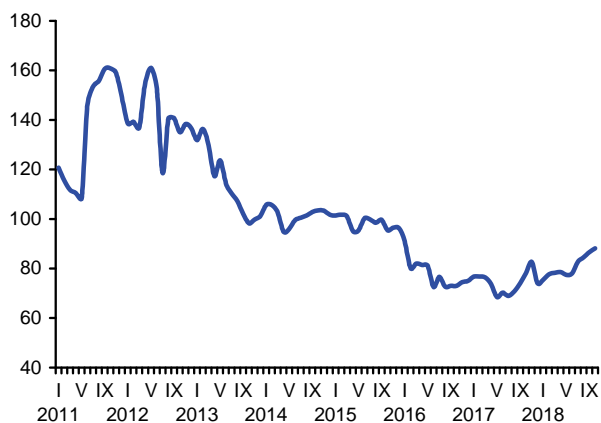
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

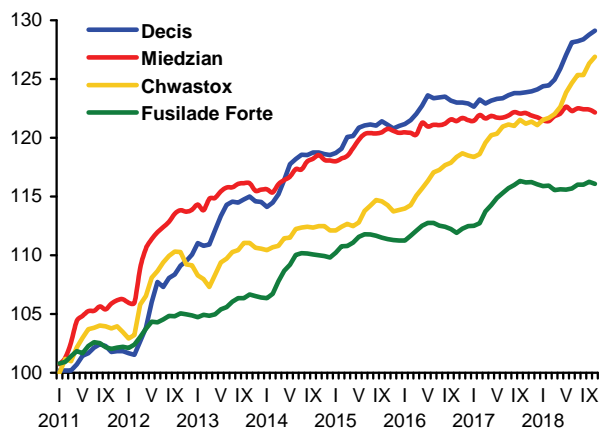
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/t)

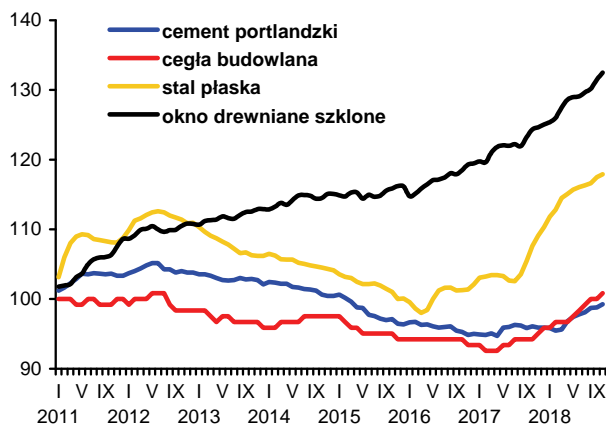
Rys. 2. Dynamika cen nawozów mineralnych w handlu światowym (2010=100)

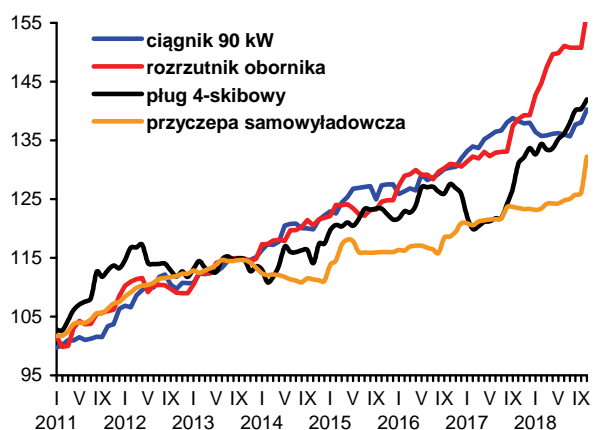
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2010=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2010=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2010=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce (lewa oś) oraz światowe ceny ropy naftowej (prawa oś)

